

NƏ QƏDƏR Kİ MÜSTƏQİL
AZƏRBAYCAN DÖVLƏTİ VAR,
AZƏRBAYCAN XALQI VAR,
HEYDƏR ƏLİYEV ÜRƏKLƏRDƏ
YAŞAYACAQDIR!

iki sahil

VAHİD AZƏRBAYCAN UĞRUNDA!

www.ikisahil.az / www.ikisahil.tv

GÜNDƏLİK İCTİMAİ-SİYASİ QƏZET

№ 100 (7355) / Çərşənbə axşamı, 4 iyun 2019-cu il

Azərbaycan İslam sivilizasiyasının tərkib hissəsi kimi bəşəriyyətin mədəni irsinə öz töhfələrini verib

⇒ Bax: səh. 2

⇒ Bax: səh. 4

Ermənistan-
Azərbaycan
Dağlıq
Qarabağ
münafişəsi:
problemin
mənbələri və
nizamlanma
perspektivləri

“Bizim həyat” layihəsi çərçivəsində
abadlaşdırılan növbəti həyətin açılışı olub

⇒ Bax: səh. 10

AFFA-nın İcraiyyə
Komitəsinin iclası

⇒ Bax: səh. 11

⇒ Bax: səh. 15

Bakı və Madrid
realitətlərinə
beynəlxalq baxış

⇒ Bax: səh. 16

Mübariz
Qurbanlı:
Tolerantlıq
Azərbaycan
xalqının
ruhundadır

⇒ Bax: səh. 12-13

5 İYUN - SU TƏSƏRRÜFATI
VƏ MELİORASIYA İŞÇİLƏRİNİN
PEŞƏ BAYRAMI GÜNÜDÜR!

Su təsərrüfatı işçiləri
sosial siyasətə
mühüm töhfələr verirlər

11

Qəzetlər və jurnalistlər
üçün müsabiqə elan edilib

14

Azərbaycan XİN: Ermənistan uydurma
səbəb axtarmamalı, münaqişənin həllində
nəticəyə yönəlik addımlar atmalıdır

24

1000 ildən sonrakı bəşəriyyət

Sahibkarlıq fəaliyyəti və sahibkarlarla iş sahəsində fərqlənən şəxslərə fəxri ad verilib

Prezident İlham Əliyev Azərbaycan Respublikasında sahibkarlıq fəaliyyəti və sahibkarlarla iş sahəsində fərqlənən şəxslərə "Əməkdar mühəndis" fəxri adının verilməsi haqqında Sərəncam imzalayıb.

Sərəncamda qeyd edilir ki, Azərbaycan Respublikasının iqtisadi inkişafına verdikləri töhfəyə və sahibkarlığın genişləndirilməsi ilə bağlı dövlət siyasətinin həyata keçirilməsində səmərəli fəaliyyətlərinə görə Bəşirov Elxan Hidayət oğlu, Məmmədov İsmayıl İmran oğluna "Əməkdar mühəndis" fəxri adı verilsin.

Astarada torpaq sürüşməsi nəticəsində ziyan çəkmiş sakinlər üçün 36 mənzilli yaşayış binası tikiləcək

Prezident İlham Əliyev Astara rayonu ərazisində baş vermiş torpaq sürüşməsi nəticəsində əhaliyə dəymiş ziyanın aradan qaldırılması haqqında Sərəncam imzalayıb.

Sərəncamda qeyd edilir ki, Astara rayonu ərazisində baş vermiş torpaq sürüşməsi nəticəsində ziyan çəkmiş sakinlərin mənzil-məişət şəraitini yaxşılaşdırmaq üçün 36 mənzilli yaşayış binasının tikintisi məqsədilə Azərbaycan Respublikasının 2019-cu il dövlət büdcəsində nəzərdə tutulmuş Azərbaycan Respublikası Prezidentinin ehtiyat fondundan Astara Rayon İcra Hakimiyyətinə 2,3 milyon manat ayrılısın.

Maliyyə Nazirliyi bu Sərəncamın 1-ci hissəsində göstərilən məbləğdə maliyyələşməni təmin edəcək.

Azərbaycan vətəndaşlarının hərbi xidmətə çağırılması haqqında Sərəncam imzalanıb

Prezident İlham Əliyev Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının 2019-cu il iyulun 1-dən 30-dək müddətli həqiqi hərbi xidmətə çağırılması və müddətli həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçularının ehtiyata buraxılması haqqında Sərəncam imzalayıb.

Sərəncamda qeyd edilir ki, 2001-ci ildə doğulmuş və çağırış günündək (həmin gün də daxil olmaqla) 18 yaşı tamam olmuş, habelə 1984-2000-ci illərdə doğulmuş, yaşı 35-dək olan, Azərbaycan Respublikasının Silahlı Qüvvələrində müddətli həqiqi hərbi xidmət keçməmiş, müddətli həqiqi hərbi xidmətə çağırışdan möhlet hüququ olmayan və ya müddətli həqiqi hərbi xidmətə çağırışdan azad edilməmiş Azərbaycan Respublikası vətəndaşları 2019-cu il iyulun 1-dən 30-dək müddətli həqiqi hərbi xidmətə çağırılsınlar.

"Hərbi vəzifə və hərbi xidmət haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 38.1.1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş xidmət müddətini keçmiş müddətli həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçuları 2019-cu il iyulun 1-dən 30-dək ehtiyata buraxılırlar.

Nazirlər Kabineti bu Sərəncamın icrası üçün qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş tədbirləri görəcək.

Azərbaycan İslam sivilizasiyasının tərkib hissəsi kimi bəşəriyyətin mədəni irsinə öz töhfələrini verib

RAMAZAN BAYRAMI MÜNASİBƏTİLƏ AZƏRBAYCAN XALQINA TƏBRİK

Hörmətli həmvətənlər!

Sizi mübarək Ramazan bayramı münasibətilə səmimi-qəlbən təbrik edir, hər birinizə ən xoş arzularımı çatdırıram.

Bəşər övladını xeyirxahlığa, birliyə, mənəvi kamilliyə dəvət edən, öz mahiyyəti ilə insanların ruhunu təzələyən Ramazan ayı dünya müsəlmanlarının ən əziz ayıdır. Oruc tutmaqla inanclı insanlara mənəvi-ruhi ucalığın, əxlaqi saflığın fərhəni, səfəq, mərhəmət, həmrəylik duyğularının sevincini yaşadan Ramazan ayı ilahi hikmətlər xəzinəsi müqəddəs Qurani-Kərimin nazil olması ilə əlamətdardır. Ramazan bayramı günlərində mömin vətəndaşlarımız Uca Yaradan qarşısında vicdani borc və vəzifələrini ləyaqətlə yerinə yetirmək, mənəvi zənginliyin üstünlüyünü yaşamaq fürsəti qazanırlar.

Azərbaycan İslam sivilizasiyasının tərkib hissəsi kimi bəşəriyyətin mədəni irsinə öz töhfələrini vermiş, böyük alimlər və mütəfəkkirlər yetişdirmişdir. İslam və onun mahiyyətindən irəli gələn sülhpərvərlik, dözümlülük, bərabərlik, qardaşlıq və bu kimi dəyərlər Azərbaycanda tolerantlıq mühitinin, cəmiyyətdə vəhdət və harmoniyanın yaranmasında, multikulturalizm və humanizm ideyalarının bərqərar olmasında müstəsna rol oynamışdır.

Əziz bacı və qardaşlarım!

Bu günlər ölkəmizin hər yerində xalqımızın əmin-amanlığı üçün dualar edilir, şəhidlərimizin ölmez xatirəsi ehtiramla yad olunur. İnanıram ki, bu müqəddəs bayram günlərində sizin dua və diləkləriniz Tanrı dərgahında qəbul ediləcək, Uca Yaradan öz mərhəmətini xalqımızdan əsirgəməyəcəkdir. Bir daha hər birinizi və ölkəmizin hüduqlarından kənarda yaşayan bütün soydaşlarımızı ürəkdən təbrik edir, ailələrinizə səadət, süfrələrinizə bol ruzi və bərəkət arzulayıram.

Ramazan bayramınız mübarək olsun!

İlham Əliyev

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti
Bakı şəhəri, 3 iyun 2019-cu il.

Dünya Bankı ilə ölkəmiz arasında əməkdaşlıq uğurla davam etdiriləcək

PREZİDENT İLHAM ƏLİYEV DÜNYA BANKININ NÜMAYƏNDƏ HEYƏTİNİ QƏBUL EDİB

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev iyunun 3-də Dünya Bankının Cənubi Qafqaz üzrə regional direktoru xanım Mersi Tembonun başçılıq etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Dünya Bankının Cənubi Qafqaz üzrə regional direktoru Mersi Tembon Azərbaycanda fəaliyyət müddətinin başa çatdığını qeyd edərək, ötən dövr ərzində ölkəmizlə təmsil etdiyi qurumun səmərəli əməkdaşlıq həyata keçirdiyini vurğuladı. Bu müddətdə ölkəmizin Dünya Bankı ilə əlaqələrinin çox uğurlu olduğunu deyən Mersi Tembon "Doing Business" hesabatında Azərbaycanın əhəmiyyətli dərəcədə irəli getməsinə önəmli hadisə kimi dəyərləndirdi. Son illərdə Azərbaycanın sürətlə inkişaf etdiyini bildiren qonaq Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Dünya Bankı ilə Azərbaycan

arasında əməkdaşlıqda böyük uğurlara nail olduğunu xüsusi vurğuladı. Ölkəmizlə əməkdaşlığın perspektivlərinə toxunan Mersi Tembon qarşıdakı illər üçün növbəti sosial-iqtisadi inkişaf proqramının hazırlanmasında

Dünya Bankının Azərbaycana məsləhətçi kimi dəstək verməyə hazır olduğunu dedi. Qonaq qeyd etdi ki, artıq Şimal-Cənub Nəqliyyat Dəhlizinin inkişafı, özünüməşğulluq sahələrində Dünya Bankı ekspertləri ilə ölkəmizin müvafiq

strukturuları arasında layihələri hazırlanmasına başlanılıb. O, icbari tibbi sığorta və ədliyyə sahələrində də işlərin getdiyini bildirdi. Sonra Mersi Tembon Dünya Bankının Cənubi Qafqaz üzrə yeni regional direktoru Sebastian Molenösə fəaliyyətində uğurlar arzuladı.

Molenösü təqdim edərək əminliyi bildirdi ki, gələcək illərdə də Dünya Bankı ilə Azərbaycan arasında əməkdaşlıq uğurla davam etdiriləcək.

Xoş sözlərə görə minnətdarlığını bildiren dövlətimizin başçısı Azərbaycan ilə Dünya Bankı arasında əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsində Mersi Tembonun rolunu yüksək qiymətləndirdi. Prezident İlham Əliyev ölkəmizdə Dünya Bankı ilə müxtəlif istiqamətlərdə, o cümlədən özünüməşğulluq, infrastruktur və digər sahələrdə birgə layihələrin həyata keçirilməsinin önəmini qeyd etdi. Dövlətimizin başçısı əlaqələrimizin yeni səviyyəyə yüksəldiyini və qarşıdakı illərdə institusional islahatlar, iş yerlərinin yaradılması, biznes mühitinin daha da yaxşılaşdırılması kimi istiqamətlərdə də uğurlu əməkdaşlığın həyata keçiriləcəyinə ümidvar olduğunu bildirdi. Prezident İlham Əliyev islahatların nəticəsi olaraq "Doing Business" hesabatında ölkəmizin 25-ci yərə yüksəlməsini və Azərbaycanın 10 ən inkişaf etmiş ölkələr siyahısına daxil olmasını önəmli hadisə kimi dəyərləndirdi və qarşıdakı ölkə iqtisadiyyatının şaxələndirilməsi və daha da inkişaf etdirilməsi kimi mühüm vəzifələrin dayandığını dedi. Prezident İlham Əliyev Dünya Bankının Cənubi Qafqaz üzrə yeni regional direktoru Sebastian Molenösə fəaliyyətində uğurlar arzuladı.

İKİNCİ MƏKTUB:

Tramp Azərbaycan həqiqətlərini açır

Amerikanın dövlət başçısı Donald Tramp Azərbaycan Prezidentinə qısa müddətdə iki məktub ünvanlayıb. Müasir global geosiyasi proseslərin sürətlə dəyişməsi və xeyli ziddiyyətli məqamların meydana gəlməsi fonunda bu, çox maraqlı təsir bağışlayır. ABŞ-ın Prezidenti hər iki məktubunda qısa formada olduqca vacib geosiyasi, iqtisadi və enerji məsələlərinə toxunub. O, konkret ifadə edib ki, Azərbaycan regionun ən uğurlu dövlətidir və liderdir. İndi liderliyi daha da genişləndirmək zamanıdır. Yəni rəsmi Bakı həyata keçirdiyi uğurlu siyasəti daha da inkişaf etdirib, böyük bir geosiyasi məkanda lider rolunu oynaya bilər. Sanki D.Tramp bütün dünyaya Azərbaycan həqiqətlərini fenomen olaraq açıb. Bu fikirlərin fonunda ikinci məktubun tezisləri üzərində geniş dayanmağa ciddi ehtiyac vardır.

Böyük maraq: Trampın Cənubi Qafqazın liderinə mesajları

ABŞ Prezidentinin qısa bir müddətdə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevə iki məktub ünvanlaması siyasət aləmində maraqlı qarşılanıb. Ekspertlər Donald Trampın adətən "Twitter diplomatiyası" apardığını vurğulayırlar. Ancaq o, ciddi hesab etdiyi və əhəmiyyət verdiyi məsələlərdə kifayət qədər peşəkar hərəkət etdiyini də nümayiş etdirir. Prezident İlham Əliyevə yazdığı iki məktubda lakonik və səmərəli təklifləri ilə daha çox maraq doğurub. Əhəmiyyətli-dir ki, bu məktubların məzmunu bir-birini tamamlayır. Onlar arasında zərər qədər də ziddiyyət yoxdur.

Məsələ ondan ibarətdir ki, Respublika Günü münasibəti ilə yazılan məktubda ifadə edilən fikirlər Beynəlxalq "Xəzər Neft və Qaz" sergisinin keçirilməsinin 26-cı ildönümü ilə əlaqədar keçirilən tədbirlə bağlı ünvanlanan məktubda daha da konkretləşdirilir və eyni zamanda, Azərbaycanın geosiyasi rolu üzərində dayanılır. Azərbaycanın əldə etdiyi nəticələrin D.Tramp tərəfindən qiymətləndirilməsi sözün həqiqi mənasında digər böyük dövlətlərin başçıları üçün də bir nümunə ola bilər.

İkinci məktubu məntiqi, məzmunu və məqsədinə görə şərti olaraq üç hissəyə ayırmaq mümkündür. D.Tramp öncə Azərbaycanın əldə etdiyi nailiyyətlərə geosiyasi qiymət verir. ABŞ Prezidenti yazır: "Azərbaycan özünün tarixində bugünkü qədər firavan və global iqtisadiyyata bağlı olmamışdır. Cənub Qaz Dəhlizi daxili olmaqla, Azərbaycanca hasil olunan neft və qaz dünya enerji bazarlarında sabitliyi artırmaqda davam edir".

Buradan görünür ki, Amerika Azərbaycanı firavan ölkə kimi qəbul edir. Bu, birbaşa ölkə rəhbərliyinin həyata keçirdiyi inkişaf kursunun çox

uğurlu olduğuna dəlalət edir. Azərbaycanın firavanlığı əhalinin həyat səviyyəsinin yüksəlməsi ilə bərabər daxili sabitliyin təmin edilməsi ilə də sıx bağlıdır. Daxildə sabitlik olmadan hər hansı inkişafdan söhbət gedə bilməz. D.Tramp məsələnin bu tərəfini qabartmaqla ölkə rəhbərliyinin müasir tələblərə cavab verən və ziddiyyət yaratmayan siyasət reallaşdırdığını etiraf edir.

Bu kontekstdə Azərbaycanın global iqtisadiyyata bağlı olması xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Cənubi Qafqazda indi müşahidə edilən geosiyasi proseslərin fonunda bu, son dərəcə vacib məqamdır. Belə ki, Cənubi Qafqazın digər dövlətləri xarici siyasətin bir-tərəfliyi ucbatından ziddiyyətli situasiyalara düşürlər. Ermənistan isə qəfəse düşmüş siçovul kimi qapalı dairedə fırlanır. Nikol Paşinyana olan ümidlər də boş vədlərin fonunda sabun köpüyü kimi dağılır. İndiyə qədər Ermənistan rəhbərliyi konkret nəticəsi olan layihə təklif edə bilməyib. Kim-sə də onunla iş görməyə həvəsli deyil. Azərbaycan isə tamamilə başqa səviyyədədir.

Amerikanın dövlət başçısı bəyan edir ki, Azərbaycan firavandır və eyni zamanda, global iqtisadiyyata bağlıdır! Global iqtisadiyyata bağlılıq mühüm faktordur. Belə ki, müstəqilliyini əldə etmiş dövlətlərin dünyanın daha inkişaf etmiş hissəsinə inteqrasiyası olduqca yaradıcı işlər görməyi tələb edir. Burada iqtisadi infrastrukturun yeniləşdirilməsindən tutmuş idarəetmənin və dövlətlərarası münasibətlərin elə səviyyəsinə çatmaq lazımdır ki, sisteme uyğunlaşa bilsən. Azərbaycan global iqtisadiyyata həyata keçirdiyi çox sayda təşəbbüsləri, sanballı və ünvanlı islahatları, yüksək səviyyəli diplomatik fəaliyyəti sayəsində inteqrasiya ola bilib. Bunun üçün Ulu Öndər və sonra Prezident İlham Əliyev çox böyük əmək

sərf ediblər. Nəticə isə bütün xalq, dövlət və vətəndaş üçün faydalı olub. D.Tramp məhz bu uğuru görə bilib.

Təklif: yeni liderliyə birgə gedək!

Daha maraqlısı odur ki, Amerika Prezidenti Azərbaycanın bu uğurlarının beynəlxalq miqyasda verəcəyi töhfələrin geosiyasi və iqtisadi aspektlərini də çox perspektivli sayır. O, məktubunda vurğulayır: "Türkmənistan və Şərqi Aralıq dənizi hövzəsi ölkələri kimi digər potensial təchizatçılarla tərəfdaşlıq quraraq Azərbaycan daha böyük liderlik rolunu oynaya bilər. Ölkəninizin genişləndirməyini əsl vaxtıdır". D.Tramp həyata keçirilən siyasətin Azərbaycanı Cənubi Qafqazın lideri halına gətirdiyini aksiom olaraq qəbul edir. Üstəlik, bu liderliyin potensialının ancaq regionla məhdudlaşmadığını ifadə edir. Əksinə, bu vəziyyət Azərbaycana elə bir şans verir ki, o, daha geniş geosiyasi məkanda lider ola bilmək imkanı əldə edib. Burada "imkan" anlayışını da geniş anlamaq gərəkdir. O, Azərbaycanın təkcə daxili deyil, həm də xarici siyasətinin yüksək potensialının olduğunu göstərir. Bu potensial iki aspektdə özünü büruzə verir.

Birincisi, Azərbaycan öz xarici siyasətini əməkdaşlıq müstəvisində tam bərqərar edib. Bizə dost olmaq istəməyən dairelərin iddialarının əksinə olaraq, xarici siyasətin bu aspekti ölkəmizin liderlik statusuna yüksəlməsinə belə təkan verir. Deməli, xarici siyasət həm səmərəli, həm müasir, həm də kreativ xarakterə malikdir.

İkincisi, xarici siyasət məhdud məqsədlərə istiqamətlənməyib, bütün dünyanı əhatə edə biləcək məqsədlərin izindədir. Bu tam uğurlu və səmərəli proses indi o səviyyədədir ki, Xəzərin o tayı ilə yanaşı, ətraf dənizlərin sahil-

lərində yerləşən ölkələrin də yolu Azərbaycandan keçə bilər. Burada təbii ki, əsas məsələ coğrafi mövqedə deyil. İlk sırada Bakının yerləşdiyi siyasətin inceliklərinin global tələblərə uyğunluğundadır. Bununla D.Tramp erməni lobbisinin və onların havadarlarının əlində alətə çevrilən dairelərin Azərbaycana qarşı məkrli planlarını və qarətli kampaniyalarını alt-üst edir. Azərbaycan regional lider kimi bir neçə regionun lideri olmaq şansı əldə edib. Ermənistan bu prizmadan necə də zavallı və miskin görünür!

D.Tramp bunlarla məhdudlaşmır. O, Vaşinqtonun bu prosesdə Azərbaycan rəhbərliyinə tam dəstək verdiyini ifadə edir. Amerikanın dövlət başçısı yazır: "Amerika Birləşmiş Ştatları xarici sərmayələrin cəlb edilməsi və innovasiyaların təşviqinə xidmət edəcək iqtisadi islahatların davam etdirilməsində səylərinizi dəstəkləyir. Azərbaycanın iqtisadi uğuru bütün regiona sabitliyin gətirilməsinə yardım edəcəkdir". Çox əhəmiyyətli fikirlərdir.

D.Tramp ifadə edir ki, Birləşmiş Ştatlar xarici sərmayələrin Azərbaycana cəlb edilməsi istiqamətində rəsmi Bakının atdığı addımları böyük razılıqla qarşılayır və onları çox önəmli sayır. Azərbaycan rəhbərliyi xarici sərmayələrin təşviqi prosesini də uğurla aparmaqdadır. Həmin səbəbdən ABŞ Azərbaycana daha çox sərmayə yatırmaqla yanaşı, Azərbaycan Prezidentinin reallaşdırdığı islahatlara da dəstəyini artırmaqda qərarlıdır. Həm də ona görə ki, Vaşinqton Azərbaycanın iqtisadi uğurunun bütün regiona sabitliyin gətirilməsinə yardım edəcəyinə əmin-dir.

Sonuncu məqamı D.Tramp məktubunda bir daha önə çəkir. ABŞ Prezidenti vurğulayır ki, "Mən birgə səylərimizlə Cənubi Qafqazın daha da dinc, demokratik və firavan olması üçün əməkdaşlığımızın davamlı olmasını arzulayıram". Burada isə anti-Azərbaycan mövqeli mərkəzlərin və "beşinci kolon"un çirkin kampaniyalarla Azərbaycana təzyiq göstərmək, onu öz yolundan döndərmək cəhdlərinə sətir bir cavab vardır. Amerika hesab edir ki, Cənubi Qafqazın daha dinc, demokratik və firavan olması yolunda Azərbaycan lider kimi çalışır, ABŞ bu məsələdə ona dəstək verir.

Bunlar ciddi geosiyasi tezislərdir. Azərbaycan regionun sabitliyi, demokratikləşməsi və daha sıx əməkdaşlıq səviyyəsinə yüksəldilməsi prosesində aparıcı rol oynayır. Bakı hazırda bu prosesin lideridir. Onun atdığı hər bir addım region üçün olduqca əhəmiyyətlidir. Çünki Cənubi Qafqazın gələcəyi həmin addımlarla müəyyən edilir.

Təbii ki, buradan regional münaqişələrin həllinə məntiqi keçid vardır. Ermənistan və havadarları nə qədər suyu bulandırsalar da, Azərbaycanın xoş məramı və qətiyyətli iradəsi qalib gələcək. Bütövlükdə region məhz Azərbaycanın təşəbbüsü ilə sabitliyə və inkişafa qovuşacaqdır!

Newtimes.az

Azərbaycan-Avropa İttifaqı əlaqələrinin inkişaf perspektivləri müzakirə edilib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev iyunun 3-də Avropa İttifaqının Cənubi Qafqaz üzrə xüsusi nümayəndəsi Toivo Klaarin başçılıq etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, görüşdə Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli üzrə danışıqlar prosesinə dair fikir mübadiləsi aparıldı.

Söhbət zamanı, həmçinin Azərbaycan və Avropa İttifaqı arasında nəqliyyat, enerji, iqtisadiyyat və digər sahələrdə əməkdaşlığın inkişafından məmnunluq ifadə olundu, əlaqələrimizin inkişaf perspektivləri müzakirə edildi.

Prezident İlham Əliyev Rusiya Prezidenti Vladimir Putinə telefonla zəng edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev iyunun 3-də Rusiya Federasiyasının Prezidenti Vladimir Putinə telefonla zəng edib.

Prezident İlham Əliyev Rusiya Federasiyasının Surqut şəhərinin hava limanına gorkəmli neftçi Fərman Salmanovun adının verilməsi ilə bağlı təşəkkürünü bildirdi və bu qərarın Azərbaycan ictimaiyyəti tərəfindən böyük minnətdarlıqla qəbul edildiyini vurğuladı.

Telefon söhbəti zamanı Azərbaycan-Rusiya ikitərəfli münasibətlərinin müxtəlif sahələrdə uğurla inkişaf etdiyi bildirildi, əldə edilmiş nailiyyətlərdən məmnunluq ifadə olundu. Azərbaycan və Rusiya prezidentləri əlaqələrimizin inkişafına dair müxtəlif məsələlər və əməkdaşlığımızın perspektivləri, eləcə də gələcək təmaslar haqqında fikir mübadiləsi apardılar.

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ PREZİDENTİ ZATİ-ALİLƏRİ CƏNAB İLHAM ƏLİYEVƏ

Zati-aliləri.

Milli bayramınız - Respublika Günü münasibətilə Sizə və Sizin şəxsinizdə dost Azərbaycanın hökumətinə və xalqına səmimi təbriklərimi qəbul edin.

Bu xoş fürsətdən istifadə edərək əmin olduğumu bildirirəm ki, ölkələrimiz arasında dərin tarixə malik ənənəvi dostluq və əməkdaşlıq münasibətləri hər iki ölkənin xalqlarının istək və arzularına uyğun olaraq daha möhkəmlənəcək və inkişaf edəcək.

Sizə ölkənizin xalqının firavanlığı və rifahı naminə ali dövləti fəaliyyətinizdə böyük uğurlar arzu edirəm.

Hörmətlə,

Çoe Ryonq Hae

Koreya Xalq Demokratik Respublikası Ali Xalq Məclisinin Reyasət Heyətinin sədri

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ PREZİDENTİ ZATİ-ALİLƏRİ CƏNAB İLHAM ƏLİYEVƏ

Hörmətli İlham Heydər oğlu.

Əlamətdar bayramınız - Respublika Günü münasibətilə Sizi səmimi qəlbədən təbrik edirəm.

Sizin müdrik rəhbərliyinizlə Azərbaycan sosial-iqtisadi inkişafın, tibbin, təhsilin və elmin bütün istiqamətlərində böyük nailiyyətlər qazanıb. Biz Azərbaycan Respublikası ilə Seçənov Universitetinin əməkdaşlığına görə ürəkdən şadıq.

Sizə və Azərbaycan Respublikasının bütün vətəndaşlarına möhkəm cansağlığı, firavanlıq və rifah diləyirəm.

Hörmətlə,

Pyotr Qliboçko

İ.M.Secənov adına Birinci Moskva Dövlət Tibb Universitetinin rektoru, Rusiya Elmlər Akademiyasının akademiki, professor

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ PREZİDENTİ ZATİ-ALİLƏRİ CƏNAB İLHAM ƏLİYEVƏ

Zati-aliləri.

Milli bayramınız - Respublika Günü münasibətilə Sizi BMT-nin Ərzaq və Kənd Təsərrüfatı Təşkilatı adından və şəxsən öz adımdan təbrik edirəm. Bu xoş fürsətdən istifadə edərək Sizə möhkəm cansağlığı və xoşbəxtlik, Azərbaycan xalqına isə əmin-amanlıq və firavanlıq diləyirəm.

Dərin hörmətlə,

Jose Gratsiano Da Silva

BMT-nin Ərzaq və Kənd Təsərrüfatı Təşkilatının baş direktoru

Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsi: problemin mənbələri və nizamlanma perspektivləri

Bu il mayın 12-də Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsində atəşkəs haqqında saziş əldə edilməsinin 25 illiyi tamam oldu. Azərbaycan o vaxt son dərəcə vacib olan bu sazişi bağlayarkən bunu əsas götürürdü ki, cəbhə xəttində hərbi əməliyyatların dayandırılması danışıqlar prosesinin daha da fəallaşdırılması üçün əlverişli şərait yaradacaq və yaxın gələcəkdə münaqişənin siyasi yolla həllinə nail olmağa kömək edəcək.

Lakin Ermənistanın hakim dairələrinin cəmiyyətin radikal-millətçi təbəqələri və diaspor tərəfindən dəstəklənməsinə pozucu siyasəti bu yolda əsas əngəl oldu. Bütün bu illər ərzində regionda sülhə və təhlükəsizliyə ciddi təhdid mənbəyi olan Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsi bu gün də Cənubi Qafqaz ölkələrinin tamdəyərli əməkdaşlığına maneə yaradır.

Siyasi ekspertlərin fikrincə, bu gün dünyamızda gözlənilən hadisələrin proqnozlaşdırılması getdikcə çətinləşir, planetin çox hissələrində risklər, təhdidlər, qanlı münaqişələr artır, bəzilər qarşıdurma artar, bəzilər xarakter alır və bu vəziyyətin sonu görünür. Bir sözlə, birqütblü dünya nizamı gözümləndirilməkdədir. Dünya və regional miqyaslı aktorlar arasında qarşıdurma kəskinləşir, beynəlxalq hüququn əsas prinsipləri pozulur, sülhə və təhlükəsizliyə görə cavabdeh olan beynəlxalq strukturlar fəaliyyət göstərmir. Bu mürəkkəb şəraitdə dövlətlər milli maraqların müdafiəsinə yönəlmiş müxtəlif stratejiyalardan istifadə edirlər. Məsələn, Azərbaycan Qoşulmama Hərəkatının tamhüquqlu üzvü kimi, bütün dövlətlərlə əməkdaşlıq münasibətlərinin inkişaf etdirilməsinə yönəlmiş ölümlü-biçilmiş və müstəqil xarici siyasət kursu yürüdür.

Azərbaycanın müstəqillik illərində yürütdüyü tarazlaşdırılmış xarici siyasət, neft-qaz ehtiyatlarından pragmatik şəkildə istifadə edilməsi, sosialyönümlü daxili siyasət onu haqlı olaraq bütün dünyada hörmət qazanmış müasir sabit dövlətə çevirib. Lakin Azərbaycan dövlətinin xarici siyasətinin ən mühüm prioriteti olan, keçmiş Sovet İttifaqından miras qalmış Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsi hələ də özünün qəti və ədalətli həllini gözləyir. Bu münaqişənin mənbələrinin mahiyyətini, səbəblərini və indiki konyunkturunu anlamaq üçün bu münaqişəni, ilk növbədə, Rusiya imperiyasının və sovet hakimiyyətinin Cənubi Qafqazda köçürmə siyasəti kontekstində araşdırmaq lazımdır.

Məlum olduğu kimi, Cənubi

Qafqaz ərazisi on səkkizinci əsrin əvvəlindən etibarən bu regiondakı üç iri imperiya - Osmanlı İmperiyası, İran və Çar Rusiyası arasında amansız mübarizə arenasına çevrilib. Rusiya tərəfindən Cənubi Qafqazın işğal edilməsi prosesi I Pyotrun Xəzər yürüşündən başladı və Xəzəryanı sahillərin Rusiyaya birləşdirilməsi ilə (1722-1723) başa çatdı. Lakin Nadir şah hakimiyyətə gələndən sonra Rusiya bu əraziləri tərk etməyə məcbur oldu. Yalnız 1747-ci ildə Nadir şahın ölümündən sonra Rusiya I Pyotrun Cənubi Qafqazı fəth etmək planına yenidən qayıtdı. Bu halda xüsusi qeyd etmək lazımdır ki, Cənubi Qafqazda xristian bufer dövləti yaradılmasına yönəlmiş köçürmə siyasəti həmin planın mühüm elementi idi. İmperatriça II Yekaterina I Pyotrun strategiyasını rəhbər tutaraq bu siyasəti söylə davam etdirirdi. Bu planın tamdəyərli reallaşması yalnız rus-İran müharibələri (1804-1813; 1826-1828-ci illər) başa çatandan və Rusiya Cənubi Qafqazı tamamilə işğal edəndən sonra mümkün oldu.

1828-ci ildə İran ilə Türkmənçay müqaviləsi imzalanmaqla Rusiya ermənilərin Cənubi Qafqaz ərazisinə, daha dəqiq desək, əzəli Azərbaycan torpaqları olan keçmiş Qarabağ, Naxçıvan və İrəvan xanlıqlarının ərazilərinə köçürülməsinin birinci dalğasını həyata keçirdi. Bu əməliyyata Rusiyanın İrəndəki səfiri Şair Aleksandr Qriboyedov rəhbərlik edirdi. O, "Ermənilərin İrəndən bizim vilayətlərə köçürülməsi haqqında" qeydlərində yazırdı: "Ermənilərin çoxu müsəlman mülkədarların torpaqlarında məskunlaşıb. Yay vaxtı bunu hələ qəbul etmək olardı. Həmin torpaqların sahibləri olan müsəlmanların çoxu köçəri həyat sürür və başqa dinə mənsub olan gəlmələrlə az ünsiyyətdə olurdular". Bu zaman Qriboyedov gəlmə ermənilərlə yerli müsəlmanlar arasında gələcəkdə baş verə biləcək münaqişələri haqqında xəbərdarlıq edirdi (Kameral Təsvirin statistikasından görünür ki, müsəlmanlar əsasən türklər, yəni, azərbaycanlılar idi): "Biz onunla (knyaz Arqutinski ilə - R.M) həm də bu haqda xeyli müzakimə yürüdükdük: müsəlmanlara

təhlil etmək lazımdır ki, onlar indiki sıxıntılı vəziyyətlə barışsınlar, bu vəziyyət çox davam etməyəcək və ermənilərin ilk dəfə buraxıldığı torpaqlara həmişəlik sahib olacaqları barədə narahatlığa son qoyulacaq".

Ermənilərin Qarabağa, İrəvana və Naxçıvana köçürülməsi rus yazıçısı və tarixçisi S.N.Qlinkanın 1831-ci ildə Moskvada nəşr edilmiş "Azərbaycan ermənilərinin Rusiya hüddurlarına köçürülməsinin təsviri və Ermənistanın tarixi dövrlərinin ilkin qısa şərh" ("Opisanie pereselenie armen ad derbidjanskix v predeli Rossii, s kratkim predvaritel'nim izlojeniem istoričeskix vremen Armenii") əsərində ətraflı təsvir olunub. 1828-ci il fevralın 26-dan iyunun 11-dək, yəni, üç ay yarım ərzində İrəndən buraya 8249 erməni ailəsi və ya ən azı 40 min erməni köçürüldü². Sonrakı bir neçə ildə Osmanlı İmperiyasından bu üç keçmiş xanlığa daha 90 min erməni köçürüldü³.

1911-ci ildə daha bir rus müəllifi, N.Şavrov yazırdı: "Hazırda Zaqafqaziya daşayan 1 milyon 300 min erməninin 1 milyondan çoxu yerli əhali deyil, bizim tərəfimizdən köçürülənlərdir". "Ermənilər əsasən Yelizavetpol və İrəvan quberniyalarının bərkətili torpaqlarında yerləşdirilirdi. Orada ermənilərin sayı çox cüzi idi. Bu ermənilər Yelizavetpol quberniyasının dağlıq hissəsində (Dağlıq Qarabağ) və Göyçə gölünün sahillərində məskunlaşmışdı"⁴.

1829-cu ildə Rusiya ilə Osmanlı İmperiyası arasında 1828-1829-cu illər rus-türk müharibəsindən sonra qoyulmuş Adrianopol sülh müqaviləsi imzalanandan sonra köçürmənin ikinci dalğası başlandı. Həmin sazişin şərtlərinə əsasən Rusiya Osmanlı İmperiyasının ərazisində yaşayan çoxsaylı erməni ailələrini də yuxarıda göstərilən ərazilərə köçürdü.

Beləliklə, bu köçürmələr hesabına regionda ermənilərin yerli müsəlman əhaliyə faiz nisbəti süni şəkildə dəyişdirildi. Bu proses üçün əlverişli zəmin yaranan obyektiv və subyektiv şəraitin mahiyyəti isə ondan ibarət idi ki, monofizit erməni kilsəsinin milli dövlət yaratmaq səyləri Rusiya imperiyasının müstəmləkəçilik maraqları ilə üst-üstə düşürdü: Rusiya ermənilərin İrəndən və Türkiyədən Cənubi Qafqaza köçürülməsinə və gələcəkdə orada Türkiyə və İranla həmsərhəd olan ayrıca erməni vilayəti yaradılmasına kömək edir və öz növbəsində, ermənilərin üzərinə bu regionda Çar Rusiyasının sədaqətli

RAMİZ MEHDİYEV,
Azərbaycan Respublikası
Prezidenti Administrasiyasının rəhbəri

müttəfiqləri, yəni, Rusiyanın forpostu olmaq vəzifəsi qoyurdu.

Çar Rusiyasının ermənipərəst siyasətini davam etdirən sovet rəhbərliyi də azərbaycanlılara münasibətdə etnik zəmində ayrı-seçkilik siyasəti yürüdü. Faciəyə səbəb olmuş başlıca amil sovet dövlətinin bəzi rəhbərlərinin şüurunda kök salmış antitürk əhvalruhiyyədən və Türkiyə ilə bağlı təşvişdən qaynaqlanırdı. Sovet ideologiyasının gizli tərkib hissəsi olan bu düşmənçilik, bir tərəfdən, dərin tarixi köklərə malik idi və Rusiya ilə Osmanlı İmperiyası arasında çoxəsrlik qarşıdurma ilə bağlı idi, digər tərəfdən isə Moskvadakı erməni lobbisi və ermənipərəst dairələr tərəfindən daim və məqsədyönlü şəkildə qızışdırılırdı. Gizli deyil ki, erməni şovinizminin ideoloqları ənənəvi olaraq Türkiyəyə və Azərbaycana açıq iddialar irəli sürür, Şərqi Anadolunun, Naxçıvanın, Qarabağın və Zəngəzurun vaxtilə "dənizdən-dənizə uzanan böyük Ermənistan"ın vilayətləri olduğunu deyirdilər. Sovet hakimiyyəti dövründə ermənilər Zəngəzur ərazisini özlərinə birləşdirmək və Qarabağ erməniləri üçün muxtariyyətə nail olmaq, bununla da gələcəkdə Dağlıq Qaraba-

ğın Azərbaycandan qoparılmasının təməlini qoymaq imkanı əldə etdilər. Beləliklə, 1920-ci ilin may ayında Azərbaycan Respublikasının Versal sülh konfransı tərəfindən tanınmış ərazisi 114 min kvadratkilometr idisə, sovet hakimiyyəti illərində, xüsusən 1920-ci illərdə onun ərazilərinin bir hissəsinin Ermənistana verilməsi hesabına bu ərazi azalaraq 86,6 min kvadratkilometrə bərabər oldu. Nəticədə Zəngəzur, Göyçə və Azərbaycanın digər əzəli torpaqları Ermənistanın tərkibinə qatıldı, Azərbaycanın onun tarixi Naxçıvan regionu ilə birləşdirən və hələdici əhəmiyyət kəsb edən geniş ərazilər ondan qoparıldı və beləliklə, Naxçıvan anklava çevrildi.

Azərbaycanın əzəli torpaqlarında sünni dövlət qurumu yaradılarkən Ermənistanın özünün ərazisi 9,6 min kvadratkilometrə bərabər idi. Bu gün isə onun ərazisi Sovet hakimiyyəti tərəfindən Azərbaycan torpaqlarının Ermənistana verilməsi hesabına genişlənərək 29,7 min kvadratkilometrə çatıb. Qondarma "dənizdən-dənizə" ideyasını reallaşdırmağa çalışan Ermənistan 25 ildən artıqdır ki, Azərbaycan ərazisinin 20 faizini işğal altında saxlayır.

Onu da qeyd etmək lazımdır ki, ermənilərin fəaliyyəti təkcə ərazi dəyişiklikləri ilə məhdudlaşmırdı. Onlar həm də Ermənistan SSR ərazisində yaşayan əhəlinin etnik tərkibinin dəyişdirilməsinə yönəlmiş ardıcıl siyasət yürüdükdülər. SSRİ Nazirlər Sovetinin 1947-ci il 23 dekabr tarixli 4083 nömrəli "Kolxozçuların və digər azərbaycanlı əhalinin Ermənistan SSR-dən Azərbaycan SSR-in Kür-Araz ovalığına köçürülməsi haqqında" Qərarına⁵ uyğun olaraq bu siyasət çərçivəsində 1948-1953-cü illərdə azərbaycanlıların Ermənistandan kütləvi deportasiyası və 1946-1949-cu illərdə ermənilərin xaricdən repatriasiyası həyata keçirildi.

Beləliklə, Çar Rusiyası və sovet hakimiyyəti tərəfindən iki əsr ərzində həyata keçirilmiş köçürmə siyasəti regionun demografik mənzərəsinin əhəmiyyətli dərəcədə dəyişməsinə gətirib çıxardı. Bu prosesin son aktı 1988-1993-cü illərdə 250 mindən çox azərbaycanlının Ermənistandan və 700 minə yaxın azərbaycanlının Dağlıq Qarabağdan və Azərbaycanın işğal edilmiş yeddi rayonundan qovulması oldu. Beləliklə, Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinə, ilk növbədə, etnik azərbaycanlılara qarşı həyata keçirilən deportasiya, zor gücünə qovma və soyqırımı siyasətinin məntiqi nəticəsi və növbəti mərhələsi kimi baxmaq lazımdır. Erməni milli ideyasının tərkib hissəsi olan bu iyrənc siyasət Azərbaycanın işğal edilmiş ərazilərində etnik təmizləmələrdən sonra bu torpaqları Ermənistana birləşdirməyə yönəlmişdi.

Qeyd etmək lazımdır ki, ümummilli lider Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə 1998-ci ildən başlayaraq hər il martın 31-i ölkəmizdə Azərbaycanlıların Soyqırımı Günü kimi qeyd edilir. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev 31 mart - Azərbaycanlıların Soyqırımı Günü ilə əlaqədar Azərbaycan xalqına müraciətlərindən birində deyib: "Bu tarix bilavasitə 1918-ci il martın sonunda erməni silahlı birləşmələrinin azərbaycanlılara qarşı törətdiyi qırğınlar və talanlarla bağlı olsa da, onun xronologiyası çox genişdir. İki yüz ilə yaxın bir müddətdə erməni millətçiliyinin xalqımıza qarşı hərbi, siyasi, ideoloji və başqa vasitələrlə yürütdüyü siyasətin məqsədi azərbaycanlıları öz doğma torpaqlarından sıxışdırıb çıxarmaq, fiziki cəhətdən məhv etməklə yəni ərazilər ələ keçirmək, mifik "böyük Ermənistan" dövləti yaratmaq idi"⁶.

⇒ Davamı 5-ci səhifədə

¹ А.С.Грибоедов. Записка о переселении армян из Персии в наши области. 1828, стр. 267. Фундаментальная электронная библиотека "Русская литература и фольклор" - http://feb-web.ru/feb/griboed/texts/piks3/3_4_v3.htm (дата обращения: 27 мая 2019 г.)

² С.Н.Глинка. Описание переселения армян аддербиджанских в пределы России, с кратким предварительным изложением исторических времен Армении". Москва, 1831, с. 131.

³ Акты Кавказской Археографической Комиссии (АКАК), т. Вып. док. 829. Тифлис, 1878, с. 845.

⁴ Н.И.Шавров. Новая угроза русскому делу в Закавказье: предстоящая распродажа Мугани инородцам, Санкт-Петербург: СПб, 1911, сс. 59-61.

⁵ SSRİ Nazirlər Sovetinin 23 dekabr 1947-ci il tarixli 4083 №-li "Kolxozçuların və digər azərbaycanlı əhalinin Ermənistan SSR-dən Azərbaycan SSR-in Kür-Araz ovalığına köçürülməsi haqqında" Qərarı.

⁶ İlham Əliyev. İnkişaf məqsədimizdir. XXIII kitab. s. 158.

Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsi: problemin mənbələri və nizamlanma perspektivləri

⇒ Əvvəli 4-cü səhifədə

1980-ci illərin axırlarında SSRİ-də "yenidənqurma" adı altında baş verən hadisələrə və dağıdıcı proseslərə diqqət nəzər saldıqda, qondarma "Dağlıq Qarabağ problemi"nin tamamilə süni mahiyyət daşıdığı aydın olur. Həmin dövrdə SSRİ-nin ali rəhbərlərindən biri olan Heydər Əliyevin hakimiyyətdən kənarlaşdırılması nəticəsində Ermənistanın ultramillətçi dairələri, onların Kremldəki və xarici ölkələrdəki havadarları tərəfindən Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayətinin (DQMV) Azərbaycanın tərkibindən çıxarılması və onun Ermənistanı inteqrasiya edilməsi üçün əlverişli siyasi zəmin yaradıldı. M.Qorbaçov başqa olmaqla SSRİ-nin o vaxtkı rəhbərliyi öz konstitusion borcunu və vəzifələrini yerinə yetirmək, qanunçuluğu müdafiə etmək əvəzinə erməni millətçilərin separatçılıq səylərinə himayədarlıq yolunu seçdi.

1988-ci ilin fevralında Sumqayıt şəhərində baş vermiş hadisələri məhz bu baxımdan təhlil etmək lazımdır. Erməni tərəfi artıq 30 ildən çoxdur ki, həmin hadisələri öz interpretasiyasında təqdim etməyə çalışır və keçmiş SSRİ Dövlət Təhlükəsizliyi Komitəsi və Prokurorluğu tərəfindən aparılmış təhqiqat nəticələrini qəbul etməkdən imtina edir. Hərçənd, bu nəticələr mübahisəsiz və inandırıcı şəkildə sübut edir ki, Sumqayıt hadisələrinin əsl təşkilatçıları Kremldə hakimiyyət başında duranların "susqun razılığı" ilə ermənilər özləri olub.

Məsələn, istintaq materiallarından aydın olur ki, kütləni qızışdıran əsas şəxs əvvəllər üç dəfə məhkum olmuş və üst-üstə 9 il iki ay 13 gün həbsxanada qalmış Eduard Robertoviç Qriqoryan idi. O, əsasən yetkinlik yaşına çatmamış şəxslərdən və müxtəlif kriminal elementlərdən ibarət qruplaşmaları separatçı "Qarabağ" komitəsinə və "Krunk" cəmiyyətinə pul ödəməkdən imtina edən ermənilərin yaşadığı ünvanlara göndərirdi. İstintaq, həmçinin müəyyən edib ki, E.Qriqoryan qərəzlərdə və digər cinayətlərdə fəal iştirak etməklə bərabər, şəxsən özü altı erməninə qətlə yetirib. Təsədüfən şahid qismində saxlanılmış Qriqoryanı bir erməni ailəsinin üzvləri - Marina və Karina Mejlumyan bacıları və onların anası Roza Mejlumyan tanıyıblar. Sonradan Azərbaycanın hüquq-mühafizə orqanları tərəfindən aparılmış istintaq nəticəsində birmənalı şəkildə müəyyən edilib ki, E.Qriqoryanla bərabər, onun iki qardaşı da iğtişaşlarda fəal iştirak edib⁷.

Lakin Sumqayıt hadisələrindən sonra E.Qriqoryan həbsxanada çox qalmadı. 1991-ci ildə Rusiya onu cəzasının çəkilməmiş hissəsinə

çəkmək üçün Ermənistanın hakimiyyət orqanlarına verdi, lakin Yerevana gətiriləndən sonra E.Qriqoryan həbsdən azad edildi və "tarixi vətəndə" bir qədər qalandan sonra Rusiyaya köçdü. "Azərbaycanın hüquq-mühafizə orqanları Rusiya Federasiyasının müvafiq qurumlarına dəfələrlə müraciət edib, sorğular göndərib, yazıblar ki, E.Qriqoryan haqlı cəzadan yaxa qurtararaq Sergiyev Posadda yaşayır", lakin "rəsmi Moskva bu sorğuya indiyə qədər aydın cavab verməyib və beşəriyyət əleyhinə cinayət törətmiş canını gizlətməkdə davam edir"⁸.

Eyni zamanda, istintaq tərəfindən müəyyən edilib ki, Sumqayıtda iğtişaşların təşkilində SSRİ xüsusi xidmətlərinin də əli olub. Məsələn, 1989-1990-cı illərdə aparılmış istintaq tədbirləri nəticəsində aşkar edilmiş materiallar bu cinayətdə SSRİ hüquq-mühafizə orqanlarının iştirakını təsdiq edir, lakin "SSRİ prokurorluğunun istintaq qrupu bu informasiyanı təhqiq etmədi, əksinə, iğtişaşların həqiqi təşkilatçıları ni ifşa edə biləcək bütün materialları və faktları gizlətdi. Bundan əlavə, Sumqayıt hadisələri zamanı saxlanılmış erməni soyadlı bütün şəxslər zərərçəkmişlərə aid edildi və azadlığa buraxıldı, nəticədə çoxlu sayda təqsirkar şəxs cəzadan yaxa qurtardı"⁹.

Beləliklə, M.Qorbaçovun və onun ətrafındakıların cinayətkar hərəkətləri nəticəsində Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsi tədricən genişlənərək iki xalq arasında tammiqyaslı silahlı qarşıdurmaya çevrildi və sonradan Sovet İttifaqının dağılması prosesinin katalizatorlarından biri oldu.

Təəssüf ki, bu faciəli hadisələr başlanan dövrdə Azərbaycanın o vaxtkı kommunist rəhbərləri (K.Bağırov, Ə.Vəzirov, A.Mütəllibov) və Xalq Cəbhəsinin liderləri (Ə.Əliyev (Elçibəy) və başqaları) mövqesizlik, məsuliyyətsizlik və qeyri-peşəkarlıq nümayiş etdirdilər. Dağlıq Qarabağın taleyi unuduldu, daxili çekişmələr, Azərbaycanda hakimiyyət uğrunda mübarizə ümummilli maraqlardan üstün tutuldu, bu da sonradan Azərbaycan ərazilərinin işğalına xeyli kömək etdi.

Məlum olduğu kimi, 1988-ci ilin fevralından 1991-ci ilin sonuna qədərki dövrdə Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsi SSRİ-nin daxili problemi hesab edilirdi. Lakin SSRİ-nin dezintegrasiyasından, Azərbaycan və Ermənistan müstəqilliyini bərpa edəndən sonra bu münaqişə sürətlə beynəlmillələşdi və dövlətlərarası münaqişəyə çevrildi. Bu münaqişə beynəlxalq problemə, regional və dünya miqyaslı müxtəlif aktorların və onların mənafeələrinin toq-

quşduğu nöqtəyə çevrilməklə bərabər, həm də qarşıdurma vəziyyətindəki tərəflərə təsir və təzyiq mexanizmi oldu.

Bununla bərabər, qeyd etmək istədik ki, Sovet İttifaqı dağıldandan sonra Azərbaycanın beynəlxalq sərhədləri (digər müttəfiq respublikaların sərhədləri kimi) dünya birliyi tərəfindən "uti possidetis juris" prinsipi əsasında, yəni, müstəqillik əldə edildiyi anda mövcud olan keçmiş inzibati sərhədlər çərçivəsində tanındı. Bu, Müstəqil Dövlətlər Birliyinin yaradılması haqqında 1991-ci il 8 dekabr tarixli Sazişdə də öz əksini tapdı. Həmin Sazişin 5-ci maddəsinə uyğun olaraq "Razılığa Gələn Ali Tərəflər bir-birinin ərazi bütövlüyünü və Birlik çərçivəsində mövcud sərhədlərin toxunulmazlığını tanıyır və buna hörmət edirlər"¹⁰. Bununla əlaqədar xatırlatmaq lazımdır ki, həmin Saziş 1991-ci il dekabrın 21-də Azərbaycan və Ermənistan da daxil olmaqla, on bir keçmiş müttəfiq respublika tərəfindən Alma-Atada imzalanmış protokol ilə təsdiqlənib¹¹.

1992-ci il yanvarın 30-da Azərbaycan Avropada Təhlükəsizlik və Əməkdaşlıq Müşavirəsinin (ATƏM, 1995-ci il yanvarın 1-dən onun adı dəyişdirilərək Avropada Təhlükəsizlik və Əməkdaşlıq Təşkilatı (ATƏT) adlandırıldı) üzvü, 1992-ci il martın 2-dən isə Birləşmiş Millətlər Təşkilatının (BMT) üzvü oldu. 1992-ci il martın 24-də ATƏM-in Nazirlər Şurasının Helsinki əlavə görüşündə Minsk prosesinin əsası qoyuldu, o cümlədən ATƏM-in himayəsi altında mümkün qədər tezliklə Dağlıq Qarabağa dair konfrans çağırmaq qərara alındı. Bu konfrans böhranın dinc yolla, ATƏM-in prinsipləri, öhdəlikləri və müddəaları əsasında tənzimlənməsi məqsədilə danışıqlar aparılması üçün daimi fəaliyyətdə olan foruma çevrilməli idi¹². Sənəddə, eyni zamanda, göstərilirdi: "Dağlıq Qarabağın seçilmiş və digər nümayəndələri konfransda iştirak edən dövlətlərlə məsləhətləşmələrdən sonra maraqlı tərəflər kimi konfransa onun Sədri tərəfindən dəvət ediləcəklər"¹³. Burada göstərilən "Dağlıq Qarabağın seçilmiş və digər nümayəndələri" dedikdə Azərbaycanın Dağlıq Qarabağ regionunun erməni və azərbaycanlı icmalarının nümayəndələri nəzərdə tutulurdu. Sənəddə maraqlı tərəflər qismində məhz bu icmalar nəzərdə tutulurdu. Eyni zamanda, müvafiq razılıq əldə edilərsə, Ermənistan silahlı qüvvələri Azərbaycanın işğal edilmiş ərazilərindən çıxarılandan sonra çağırılması nəzərdə tutulan Minsk konfransına Dağlıq Qarabağ regionunun hər iki icmasını maraqlı tərəflər kimi dəvət edilməsinə baxıla bilər¹⁴.

Onu da qeyd etmək lazımdır ki, hələ 1992-ci ildə Minsk qrupunun sədri Ermənistanın bəzi əsassız iddialarına cavab olaraq Dağlıq Qarabağın azərbaycanlı və erməni icmalarının bərabərliyi haqqında bəyanatla çıxış etdi: "İtaliyadan olan Sədr onun apardığı məsləhətləşmələrin gedişində Ermənistanın tezisi barədə Minsk qrupunun qalan üzv ölkələri arasında konsensus aşkar etmədi. Həmin tezisi görə, 24 mart tarixli mandat Dağlıq Qarabağın erməni tərəfini Azərbaycan tərəfindən üstün tutmağa və ya hətta birinci tərəfi "seçilmiş nümayəndələr" adlandırmağa imkan verir (ATƏM-in 279 nömrəli informasiya məktubu, Praqa, 15 sentyabr 1992-ci il). Aşkar ki, bu məsələyə hələ 1992-ci ildə, Minsk qrupunun yaranmasının başlanğıc mərhələsində aydınlıq gətirilmiş, bildirilmişdi ki, Dağlıq Qarabağın hər iki icması bərabər hüquqlara malikdir"¹⁵.

Beləliklə, 1992-ci ilin əvvəlində baş vermiş hadisələrə qayıdaraq xatırlatmaq olar ki, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin nizamlanmasına dair Minsk sülh konfransı çağırılması hərbi əməliyyatların fəallaşması və erməni silahlı dəstələri tərəfindən 1992-ci ilin mayında Şuşanın və Laçının işğalı nəticəsində pozuldu. "Azərbaycanlı əhalinin hələ yaşadığı Şuşanın süqut etməsi ilə keçmiş DQMV-nin etnik təmizlənməsi başa çatdırıldı, Azərbaycanın keçmiş DQMV ilə həmsərhəd olan Laçın rayonu işğal edildikdən sonra isə hərbi əməliyyatlar keçmiş muxtar vilayətin ərazi hüduqlarından kənara çıxdı. 1993-cü ilin sonuna qədər Azərbaycanın keçmiş DQMV ilə həmsərhəd olan daha 6 rayonu (Kəlbəcər, Ağdam, Füzuli, Cəbrayıl, Qubadlı və Zəngilan)

işğal edildi, bu rayonların azərbaycanlı əhalisi isə daimi yaşayış yerlərindən qovuldu. Beləliklə, 1994-cü il mayın 12-də atəşkəs haqqında saziş qüvvəyə minəndə keçmiş DQMV-nin və onun ətrafındakı yeddi rayonun ərazisi Azərbaycan tərəfinin nəzarəti altında deyildi"¹⁶.

Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsi nəticəsində Azərbaycana çox böyük maddi və mənavi ziyan vuruldu. "1988-1993-cü illərdə Qarabağda 900 yaşayış məntəqəsi, 150 min ev, 7 min ictimai bina, 693 məktəb, 855 uşaq bağçası, 695 tibb müəssisəsi, 927 kitabxana, 44 məbəəd, 9 məscid, 473 tarixi abidə, saray və muzey, 40 min muzey ekspozisiyası, 6 min sənaye və kənd təsərrüfatı müəssisəsi, 160 körpü və digər infrastruktur obyektləri dağıdılıb". Bu münaqişə nəticəsində hərbi əməliyyatlar dövründə 20 min azərbaycanlı həlak olub, 50 min nəfər şikəst olub, 4 minə yaxın azərbaycanlı itkin düşüb, 2 mindən çox azərbaycanlı ermənilər tərəfindən əsir və girov götürülüb¹⁷.

Azərbaycan ərazilərinin işğal edilməsi ilə əlaqədar 1993-cü ildə BMT Təhlükəsizlik Şurası dörd (822 (1993), 853 (1993), 874 (1993) və 884 (1993) nömrəli) qətnamə qəbul edib¹⁸. Bu qətnamələrdə Dağlıq Qarabağ regionunun Azərbaycanla mənsub olması birmənalı şəkildə təsbit edilib. Eyni zamanda, bu sənədlər Azərbaycan Respublikasının suverenliyini və ərazi bütövlüyünü, onun beynəlxalq sərhədlərinin toxunulmazlığını və ərazilər əldə olunması üçün güc tətbiq edilməsinin yolverilməzliyini təsdiq edir. Bu qətnamələrdə təsbit olunmuş tələblərdən biri bütün hərbi əməliyyatların dərhal dayandırılması, işğalçı qüv-

vələrin Azərbaycan Respublikasının işğal olunmuş bütün rayonlarından dərhal, tamamilə və qeyd-şərtsiz çıxarılması barədədir. Eyni zamanda, qətnamələrin demək olar ki, hamısında münaqişədən zərər çəkmiş mülki əhaliyə humanitar yardım göstərilməsi, habelə qaçqınların və köçkünlərin daimi yaşayış yerlərinə qaytarılması məsələsində onlara kömək edilməsi barədə Baş katibə və müvafiq beynəlxalq təsisatlərə müraciət var.

Xüsusi qeyd etmək lazımdır ki, həmin qətnamələr bu gün də Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin nizamlanmasının hüquqi əsasını təşkil edir. Bu qətnamələrə ümummilli lider Heydər Əliyev də böyük əhəmiyyət verirdi. 1993-cü ilin iyununda hakimiyyətə qayıdandan sonra Heydər Əliyev münaqişənin beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərinə uyğun olaraq nizamlanması işində qəti addımlar atmağa başladı. İlk növbədə, ölkədə ictimai-siyasi sabitlik bərpa olundu, vahid plan əsasında döyüş qabiliyyətli nizami ordu quruculuğu başlandı, tarazlaşdırılmış xarici siyasət həyata keçirildi. İri enerji layihələrinin reallaşdırılması başlandı. Məsələn, 1994-cü ilin sentyabrında Xəzərin Azərbaycan sektorundakı neft yataqlarının istismarı ilə bağlı "Əsrin Müqaviləsi" imzalandı. Azərbaycan həm də cəsarətli iqtisadi islahatlar və sürətli sosial-iqtisadi inkişaf yoluna qədəm qoydu.

1994-cü ilin dekabrında ATƏM-in Budapeşt sammitində münaqişənin nizamlanması yolunda ciddi irəliləyiş əldə edildi. O cümlədən Minsk qrupunda həmsədrlik məsələsi müəyyənləşdirildi, ilk dəfə olaraq, ATƏM-in sülhyaratma qüvvələrinin yaradılması və razılıq əldə ediləcəyi təqdirdə həmin qüvvələrin regionda yerləşdirilməsi barədə qərar qəbul edildi. Eyni zamanda, "atəşkəs haqqında sazişə əsasən, həmin sazişə xüsusi əlavə kimi Ermənistan qoşunlarının Azərbaycanın işğal edilmiş ərazilərindən çıxarılması vaxtının qrafiki hazırlandı. Bu qrafikə uyğun olaraq Ermənistanın işğalçı qüvvələrinin Azərbaycan ərazisindən çıxarılması təmin edilməli idi"¹⁹.

⇒ Davamı 6-cı səhifədə

⁷ Э.Алюглю. Сумгайытский палач Григорян найден - Расследование - Фото. Дай.аз, 16 февраля 2016 - <https://news.day.az/politics/749949.html> (дата обращения: 27 мая 2019 г.)

⁸ Yene orada.

⁹ Yene orada.

¹⁰ "Соглашение о создании Содружества Независимых Государств", 8 декабря 1991 / "Внешняя политика и безопасность современной России".1991-2002. Хрестоматия. Том 4, Москва, 2002, стр.14 - <http://window.edu.ru/resource/986/46986/files/mion-ino-center09.pdf> (дата обращения - 27 мая 2019 г.).

¹¹ Yene orada, s.17.

¹² Резюме выводов. Хельсинкская дополнительная встреча Совета СБСЕ, 24 марта 1992 год, с. 54 - <https://www.osce.org/ru/mc/29125?download=true> (дата обращения: 27 мая 2019 г.).

¹³ Yene orada, s.55.

¹⁴ МИД Азербайджана: Однозначная позиция мирового сообщества, отображающая неизменность формата переговорного процесса, служит серьезным посылом для Армении. Trend.az, 21 марта 2019. - <https://www.trend.az/azerbaijan/politics/3035966.html> (дата обращения: 27 мая 2019 г.).

¹⁵ Yene orada.

¹⁶ Р.Мехтиев. Нагорный Карабах: история, прочитанная по источникам. М.: Аквариус, 2014, с.262-263.

¹⁷ Армяно-азербайджанский нагорно-карабахский конфликт. Официальный сайт Президента Азербайджанской Республики - <https://ru.president.az/azerbaijan/karabakh> (дата обращения: 27 мая 2019 г.).

¹⁸ Резолюция 822 (1993), принятая Советом Безопасности на его 3205-м заседании. 30 апреля 1993 года - [https://undocs.org/ru/S/RES/822\(1993\)](https://undocs.org/ru/S/RES/822(1993)) (дата обращения: 27 мая 2019 г.); Резолюция 853 (1993), принятая Советом Безопасности на его 3259-м заседании. 29 июля 1993 года. - [https://undocs.org/ru/S/RES/853\(1993\)](https://undocs.org/ru/S/RES/853(1993)) (дата обращения: 27 мая 2019 г.); Резолюция 874 (1993), принятая Советом Безопасности на его 3292-м заседании. 14 октября 1993 года - [https://undocs.org/ru/S/RES/874\(1993\)](https://undocs.org/ru/S/RES/874(1993)) (дата обращения: 27 мая 2019 г.); Резолюция 884 (1993), принятая Советом Безопасности на своем 3313-м заседании. 12 ноября 1993 года - [https://undocs.org/ru/S/RES/884\(1993\)](https://undocs.org/ru/S/RES/884(1993)) (дата обращения: 27 мая 2019 г.).

¹⁹ МИД Азербайджана: Однозначная позиция мирового сообщества, отображающая неизменность формата переговорного процесса, служит серьезным посылом для Армении. Trend.az, 21 марта 2019. - <https://www.trend.az/azerbaijan/politics/3035966.html> (дата обращения: 27 мая 2019 г.).

Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsi: problemin mənbələri və nizamlanma perspektivləri

⇒ Əvvəli 5-ci səhifədə

ATƏT-in 1996-cı il Lissabon sammiti danışıqlar prosesində növbəti mühüm mərhələ oldu. Həmin sammitdə Minsk qrupunun həmsədrlərinin tövsiyə etdiyi üç prinsip Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin nizamlanmasının tərkib hissəsi olmalı idi: 1) Ermənistan Respublikasının və Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyü; 2) Dağlıq Qarabağın Azərbaycanın tərkibində öz müqəddəratını təyin etməsinə əsaslanan sazişdə müəyyən edilmiş, ona ən yüksək muxtariyyət verən hüquqi statusu və 3) Dağlıq Qarabağ və onun bütün əhalisi üçün təhlükəsizliyə zəmanət, o cümlədən nizamlanma müddəalarına bütün tərəflərin riayət etməsinin təmin olunması üzrə qarşılıqlı öhdəliklər²⁰. Bu prinsiplər ATƏT-in Lissabon sammitində iştirak edən bütün üzv dövlətlər tərəfindən Ermənistan istisna olmaqla, bəyənildi. Buna baxmayaraq, həmin prinsiplər ATƏT-in fəaliyyətində olan sədrinin bəyanatında qeyd olundu və ATƏT-in Lissabon sammitinin sənədlərinə daxil edildi.

1997-ci ilin əvvəlindən ATƏT-də üçtərəfli həmsədrlik (Rusiya-Fransa-ABŞ) təsisatı yaradıldı və qarşılıqlı razılaşdırılma vəziyyətində olan tərəflərə 1997-2001-ci illər ərzində münaqişənin nizamlanmasının bir neçə variantı təqdim edildi. Azərbaycan tərəfi ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrlərinin 1997-ci ilin sentyabrında tərəflərə təqdim etdiyi "Dağlıq Qarabağ silahlı münaqişəsinin dayandırılması haqqında" Sazişi nəzərdən keçirmək üçün qəbul etməyə razılaşdı.

Bu sazişin əsası kimi, silahlı münaqişə nəticələrinin tədricən aradan qaldırılmasına və Minsk konfransı prosesində Dağlıq Qarabağın statusunun müəyyən olunmasına yönəlmiş və "mərhələli" nizamlama adlandırılan yanaşma qəbul edildi. Həmin plana əsasən, birinci mərhələdə Dağlıq Qarabağın ətrafındakı altı rayon azad edilməli, regionda ATƏT-in sülhü dəstəkləmə əməliyyatı aparılmalı, köçkünlər işğaldan azad olunmuş ərazilərə qaytarılmalı və münaqişə zonasındakı əsas kommunikasiyalar normalaşdırılmalı idi.

İkinci mərhələdə Dağlıq Qarabağın statusunun müəyyən edilməsi, habelə Laçın və Şuşa rayonları ətrafında vəziyyətin nizamlanması nəzərdə tutulurdu. Ermənistanın ovaxtı prezidenti L.Ter-Petrosyan da nizamlamanın bu variantı ilə bağlı ilkin razılığını bildirmişdi²¹. O, həmin planın qəbul edilməsinin məqsəduyğunluğu məsələsində öz siyasi opponentləri tərəfindən kəskin tənqid edilməsinə baxmayaraq, "Respublika Armeniya" qəzetində "Müharibə, yoxsa sülh: düşünmək vaxtıdır"²² adlı proqram xarakterli məqalə dərc

etdirmiş, orada problemə öz münasibətinin əsas tezislərini şərh etmişdi. Həmin məqalənin tezisləri bu gün də öz aktuallığını itirməyib.

L.Ter-Petrosyan xüsusi vurğulayırdı ki, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi yalnız dinc danışıqlar yolu ilə nizamlanmalıdır; status-kvonu uzun müddət saxlamaq mümkün deyil, çünki buna nə dünya birliyi imkan verər, nə də Ermənistanın iqtisadi potensialı; münaqişənin nizamlanması vəziyyəti Qarabağa və Ermənistanı sərfəli deyil, çünki bu, Ermənistanın və deməli, Qarabağın da iqtisadi inkişafına ciddi əngəl törədir, beynəlxalq birliklə və xüsusən qonşu ölkələrlə münasibətlərdə isə qarşılıqlı nəticələrə gətirib çıxara biləcək fəsadlar yaradır; Qarabağ münaqişəsinin həllinin yeganə variantı kompromisdir, bu, tərəflərdən birinin qələbəsi və digərinin məğlubiyyəti deyil, münaqişədən bezmək şəraitində razılığa nail olmaq imkanındır²³.

L.Ter-Petrosyan opponentlərinin yanılması məsələsinə toxunaraq bildirdi ki, onlar "Qarabağın düşmənin asanlıqla diz çökdürülə biləcək Azərbaycan olması" güman etməkdə yanılırlar, əslində Qarabağın düşməni ermənilər tərəfindən meydan oxunan beynəlxalq birlikdir. "Qarabağ müharibəni udub, deməli, hər hansı kompromisə getməyə ehtiyac yoxdur" fikrini əsassız hesab edən L.Ter-Petrosyan qeyd edirdi ki, "Qarabağ müharibəni yox, döyüşü udub", "müharibəni yalnız o vaxt udurlar ki, düşməni təslim olsun"²⁴.

Münaqişənin nizamlanmasına yanaşmalarına görə sərt tənqidlə üzləşən L.Ter-Petrosyan 1998-ci il yanvarın 8-də Ermənistan Milli Təhlükəsizlik Şurasının sessiyasındakı bəyanatında status-kvonun saxlanması məsələsinə yenidən qayıtdı, çünki onun siyasi opponentlərinin əksəriyyəti status-kvonun saxlanması variantına üstünlük verir, ümid edirdilər ki, zaman onların xeyrinə işləyəcək və Qarabağ məsələsi öz-özünə həll olunacaq, dünya isə baş vermiş fakt ilə gec-tez barışacaq²⁵. L.Ter-Petrosyan status-kvonun saxlanmasının nəzəri cəhətdən ən yaxşı variant ola bilməsini inkar etmədən bildirdi ki, bu yolu seçmədən əvvəl bir suala cavab vermək lazımdır: Qarabağın mövcudluğunun yeganə qərantı olan Ermənistan status-kvonu uzun müddət saxlaya biləcəkmi, özünün həyat qabiliyyətini, iqtisadi rifahını və hərbi qüdrətini saxlamağı və eyni zamanda, blokada ilə bağlı məhrumiyyətləri aradan qaldırmağı, artmaqda olan beynəlxalq təzyiqə davam gətirməyi bacaracaqmı?²⁶

Onun fikrincə, Qarabağ münaqişəsinin həll edilməsi bir sıra cəhətlərdən Ermənistanın iqtisadi inkişafına mənfi təsir göstərir, o

cümlədən:

* *blokada nəticəsində Ermənistanı və Ermənistanın yükdaşıma imkanlarının dəyəri təqribən 30 faiz artır;*

* *münaqişə ölkəyə sanballı xarici investisiyalar axınına məhduddır, çünki Qarabağda hərbi əməliyyatların yenidən başlanması ehtimalı Ermənistanı risk zonasına çevirir. Eyni zamanda, Ermənistanın 3,5 milyon nəfərlik bazarı əcnəbi investorlar üçün özlüyündə cəlbedici deyil. Münaqişənin nizamlanacağı halda isə bir konkret ölkədə həyata keçirilən investisiyalarla müqayisədə xarici kapital üçün qat-qat cəlbedici olan irimiqyaslı regional layihələrin həyata keçirilməsi üçün şərait yarana bilər, çünki dolayısı ilə regional təhlükəsizliyə və sabitliyə imkan verən layihələr siyasi cəhətdən daha əhəmiyyətli, iqtisadi cəhətdən daha məqsəduyğundur;*

* *mövcud münaqişə Ermənistanı bilavasitə qonşularından, yəni, Avropaya və ərəb ölkələrinə, İrana, Rusiyaya və Mərkəzi Asiyaya ən qısa tranzit marşrutları kimi xüsusi əhəmiyyət kəsb edən təbii və ən münasib iqtisadi tərəfdaşları olan Azərbaycanı və Türkiyəni təcrid edir*²⁷.

Təəssüf ki, Ermənistanın digər rəhbərləri münaqişənin nizamlanmasına L.Ter-Petrosyanın realist yanaşmalarını ilə razılaşmadılar və 1998-ci ilin fevralında faktiki olaraq onu istefa verməyə məcbur etdilər. Bunun nəticəsində Ermənistan münaqişənin mərhələli nizamlanması təkliflərindən rəsmən imtina etdiyini bildirdi və beləliklə, münaqişənin həlli üçün iyirmi il bundan əvvəl yaranmış nadir imkan əldən buraxıldı.

Məlum olduğu kimi, 2000-ci illərin axırlarından etibarən danışıqlar prosesi qarşılıqlı vəziyyətində olan tərəflərə 2007-ci ildə Madriddə ATƏT-in konfransında təqdim edilmiş Madrid prinsipləri əsasında aparılır. Minsk qrupunun həmsədrləri tərəfindən yenilənmiş bu prinsiplər ilk dəfə 2009-cu il iyulun 10-da İtaliyanın Akvil şəhərində ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədr ölkələrinin dövlət başçılarından bəyanatında elan edildi. Bu prinsiplərin təməlini Helsinki Yekun Aktının üç əsas prinsipi təşkil edir: güc tətbiq etməmək və ya güc tətbiq etməklə hədələməmək; dövlətlərin ərazi bütövlüyünə hörmət; xalqların hüquq bərabərliyi və öz müqəddəratını müəyyən etmək hüququ²⁸.

Eyni zamanda, qeyd etmək lazımdır ki, erməni tərəfi Azərbaycanı çox vaxt "güc tətbiq etməmək və ya güc tətbiq etməklə hədələməmək" və "xalqların hüquq bərabərliyi və öz müqəddəratını müəyyən etmək hüququ" prinsiplərinə "etinasızlıq göstərməkdə" ittiham edir. Bu əsassız ittihamlara cavab olaraq, bir daha Yekun Aktı-

nın mətninə müraciət edək. "Güc tətbiq etməmək və ya güc tətbiq etməklə hədələməmək" prinsipi barədə maddənin birinci cümləsi belədir: "İştirakçı dövlətlər onların qarşılıqlı münasibətlərindən və ümumiyyətlə beynəlxalq münasibətlərdə həm istənilən dövlətin ərazi bütövlüyünə qarşı (fərqləndirmə mənimdir - R.M.) və ya siyasi müstəqilliyinə qarşı, həm də Birləşmiş Millətlər Təşkilatının məqsədlərinə və bu Bəyannaməyə zidd olan hər hansı başqa şəkildə güc tətbiq etməkdən və ya güc tətbiq etməklə hədələməkdən çəkinəcəklər"²⁹.

Bununla əlaqədar qeyd edək ki, 1991-ci ildə müstəqil dövlət olmuş Ermənistan Respublikası Dağlıq Qarabağın Ermənistanla birləşdirilməsi haqqında əvvəlki çağırışlarından formal baxımdan imtina etdi, bu çağırışları Azərbaycan SSR-in keçmiş DQMV ərazisində özü-özünü elan etmiş qondarma "Dağlıq Qarabağ Respublikası"nın (DQR) tam suverenliyinin tanınması haqqında tələblə əvəz etdi. Ermənistan bu qanunsuz quruma hərtərəfli, o cümlədən öz silahlı qüvvələrinin birbaşa iştirakı ilə kömək göstərərək Azərbaycanın keçmiş DQMV-yə bitişik yeddi inzibati rayonunu işğal etdi və orada etnik təmizləmələr apardı, nəticədə yüz minlərlə dinc sakin öz evlərindən və doğma yerlərindən qovuldu, bir neçə min insan həlak oldu. Bu gün isə Ermənistan "güc tətbiq etməmək və ya güc tətbiq etməklə hədələməmək" prinsipinə istisnad edir və unudur ki, vaxtilə o özü bu prinsipə məhəl qoymadan güc tətbiq edib və öz qonşusu Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyünü pozub. Bu baxımdan, Helsinki Yekun Aktının "sərhədlərin toxunulmazlığı" prinsipini də xatırlatmaq lazımdır. Həmin prinsipə əsasən iştirakçı dövlətlər bir-birinin bütün sərhədlərini toxunulmaz hesab etməli, "indi və gələcəkdə bu sərhədlərə hər hansı qəsblərdən", habelə "hər

hansı iştirakçı dövlətin ərazisinin bir hissəsini və ya bütün ərazisini işğal və qəsb etməyə yönəlmiş hər hansı tələblərdən və ya hərəkətlərdən çəkinməlidirlər"³⁰.

"Xalqların hüquq bərabərliyi və öz müqəddəratını təyin etmək hüququ" prinsipinə gəldikdə isə, Helsinki Yekun Aktında qeyd edildiyi kimi, "iştirakçı dövlətlər daim BMT Nizamnaməsinin məqsədlərinə və prinsiplərinə, beynəlxalq hüququn müvafiq normalarına, o cümlədən dövlətlərin ərazi bütövlüyünə (fərqləndirmə mənimdir - R.M.) uyğun hərəkət etməklə xalqların hüquq bərabərliyinə və öz müqəddəratını təyin etmək hüququna hörmət edəcəklər"³¹. Söhbət ondan gedir ki, müasir dünyada dinc yanaşı yaşamanın hərtərəfli işlənilib hazırlanmış formaları mövcuddur. Bu formalar çərçivəsində "xalqların hüquq bərabərliyi və öz müqəddəratını təyin etmək hüququ" prinsipi dövlətlərin ərazi bütövlüyü prinsipi ilə ziddiyyət təşkil etmir. Məsələn, vaxtilə Kvebekdə (Kanada), Şimali İrlandiyada və Şotlandiyada (Böyük Britaniya) keçirilmiş referendumlar (Kataloniya-dakı qondarma "referendum"dan fərqli olaraq) həmin dövlətlərin mərkəzi hökumətləri tərəfindən işlənilib hazırlanmış və qəbul edilmiş müəyyən normativ aktlara əsaslanırdı. Aşkıdır ki, güc tətbiq edilməsi və ərazilərin qoparılması, habelə dinc əhəlinin etnik təmizlənməsi ilə müşayiət olunan təcavüzkar separatizm Helsinki Yekun Aktının "xalqların hüquq bərabərliyi və öz müqəddəratını təyin etmək hüququ" prinsipinin məzmununa uyğun gəlmir.

Madrid prinsiplərinə qayıdaraq qeyd edək ki, həmin prinsiplərdə Minsk qrupunun həmsədr ölkələrinin prezidentləri tərəfindən 2009-2012-ci illərdə təklif edilmiş altı element də nəzərdə tutulur: 1) Dağlıq Qarabağ ətrafındakı ərazilərin Azərbaycanın nəzarəti altına qaytarılması; 2) Dağlıq Qara-

bağa onun təhlükəsizliyinə zəmanəti və özünüidarəni təmin edən aralıq status verilməsi; 3) Ermənistanı Dağlıq Qarabağ ilə əlaqələndirən dəhlizin təmin edilməsi; 4) Zəruri hüquqi qüvvəyə malik olan iradəsini bildirmək yolu ilə Dağlıq Qarabağın gələcək qəti hüquqi statusunun müəyyən edilməsi; 5) Bütün daxili köçkünlərin və qaçqınların əvvəlki yaşayış yerlərinə qaytarılması və 6) Təhlükəsizliyə beynəlxalq zəmanətlər və sülhyaratma əməliyyatlarının aparılması³². Madrid prinsipləri mahiyyət etibarilə münaqişənin nizamlanmasına doğru mərhələli hərəkət - bir növ "yol xəritəsi"dir. Bu prinsiplər razılaşdırıldıqdan sonra tərəflər sülh müqaviləsi üzərində işə başlaya bilərlər.

Madrid prinsipləri çərçivəsində Azərbaycan tərəfinin konstruktiv yanaşması birinci mərhələdə münaqişənin nəticələrinin aradan qaldırılması, yəni, Dağlıq Qarabağın ətrafındakı işğal olunmuş rayonların tədricən azad edilməsi və məcburi köçkünlərin daimi yaşayış yerlərinə qaytarılması deməkdir. Təbii ki, işğal olunmuş ərazilərin azad edilməsi ilə eyni vaxtda Dağlıq Qarabağın erməni icması üçün və işğal olunmuş ərazilərə, o cümlədən Dağlıq Qarabağa qayıdacaq azərbaycanlılar üçün təhlükəsizliyin təmin edilməsi üzrə tədbirlər görülməlidir. Azərbaycan Naxçıvana kommunikasiyaların açılması ilə birlikdə Dağlıq Qarabağın Ermənistanla yerrüstü əlaqəsinin təmin edilməsi problemi də konstruktiv və beynəlxalq normalar ruhunda nəzərdən keçirməyə hazırdır. Üstəlik, Dağlıq Qarabağ ətrafındakı işğal olunmuş rayonların azad edilməsinə başlanması sərhədlərin açılması, Ermənistan-Türkiyə münasibətlərinin normalaşması və Ermənistanın regional infrastruktur layihələrinə cəlb edilməsi ilə bağlı digər proseslər üçün də katalizator ola bilər.

Rəsmi Bakının yanaşmasında yalnız bu proseslər başa çatandan və qarşılıqlı razılıqla azad edilmiş ərazilərin proses nəticəsində qəbul edilməsi qarşılıqlı razılıqla Ermənistanla, həm də Azərbaycanda legitim hesab edilə bilər.

⇒ Davamı 7-ci səhifədə

²⁰ Заявление действующего председателя ОБСЕ. Лиссабонский документ 1996 года. Приложение 1, ОБСЕ, 1996. С. 14 - <https://www.osce.org/ru/mc/39543?download=true> (дата обращения: 27 мая 2019 г.).

²¹ Р.Мехтиев. Нагорный Карабах: история, прочитанная по источникам. М.: Аквариус, 2014, с.268.

²² Вниманию Пашияна: Статья Тер-Петросяна, которая лишила его власти. 21 Мая, 2018 - <http://www.1news.az/news/vnimaniyu-pashinyana-stat-ya-ter-petrosyana-kotoraya-lishila-ego-vlasti> (дата обращения: 27 мая 2019 г.).

²³ Л.Тер-Петросян. Война или мир? Время призадуматься // "Будущее Армении, отношения с Турцией и Карабахский конфликт", 2018, с.37.

²⁴ Yene orada, s.39.

²⁵ Л.Тер-Петросян. Дебаты с оппонентами внутри правительства о необходимости решения Карабахского конфликта // "Будущее Армении, отношения с Турцией и Карабахский конфликт", 2018, с.48-49.

²⁶ Yene orada,s.49.

²⁷ Yene orada, s.51-53.

²⁸ Заключительный акт. Совещание по Безопасности и Сотрудничеству в Европе. Хельсинки 1975, сс. 4-6, 8 - <https://www.osce.org/ru/ministerial-councils/39505?download=true> (дата обращения: 27 мая 2019 г.).

²⁹ Yene orada, s.4.

³⁰ Yene orada. s. 6.

³¹ Yene orada. s. 8.

³² Bax, məsələn: Press Statement by the Co-Chairs of the OSCE Minsk Group on the Upcoming Meeting of President Aliyev and Prime Minister Pashinyan, 9 March 2019 - <https://www.osce.org/minsk-group/413813> (дата обращения: 27 мая 2019 г.).

“Bizim həyat” layihəsi çərçivəsində abadlaşdırılan növbəti həyətin açılışı olub

IDEA İctimai Birliyinin təməli ehtiyacı olan həyətlərin abadlaşdırılmasına yönəlmiş “Bizim həyat” layihəsi çərçivəsində yenilənən növbəti həyat sakinlərin istifadəsinə verilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti, IDEA İctimai Birliyinin təsisçisi və rəhbəri Leyla Əliyeva bununla bağlı keçirilən tədbirdə iştirak edib.

Tədbir zamanı uşaqlar üçün müxtəlif əyləncə proqramları təqdim olunub. Həyətdə uşaqlar üçün

yeni salınmış oyun meydançası, maraqlı attraksion, sürüşkən və yel-ləncələr onların böyük sevincinə səbəb olub. Cizgi film qəhrəmanlarının (maskotlar) və animatorların da qoşulduqları tədbir zamanı uşaqlar sevimli personajları ilə görüşüb, onlarla birlikdə əyləniblər.

Uşaqlar bayramlarını bol əyləncələrlə qeyd etməklə yanaşı, istedad və bacarıqlarını da nümayiş etdirərək mahnı və rəqslər təqdim ediblər.

Qeyd edək ki, yenilənmiş həyat Xətai rayonu, İlqar Zülfüqarov küçəsi, 107, 109, 111, 113 ünvanlarında 2 min nəfərə yaxın sakinin yaşadığı doqquzmərtəbəli dörd binanı əhatə edir.

Abadlaşdırılan növbəti həyətdə əlil və sağlamlıq imkanları məhdud insanların rahat hərəkəti nəzərə alınmış, bütün yaş qrupları üzrə uşaqların inkişafı üçün

əlverişli şəraitin yaradılması və gənclərin asudə vaxtlarını səmərəli keçirmələri məqsədilə ərazidə 1 mini futbol meydançası, 1 şahmat meydançası, idman qurğuları, 4 söhbətgah və oturmaq-lar quraşdırılıb. Bu cür meydan-çaların salınmasında əsas məq-

bütün rayonlarında həyata keçirilməsi nəzərdə tutulur. Bununla əlaqədar, paytaxtımızın abadlaşdırılmaya ehtiyacı olan həyətləri haqqında məlumat və tövsiyələrin IDEA İctimai Birliyinə təqdim edilməsi xahiş olunur.

Maqsud İbrahimbəyov Yaradıcılıq Mərkəzində uşaqlar üçün bayram tədbiri təşkil olunub

İyunun 3-də Uşaqların Beynəlxalq Müdafiəsi Günü ilə əlaqədar Maqsud İbrahimbəyov Yaradıcılıq Mərkəzində “Gözəl bir gün” adlı bayram tədbiri keçirilib. Tədbir Yaradıcılıq Mərkəzi tərəfindən “İçərişəhər” Dövlət Tarix-Memarlıq Qoruğu İdarəsi və Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin (AQUPDK) iştirakı ilə təşkil edilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyeva tədbirdə iştirak edib.

Maqsud İbrahimbəyov

Yaradıcılıq Mərkəzinin direktoru Anna İbrahimbəyova tədbir haqqında məlumat verib. O bildirib ki, bayram tədbiri Xalq yazıçısı, görkəmli kinodramaturq və rejissor Maqsud İbrahimbəyovun eyni adlı hekayəsi ilə adlandırılıb. Uşaqlar bizim gələcəyimizdir. Onların bayramı hər kəsin bayramıdır.

Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Hicran Hüseynova tədbirdə çıxış edərək deyib ki, uşaq siyasəti Azərbaycanın dövlət siyasətinin ən vacib istiqamət-

lərindən biridir. Ölkəmizdə uşaqların müxtəlif sahələrdə problemlərinin həlli ilə bağlı mühüm sənədlər qəbul olunub. Bu gün Azərbaycan uşaqlarının inkişafı üçün bütün imkanlar yaradılıb. Böyüməkdə olan nəslin sağlam, firavan, xoşbəxt yaşaması Prezident İlham Əliyevin və Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevanın daim diqqətindədir.

Yaradıcılıq mərkəzinə AQUPDK tərəfindən diplom təqdim olunub.

“İçərişəhər” Dövlət Tarix-Memarlıq Qoruğu İdarəsinin aparat rəhbəri Riad

Qasımov bildirib ki, uşaqların gələcəyi dövlətin əsas prioritetindən biridir. Ölkə rəhbərliyi bu məsələyə həssaslıqla yanaşır. Dövlət siyasətinin əsas istiqamətlərindən biri uşaqların təhsilinin, sağlamlığının, asudə vaxtının səmərəli keçirilməsinin təmin edilməsidir.

YARADAN Yaradıcılıq Birliyinin rəhbərləri Nigar Rzayeva və Vüsalə Rzayeva uşaqları bayram münasibətilə təbrik edib, onlara xoş arzularını çatdırıblar. Onlar ölkəmizdə uşaqların təlim-tərbiyəsi və sağlam böyümələri istiqamətində

görülən işlərdən danışsınlar.

Tədbirdə “İstedArt” və “Yaradan uşaqlar” layihələrindən qırxdan çox uşaq iştirak edib.

Sonra uşaqlar istedadlı gənc rəssamlar, musiqiçilər, fotoqraflar və xoreoqrafların təşkil etdikləri ustad dərslərində, əyləncəli oyunlarda, musiqili yarışmalarda iştirak ediblər.

Uşaqlara Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi tərəfindən hədiyyələr paylanılıb.

Qeyd edək ki, “Yaradan uşaqlar” YARADAN Yaradıcılıq Birliyinin 12 yaşdan 16

yaşa qədər, əlilliyi olan uşaqlar da daxil olmaqla, aztəminatlı ailələr, internatlar və sığınacaqlardakı uşaqların bacarıqlarının aşkar edilməsi, inkişafı və həyata keçirilməsi üçün şəraitin yaradılmasına yönəlmiş layihədir.

“İstedArt” isə “İçərişəhər” Dövlət Tarix-Memarlıq Qoruğu İdarəsi tərəfindən inkişaf xüsusiyyətləri olan uşaqların və valideynləri olmayan uşaqların bacarıqlarının, yaradıcı təriflərinin kəşf edilməsi məqsədilə həyata keçirilən layihədir.

AFFA-nın İcraiyyə Komitəsinin iclası

ötən mövsüm olduğu kimi (8 komanda) saxlanılsın. Topaz Premyer Liqasında çıxış etmək üçün lisenziya almaq məqsədilə birinci divi-

ziya klublarından heç biri müvafiq sənədləri təqdim etmədiyinə görə TPL-in 2019-2020-ci il mövsümündə ötən mövsüm mübarizə aparən komandalar çıxış etsin.

• Xarici klublarda çıxış edən (baxışa yollanan və müqavilə imzalamaq ehtimalı yüksək olan), milli komandalara dəvət olunan və ya potensial namizəd olan yaşı 21-ə qədər azərbaycanlı futbolçulara dəstək göstərilməsi məqsədilə onların səfər xərci AFFA tərəfindən ödənilsin.

• AFFA-nın "Grow-2020" strategiyasına uyğun olaraq, 2020-2021-ci il mövsümündə Topaz Premyer Liqasında lisenziya şərtlərinə əməl olunacağı təqdirdə komandaların sayının artırılması nəzərdə tutulsun.

İyunun 3-də AFFA-nın İcraiyyə Komitəsinin növbəti iclası keçirilib.

AFFA-dan AZƏRTAC-a bildirişlər ki, aparılmış müzakirələrdən sonra aşağıdakı qərarlar qəbul olunub:

• 2019-2020-ci il mövsümündə Topaz Premyer Liqasında komandaların sayı

Xəbər agentlikləri informasiya istehsalı ilə bağlı texnologiyalar sahəsində necə əməkdaşlıq edirlər

Bu gün jurnalistikanın üzleşdiyi problemləri görmək üçün heç də informasiya sahəsində çalışmaq vacib deyil. Bütün dünyada fəaliyyət göstərən media qurumları auditoriyanın marağını cəlb etmək və qoruyub saxlamaq üçün mübarizə aparır, nəşirləri və yayım şirkətlərini, yeni texnikaları və gəlir gətirən strategiyaları cəlb etməyə çalışırlar. Bu çətin sahədə ən azı bir işıqlı nöqtə görünür ki, bu da informasiya istehsalı ilə məşğul olan qurumların daha çox əməkdaşlıq etməsidir.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu fikirlər Asiya və Sakit Okean Ölkələri İnformasiya Agentlikləri Təşkilatının (OANA) İcraiyyə Komitəsinin Vyetnamın Hanoy şəhərində keçirilmiş 44-cü iclasında "Superdesk" proqramını təqdim edən "Sourcefabric" şirkətinin saytında yerləşdirilmiş məlumatda yer alıb.

Məlumatda deyilir ki, "Kooperativ jurnalistika" erasına mühüm töhfələrdən biri də OANA İcraiyyə Komitəsinin aprelin 18-20-də Hanoy şəhərində keçirilmiş bu tədbiri oldu. Tədbirin əsas iştirakçılarından biri də "Sourcefabric" şirkəti idi. OANA İcraiyyə Komitəsinin AZƏRTAC-in sədrliyi və Vyetnam Xəbər Agentliyinin ev sahibliyi ilə keçirilən 44-cü iclasının gündəliyində feyk xəbərlərə qarşı mübarizə və mediaya etibarın bərpa olunması kimi mövzular dururdu.

Həmin iclas zamanı innovasiya və texnologiyaların rolu mövzusunun müzakirəsinə geniş yer verilmişdi. "Sourcefabric"-in layihə üzrə meneceri Karel Petrak və biznesin inkişafı üzrə meneceri Renat İş iclasdakı çıxışlarında bildirdilər ki, əgər media qurumlarının fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsindən söhbət gedirsə, burada əməkdaşlıq vacib şərtlərdən biridir. Çıxışlarda qeyd edildi ki, OANA-nın üzvləri də daxil olmaqla, bir çox media qurumlarının üzleşdiyi ən böyük problemlərdən biri də yanlış məlumatlandırma və onunla mübarizədə texnologiyadan necə istifadə edilməsi məsələsidir.

OANA-nın prezidenti, AZƏRTAC-ın İdarə Heyətinin sədri Aslan Aslanov iclasdakı çıxışında deyib ki, təşkilatın İcraiyyə Komitəsinin tədbirləri xəbər agentliklərinin qarşılaşdığı problemlərin müzakirə edilməsi baxımından yaxşı platformadır. OANA-nın prezidenti "Sourcefabric" şirkətinin Asiya və Sakit Okean Ölkələri İnformasiya Agentlikləri Təşkilatının son iclaslarında iştirak edərək proqram təminatlarının rəqəmsal dövrdə informasiya agentliklərinin fəaliyyət səmərəliliyinin artırılmasına necə təsir etdiyinə aydınlıq gətirməsinin təqdirləyici olduğunu deyib.

Informasiyada OANA-nın yaranma tarixi və fəaliyyəti haqqında da məlumat verilir. Bildirilir ki, 1961-ci ildə UNESCO-nun himayəsi ilə yaradılan OANA 35 ölkənin 44 agentliyini öz ətrafında birləşdirir. AZƏRTAC 2016-cı ildən bu təşkilata sədrlik edir.

Qəzetlər və jurnalistlər üçün müsabiqə elan edilib

Dünən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kəndli İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondunun Müşahidə Şurasının növbəti iclası keçirilib. Müşahidə Şurasının sədri Həsən Həsənov gündəlik barədə məlumat verib.

Gündəlikdəki məsələlər barədə məlumat verən Fondun icraçı direktoru Vüqar Səfərliyə 2019-cu ilin II yarısı üçün KİV layihələrinin maliyyələşdirilməsi ilə bağlı müsabiqənin iyunun 4-dən 27-dək "Azərbaycan Respublikasında Kəndli İnformasiya Vasitələrinə Dövlət Dəstəyi Konsepsiyası"nda əksini tapmış 19 istiqamət üzrə keçiriləcəyini bildirib. Vüqar Səfərlə bildirib ki, ictimai-siyasi qəzetlərin 2019-cu ilin II rübündə qüvvədə olmuş qayda əsasında -

3 kateqoriya üzrə (gündəlik, gənaşırı və həftəlik) maliyyələşdirilməsi təklif edilir.

İcraçı direktor bildirib ki, I kateqoriyaya əsasən, son 3 ildə müntəzəm nəşr olunan, tirajı 3000 nüsxədən, satış və abunəsinin cəmi 2000 nüsxədən, müsabiqə elan edilən günədək səhifələrinin sayı 16-dan (A3, B2 formatda) az olmayan gündəlik (həftədə 5 dəfədən az olmayaraq çap olunan) ictimai-siyasi qəzetlərin maliyyələşdirilməsi, onlara aylıq 20 min manat maliyyə yardımının ayrılması təklif olunur.

II kateqoriyaya əsasən, son 3 ildə müntəzəm nəşr olunan, tirajı 2500 nüsxədən, satış və abunəsinin cəmi 1500 nüsxədən, müsabiqə elan edilən günədək səhifələrinin sayı 16-dan (A3, B2 formatda) az olmayan, gənaşırı (həftədə 3 dəfədən az olmayaraq çap olunan) ictimai-siyasi qəzetlərin maliyyələşdirilməsi, onlara aylıq

10 min manat maliyyə vəsaitinin ayrılması məqsəduyğun sayılır.

Vüqar Səfərlə qeyd edib ki, III kateqoriyaya əsasən, son 3 ildə müntəzəm nəşr olunan, tirajı 2500 nüsxədən, satış və abunəsinin cəmi 1500 nüsxədən, müsabiqə elan edilən günədək səhifələrinin sayı 24-dən (A3, B2 formatda) az olmayan həftəlik ictimai-siyasi qəzetlərin maliyyələşdirilməsi, onlara aylıq 5 min manat maliyyə vəsaitinin ayrılması təklif olunur.

Sonra məsələ ətrafında geniş müzakirələr aparılıb. Müşahidə

Şurasının sədri Həsən Həsənov, üzvlərdən - Bəhruz Quliyev, İntiqam Hüseynov, Ayaz Mirzəyev, Rəsim Həsənov və Əvəz Rüstəmov KİV layihələrinin maliyyələşdirilməsi ilə bağlı irəli sürülən təklifi qənaətbəxş qiymətləndiriblər. Müsabiqə elanı səsə qoyularaq yekdilliklə qəbul edilib.

Gündəlikdəki ikinci məsələ barədə məlumat verən Vüqar Səfərlə bildirib ki, Fondun 22 iyul - Azərbaycan Milli Mətbuatının yaranmasının 144-cü ildönümü münasibətilə elan edəcəyi ənənəvi fərdi jurnalist yazıları müsabiqəsinin 2019-cu il iyunun 4-dən iyulun 12-dək 19 istiqamət üzrə keçirilməsi təklif olunur. Vüqar Səfərlə müsabiqənin şərtlərinə əsasən I yerin qalibi üçün 500, II yerlər üçün 400, III yerlər üçün 300 manat mükafatın nəzərdə tutulduğunu vurğulayıb.

Müşahidə Şurasının üzvləri müzakirələr zamanı Fondun keçirdiyi fərdi jurnalist yazıları müsabiqələrinin jurnalistlərin peşəkarlıq səviyyəsinin yüksəldilməsi, yaradıcı əməyinin stimullaşdırılması və sosial vəziyyətinin yaxşılaşdırılması baxımından əhəmiyyətini diqqətə cəkiblər. Daha sonra müsabiqənin elanı səsə qoyularaq yekdilliklə təsdiq edilib.

Zamin Məmmədov,
"iki sahil"

5 İYUN SU TƏSƏRRÜFATI VƏ MELİORASIY

Su təsərrüfatı işçiləri sosial siy

Son illər ölkəmizdə içməli su və kanalizasiya infrastrukturunun yenidən qurulması sahəsində həyata keçirilən çoxsaylı layihələr şəhər və rayon mərkəzlərində, həmçinin içməli sudan əziyyət çəkən kənd və qəsəbələrdə həyatın canlanmasına, vətəndaşların sağlamlığının qorunmasına və əhəlinin sosial rifahının yüksəldilməsinə zəmin yaradır. Bu sahədə reallaşdırılan layihələr müstəqil Azərbaycanda həyata keçirilən uğurlu sosial siyasətin prioritet istiqaməti kimi getdikcə daha çox aktuallıq kəsb edir. Təsədüfi deyil ki, insan həyatı üçün əvəzədlməz sərvət olan içməli suyun əhəmiyyətindən bəhs edən Prezident İlham Əliyevin “Su həyat mənbəyidir, təmiz su isə sağlam həyat deməkdir” sözləri də insan amilinə verilən önəmin təcəssümüdür.

Təbiətin bəxş etdiyi əvəzsiz nemətlərdən sayılan sudan səmərəli istifadə məhdud şirin su ehtiyatlarına malik Azərbaycanda tarixin bütün dövrlərində aktual olub. Orta əsrlərə aid mənbələrdə Azərbaycanın bəzi yaşayış məntəqələrində su təchizatı sistemlərinin yaradılması barədə faktlar mövcuddur. Su təchizatı tariximizin ilkin inkişaf dövrü XIX əsrin sonu, XX əsrin əvvəllərinə təsadüf edir. Təxminən bir əsr əvvəl Şollar-Bakı su təchizatı qurğuları istismara verilib. Xaçmaz rayonunun ərazisindən Abşeron yarımadasına 187,5 km uzunluğunda kəmərlər çəkilib, Bakı şəhərində ilk dəfə mərkəzləşmiş içməli su şəbəkəsi yaradılıb.

Bu sahədə qazanılmış təcrübədən istifadə edilməklə Xaçmazdan Bakıya çəkilmiş 2-ci kəmərlər 1958-ci ildə istismara verilib. Abşeron yarımadasında sənayenin sürətli inkişafı və əhəlinin artımı nəticəsində içməli suya artan tələbatı ödəmək üçün 1961-ci ildə Ceyranbatan Sütəmizləyici Qurğuları işə salınıb.

Azərbaycanın içməli su və kanalizasiya sektorunun sürətli inkişafı böyük dövlət xadimi Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. Ümummilli Liderin təşəbbüsü və birbaşa rəhbərliyi ilə 1970-1971-ci illərdə Kür Sütəmizləyici Qurğular Kompleksi yaradılıb, burada emal olunan suyun Abşeron yarımadasına nəqli üçün magistral kəmərlər çəkilib. Bu layihə paytaxta yeni həyat gətirib.

1970-80-ci illərdə Ulu Öndərin birbaşa nəzarəti altında Bakı şəhərinin tullantı su infrastrukturunun inkişafını nəzərdə tutan “Böyük kanalizasiya” layihəsi reallaşdırılıb. Həmin dövrdə Hövsan Aerasiya Stansiyası, eləcə də “Sənaye zonası”, “Şəhərkənarı” və “Sahil” kollektorları, Zığ kanalizasiya nasos stansiyası inşa edilib.

Azərbaycanın ekser rayon mərkəzlərində mərkəzləşdirilmiş içməli su və kanalizasiya sistemlərinin yaradılması da ötən əsrin 70-80-ci illərinə təsadüf edir. Həmin dövrdə Ulu Öndərin rəhbərliyi ilə bölgələrdə yeni su mənbələri yaradılıb, suqötürücü və sütəmizləyici qurğular, su anbarları, nasos stansiyaları, magistral kəmərlər və paylayıcı şəbəkələr tikilib. Bu işlər bəzi yaşayış məntəqələrinin şəhər kimi formalaşmasında mühüm rol oynayıb.

Ümummilli Lider müstəqilliyin ilk illərində də paytaxt Bakının keyfiyyətli və dayanıqlı içməli su təchizatını diqqətdə saxlayıb. Ölkədə siyasi sabitlik bərqərar olunduqdan sonra Dünya Bankı və Avropa Yenidənqurma və

İnkişaf Bankı “Böyük Bakının su təchizatı sisteminin yenidən qurulması layihəsi”nə 88,7 milyon dollar güzəştli kredit ayırıb. Bu vəsait hesabına 1998-2002-ci illərdə Kür və Ceyranbatan sütəmizləyici qurğularında, 250-dən artıq məhəllədəxili nasos stansiyasında əsaslı yenidənqurma işləri aparılıb, su təsərrüfatının maddi-texniki bazası gücləndirilib.

2003-cü ilin oktyabrında İlham Əliyevin xalqın etimadını qazanaraq prezident seçilməsi ilə ölkəmizin həyatında yeni inkişaf mərhələsi başla-

mız bulaq suyunun gətirilməsinin vacibliyini bildirmiş və bununla bağlı araşdırmalara başlanılması barədə tapşırıq vermişdi.

Ulu Öndərin bu ideyasını Prezident İlham Əliyev həyata keçirdi. 2007-ci ilin martında Oğuz-Qəbələ-Bakı su kəmərinin təməli atıldı. Dövlət Neft Fondundan maliyyələşdirilən layihə çərçivəsində Oğuz rayonunun ərazisində məhsuldarlığı saniyədə 5 kubmetr olan mənbə yaradıldı, buradan Abşeron yarımadasına 262,5 km özüaxımlı magistral su kəməri inşa

dı. Ulu Öndərin memarı olduğu sosial-iqtisadi inkişaf strategiyasını uğurla davam etdirən Prezident insan sağlamlığının qorunmasını dövlətin sosial siyasətinin prioriteti kimi müəyyənləşdirdi. Su kimi müqəddəs nemətin qorunması, onun keyfiyyətinin təmin olunması, gələcək nəsillər üçün etibarlı mənbələrin formalaşdırılması dövlət proqramlarında xüsusi qeyd olundu. Əhəlinin içməli su təminatının və kanalizasiya xidmətlərindən istifadəsinin yaxşılaşdırılması məqsədilə bu sektorda struktur islahatlarına başlanıldı. Dövlət başçısının “Su təchizatı sahəsində idarəetmənin təkmilləşdirilməsi haqqında” 11 iyun 2004-cü il tarixli sərəncamına əsasən, “Azərsu” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti yaradıldı.

2000-ci illərin əvvəllərindən etibarən Bakı şəhərinin və ətraf qəsəbələrində böyüməsi, yeni sənaye müəssisələrinin fəaliyyətə başlaması içməli suya olan tələbatı ciddi şəkildə artırırdı. Bu məsələnin həlli yollarını da ümummilli lider Heydər Əliyev zərgər dəqiqliyi ilə göstərmişdi. O, Bakıya Oğuz-Qəbələ zonasından saf və tə-

ədildi. Tikintisinin böyük bir hissəsi mürəkkəb relyefdə aparılan kəmərlərin 2010-cu ilin dekabrında istismara verildi. Bununla da, Bakı şəhərinin əksər ərazilərinin su təchizatında stabil təmin edildi, bəzi yerlərdə isə fasiləsiz rejimə keçirildi.

Sürətlə böyüyən və inkişaf edən paytaxtı fasiləsiz su ilə təmin etmək üçün əlavə su həcmərinə ehtiyac var idi. Abşeron yarımadasındakı qəsəbə və kəndlərdə mərkəzləşdirilmiş su şəbəkələrinin yaradılması, əhəlinin suya olan tələbatının artması, suyun keyfiyyətinin təmin edilməsi, magistral kəmərlərdə mümkün qədər zamanı su təchizatında problemlərin yaranmaması su mənbələrinin əlaqələndirilməsini tələb edirdi. Bu məqsədlə Bakı şəhərinə yaxın yeni su mənbəyinin yaradılmasına qərar verildi. 2011-ci ilin sentyabrında Prezident İlham Əliyevin iştirakı ilə Ceyranbatan gölünün yaxınlığında ultrasüzgəc texnologiyasına əsaslanan yeni kompleksin təməli qoyuldu. Tikintisində aparıcı xarici şirkətlərin iştirak etdiyi və ən son texnologiyaların tətbiq olunduğu kompleks 2015-ci ilin oktyabrında is-

dan Zərdab, Ucar, Kürdəmir və Ağsu şəhərlərinə 182 km uzunluğunda 4 magistral kəmərlər çəkilib. Hazırda bu şəhərlər və magistral kəmərlərin yaxınlığında yerləşən 50-dən artıq kənd Külüllü mənbəyi hesabına keyfiyyətli içməli su ilə təchiz olunur.

Lənkəran və Astara şəhərlərinin içməli su təchizatının yaxşılaşdırılması məqsədilə Xanbulançay su anbarının imkanlarından istifadə etməklə yeni texnologiyaya əsaslanan və məhsuldarlığı sutkada 30 min kubmetr olan sütəmizləyici qurğular kompleksi inşa edilib. Buradan Lənkəran şəhərinə 12 km, Astara şəhərinə isə 25 km uzunluğunda magistral su kəmərləri çəkilib.

Bölgələrdə yaşayan əhalini keyfiyyətli və dayanıqlı içməli su ilə təmin etmək məqsədilə Mingəçevir, Quba, Qobustan və Ağstafa sütəmizləyici qurğuları da istismara verilib.

tifadəyə verildi. Açılış mərasimində cənab Prezident bildirmişdir: “Bu kompleksdə ən müasir texnologiyalar tətbiq edilir, dünyanın ən böyük sütəmizləyici kompleksidir və Bakı şəhərinin, Abşeron rayonunun sakinlərinə xidmət edəcək. Bax, bu gün xəritədəki mənzərə onu göstərir ki, uzun illər içməli sudan kəmərləşən Bakı qəsəbələri bundan sonra bu təmiz suya alacaq. Bir daha qeyd etmək istəyirəm ki, bu, Dünya Səhiyyə Təşkilatının standartlarına cavab verən içməli sudur”.

Önəvi təmizləmə qurğularından fərqli olaraq yeni kompleksdə su ultrasüzgəc texnologiyasına əsaslanmaqla heç bir kimyəvi təmizlənmə aparılmadan avtomatik rejimdə mexaniki üsulla təmizlənir. Məhsuldarlığı saniyədə 6,6 kubmetr təşkil edən qurğu 2016-cı ildə Abu Dabi Qlobal Su Sammitində dünya su sənayesinin ən önəmli 4 layihəsindən biri seçilib.

Oğuz-Qəbələ-Bakı su kəmərinin və Ceyranbatan Ultrasüzgəc Sütəmizləyici Qurğular Kompleksinin istismara verilməsi Kür sütəmizləyici qurğularında emal olunan və Bakıya ötürülən suyun bir hissəsinin içməli su problemi ilə üzləşən Aran bölgəsinin ehtiyaclarının ödənilməsinə yönəltməyə imkan yaratdı. Qurğuda emal olunan suyun ətraf rayonlara verilməsi məqsədilə Şirvan-Muğan və Sabirabad-Saatlı qrup su kəmərləri istismara verildi. Bununla da Hacıqabul, Şirvan, Salyan, Biləsuvar, Saatlı və Sabirabad şəhərləri, həmçinin kəmərlərin marşrutu boyu 30-dan artıq kənd keyfiyyətli içməli su ilə təmin olundu.

Mərkəzi Aran bölgəsinin sudan əziyyət çəkən yaşayış məntəqələrinin su təchizatı məqsədilə Girdmançayın yatağında məhsuldarlığı saniyədə 450 litr olan Külüllü su mənbəyi yaradılıb və anbar kompleksi tikilib. Bura-

Regionlarda tikilən ən böyük su-təmizləyici qurğu olan Şəmkirçay su-təmizləyici qurğusu Gəncə, Şəmkir, Samux şəhərləri və ətraf kəndlərdə 300 mindən artıq insanın keyfiyyətli və fasiləsiz içməli su təminatına hesablanıb. Məhsuldarlığı sutkada 140 min kubmetr olan bu qurğudan Gəncə şəhərinə 27 km, Şəmkir şəhərinə isə 16,5 km uzunluğunda magistral su kəməri çəkilib.

Ötən dövrdə əhəlinin içməli su təminatının yaxşılaşdırılması məqsədilə Qusar, Şamaxı, Şəmkir, Xaçmazda horizontal suqötürücü qurğular, Qax, Gədəbəy, Daşkəsən, Xızı, Oğuz rayonlarında kaptaj qurğuları yaradılıb. Ümumilikdə son illər yaradılmış və məhsuldarlığı saniyədə 18,5 kubmetr olan 39 yeni içməli su mənbəyi Azərbaycan vətəndaşlarının sağlamlığına və sosial rifahının yüksəlməsinə hesablanmış uğurlu layihələrdir.

Azərbaycan Respublikası regionlarının sosial-iqtisadi inkişafı dövlət proqramlarına uyğun olaraq su və kanalizasiya layihələrinin icrasına başlanılmış 50 şəhər və rayon mərkəzinin 38-də içməli su şəbəkələrinin tikintisi yekunlaşıb.

Ötən müddətdə şəhər və rayon mərkəzləri ilə yanaşı, əhəlinin sayı 1 milyon 400 min nəfər olan 1050 kəndin içməli su təchizatının yaxşılaşdırılması ilə bağlı işlər görülüb. Prezident İlham Əliyevin 2017 və 2018-ci illərdə imzaladığı sərəncamlar, həmçinin dövlət investisiya proqramları çərçivəsində 46 rayonun 211 kəndində içməli su layihələri icra olundu. Bununla da 330 min sakinin keyfiyyətli içməli suya çıxışı təmin edilib.

Məcburi köçkün qəsəbələri, cəbhəyən ərazilər və təmas xəttində yerləşən yaşayış məntəqələrinin su təminatı xüsusi diqqətdə saxlanılıb. Bu məqsədlə Biləsuvar rayonunun ərazisində Cəbrayıl rayonundan olan məc-

A İŞÇİLƏRİNİN PEŞƏ BAYRAMI GÜNÜDÜR!

Yasətə mühüm töhfələr verirlər

buri köçkünər üçün salınmış qəsəbələr, Füzuli, Ağdam, Ağcabədi, Tərər, Goranboy, Tovuz və Qazax rayonlarının cəbhəboyu kəndlərində layihələr həyata keçirilib.

Qlobal istiləşmə və quraqlıq nəticəsində bəzi su mənbələrinin məhsuldarlığında baş vermiş dəyişiklikləri nəzərə alaraq Şamaxı, Gədəbəy, Lerik və Tovuz şəhərləri üçün alternativ mənbələrin yaradılması layihələri icra edilir.

Bakı şəhəri və Abşeron yarımadasında su təchizatı və kanalizasiya infrastrukturunun inkişaf etdirilməsi məqsədilə 2011-ci ildə Abşeron yarımadasının su təchizatı, kanalizasiya sistemləri və yağış sularının idarə olunması üzrə Master Plan hazırlanıb. Hazırda həyata keçirilən layihələr bu səbədin tələblərinə uyğun icra edilir. Master Planın əsas layihələrindən olan Ceyranbatan Ultrasüzgəclı Sutəmizləyici Qurğular Kompleksi və 84 km uzunluğunda Ceyranbatan-Zirə magistral su kəməri, həmçinin kəmərin marşrutu boyunca yerləşən anbar kompleksləri istehlakçıların dayanıqlı su təminatı üçün yeni imkanlar açır. Yeni yaradılmış infrastruktur hesabına Pirallahı, Dübəndi, Gürgan, Türkan, Zirə, Qala, Mərdəkan, Şüvelan, Şağın qəsəbələri, həmçinin Binəqədi, Sabunçu və Suraxanı rayonlarının bir sıra yaşayış məntəqələri dayanıqlı içməli su ilə təmin edilir.

Koreya Beynəlxalq Əməkdaşlıq Agentliyinin qrantı hesabına icra edilmiş layihə çərçivəsində Kürdəxanı qəsəbəsində yeni su təchizatı sistemləri yaradılıb və 14 mindən artıq sakin fasiləsiz rejimdə içməli su ilə təmin olunub. Abşeron yarımadasında ekoloji problemlərin həlli məqsədilə icra olunan "Təmiz Şəhər" layihəsi Balaxanı qəsəbəsində yeni su təchizatı sistemlərinin yaradılmasına imkan verib.

Səudiyyə İnkişaf Fondu ilə birgə maliyyələşdirilən layihə çərçivəsində Badamdar qəsəbəsində yeni infrastrukturun yaradılması işlərinin birinci mərhələsi yekunlaşıb. Bu layihənin imkanlarından istifadə olunmaqla 20-ci sahə yaşayış massivinin içməli su təminatı da əsaslı şəkildə yaxşılaşacaq. Fondun maliyyələşdirdiyi digər layihə çərçivəsində Xırdalan şəhərinin içməli su təchizatı və kanalizasiya sistemlərinin yenidən qurulması davam etdirilir.

Bakı şəhərinin şərq hissəsinin içməli su təchizatında müstəsna əhəmiyyət daşıyan anbar komplekslərində aparılan yenidənqurma işləri nəticəsində Nizami, Xətai, Suraxanı və Sabunçu rayonlarının böyük hissəsi fasiləsiz rejimdə içməli su ilə təmin edilir. Eyni zamanda, yeni magistral və paylayıcı şəbəkələrin tikintisi, yeni birləşmələrin verilməsi paytaxt sakinlərinin dayanıqlı və keyfiyyətli su təminatına imkan yaradıb. Bakının küçə və prospektlərində yol infrastrukturlarının yenidən qurulması ilə əlaqədar uzun illərdir istismarda olan su və kanalizasiya xətləri də yenilənir.

2013-cü ildə çoxmənzilli yaşayış binalarının daxili kommunikasiya sistemlərinin "Azərsu" ASC-nin balansına verilməsindən sonra 5000-dən artıq binanın daxili kommunikasiya xətləri yenidən qurulub.

Son illər istehlakçıların içməli su ilə təminatının yaxşılaşdırılması kanalizasiya xidmətlərindən istifadənin aktuallığını artırır. Abşeron yarımadasında və regionlarda yeni kanalizasiya şəbəkələrinin, kollektorların və tullantı sutəmizləyici qurğuların tikintisi, eləcə də mövcud xətlərin rekonstruksiyası göstərilən xidmətlərin keyfiyyətinin yüksəldilməsinə imkan verib.

Sumqayıt şəhərində və ətraf ərazilərdə yaranan tullantı sularının tə-

mizlənilər zərərsizləşdirilməsi məqsədilə məhsuldarlığı sutkada 100 min kubmetr olan tullantı sutəmizləyici qurğu inşa edilib. Ötən dövrdə məhsuldarlığı sutkada 10 min kubmetr olan Buzovna tullantı sutəmizləyici qurğusu inşa edilib, sutkalıq məhsuldarlığı 16 min kubmetr olan Şüvelan tullantı sutəmizləyici qurğusu yenidən qurulub.

Azərbaycan hökuməti və Koreya İxrac-İdxal Bankının birgə maliyyələşdirdiyi layihə çərçivəsində Pirşaqı qəsəbəsində məhsuldarlığı sutkada 40 min kubmetr layihələndirilən tullantı sutəmizləyici qurğunun tikintisi isə davam etdirilir.

Azərbaycanda tunel tipli kanalizasiya kollektorlarının tikintisinə başlanılıb. Bayıl-Bibiheybət-Lökbatan, Xocasən-Binəqədi-Xırdalan, Bilgəh-Pirşaqı, Dərnəgül-Ziğ-Hövsan, Novxanı-Sumqayıt kollektorları kanalizasiya

hələr çərçivəsində məhsuldarlığı sutkada 690 min kubmetr olan 7 sutəmizləyici qurğu, 300-dən çox su anbarı və anbar kompleksi tikilib və ya yenidən qurulub, 18 min km-dən çox magistral və paylayıcı su, 4000 km-dən artıq kanalizasiya xətləri çəkilib, 120-dək su və kanalizasiya nasos stansiyası tikilib, 335 artezian və subartezian quyusu qazılıb. "Azərsu" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin fəaliyyəti dövründə 1 milyondan çox sayğac quraşdırılıb və sayğacları səviyyəsi 82 faizə çatdırılıb.

Görölmüş işlər nəticəsində mərkəzləşdirilmiş qaydada içməli su ilə təmin olunan əhalinin sayı 2 dəfədən çox artıb, abonentlərin sayı isə 1 milyon 470 minə çatıb.

2004-cü ildə müqayisədə fasiləsiz su ilə təmin olunan əhalinin xüsusi çəkisi Bakı şəhərində 29 faizdən 81,5 faizə, regionlarda isə 9 faizdən 43,4

bütün yeraltı və yerüstü infrastruktur məlumatlarının toplandığı bu sisteme indiyə qədər 17100 km su, 8500 km kanalizasiya xətti, 6 mindən çox qurğu və kompleks, 536 min bina ilə bağlı məlumatlar daxil edilib. Sevindirici haldır ki, Azərsu CİS (Azərsu ci-ay-es) layihəsi nüfuzlu Bentli müsabiqəsinin, eləcə də Beynəlxalq Coğrafi İnformasiya Sistemləri Forumunun qalibi olub.

"Elektron xidmətlərin genişləndirilməsi ilə bağlı tədbirlər barədə" Prezident fərmanına uyğun olaraq 17 elektron xidmət vətəndaşların istifadəsinə verilib. Ən çox elektron müraciət qəbul edən 5 dövlət qurumundan biri olan "Azərsu" ASC-yə 2018-ci ildə 345 min müraciət daxil olub.

Vətəndaşların işinin asanlaşdırılması, şəffaflığın təmin edilməsi məqsədilə "Asan xidmət" və "Asan kommunal" mərkəzlərində "Azərsu" ASC-

nun tikintisi davam etdirilir.

"Azərsu" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti ölkəmizin elm və təhsil müəssisələri ilə əməkdaşlığa da xüsusi önəm verir. Təhsil Nazirliyi, Milli Elmlər Akademiyası, Bakı Dövlət Universiteti və Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti ilə imzalanmış əməkdaşlığa dair sənədlər kadr potensialının gücləndirilməsinə töhfələr verməkdədir.

Fəaliyyətində ekoloji layihələrin icrasına önəm verən "Azərsu" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti ətraf mühitin qorunması və ekoloji sabitliyin təmin olunması tədbirlərində də fəal iştirak edir. Son illər cəmiyyətin idarə və müəssisələrinin, hidrotexniki qurğularının yerləşdiyi ərazilərdə 500 hektar yaşıllıq sahəsi yaradılıb. Yaşıllaşdırma tədbirləri çərçivəsində 250 mindən artıq müxtəlif növ ağac və kol bitkiləri əkilib.

Ekoloji fəaliyyət çərçivəsində Ya-

infrastrukturunun yaxşılaşdırılmasına və Xəzər dənizinə təmizlənmədən axıdılan tullantı sularının qarşısının alınmasına hesablanıb. 14 km uzunluğunda Bayıl-Bibiheybət-Lökbatan, 15 km-lik Novxanı-Sumqayıt kanalizasiya kollektorlarının istismara verilməsi, eləcə də Bakı buxtasının sahilı boyu mövcud xətlərin reabilitasiyası Dəniz-kənarı Milli Park, Dövlət Bayrağı Meydanı, Şıx, Novxanı və Sumqayıt çimərliklərinin əhatə etdiyi böyük bir ərazidə dənizə axıdılan tullantı sularının qarşısını alıb.

Bakı şəhərində və Abşeron yarımadasında səth və qunt sularının yaratdığı problemlərin həlli məqsədilə 16 ünvanda layihələr icra edilib. Bu layihələr çərçivəsində 20 km-dən artıq yağış-kanalizasiya kollektorları inşa olunub, Böyükşor, Məhəmmədi, Kürdəxanı və Taşagül göllərində su səviyyəsinin tənzimlənməsi məqsədilə infrastruktur yaradılıb. Bununla da, həmin ünvannlarda subasma hallarının qarşısı alınıb.

Dövlət başçısının ərzaq təhlükəsizliyinin və ölkənin ixrac potensialının artırılmasının təmin edilməsi barədə tapşırıqlarına uyğun olaraq "Azərsu" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti tərəfindən Zərdab, Hacıqabul və Şamaxı rayonlarının ərazisində əkin sahələrinin suvarma suyu ilə təminatının yaxşılaşdırılması layihələri həyata keçirilib. Bu məqsədlə Kür çayı sahilində məhsuldarlığı saniyədə 3 kubmetr olan sugötürücü qurğu, nasos stansiyası, həcmi 50 min kubmetr olan anbarlar tikilib, əkin sahələrinə 42 km uzunluğunda əsas daşıyıcı kəmərlər çəkilib və ərazilərə suyun verilməsi təmin edilib. Şamaxı və Hacıqabul rayonlarında əkin sahələrinin suvarılması üçün tələb olunan 5 kubmetr su Kür sutəmizləyici qurğular kompleksindən verilir.

Ötən dövrdə həyata keçirilən layi-

faizə yüksəlib. Beləliklə, ölkə üzrə əhalinin fasiləsiz su təminatının səviyyəsi 69,9 faizə çatıb.

Istehlakçılara verilən içməli suyun keyfiyyətinin standartlar çərçivəsində nəzarətə saxlanılması məqsədilə yeni Mərkəzi Laboratoriya inşa edilib. 2013-cü ildə istifadəyə verilmiş laboratoriyada Almaniya, Fransa, ABŞ, Yaponiya və digər ölkələrin beynəlxalq səviyyədə tanınmış şirkətlərinin avadanlıqları və cihazları quraşdırılıb. Həmin cihaz və avadanlıqların köməyi ilə içməli su və tullantı sularının fiziki-kimyəvi və bakterioloji göstəriciləri dəqiq və etibarlı analiz olunur. Yeni laboratoriya yaradıldıqdan sonra içməli və tullantı sularının təhlil edilən göstəriciləri 39-dən 110-a, nümunə sayı 7 mindən 16 minə, monitoring nöqtələrinin sayı 180-dən 1300-ə çatdırılıb.

Fəaliyyətə başladıqdan cəmi bir il sonra beynəlxalq akkreditasiyadan keçən laboratoriya dünyanın aparıcı şirkətlərinin təmsil olunduğu seriyalıq proqramlarına qoşulub.

Bu təcrübədən istifadə etməklə respublika üzrə 9 regional laboratoriyaların yaradılması işləri başa çatdırılıb. Regional laboratoriyaların coğrafi məkanı elə seçilib ki, Azərbaycanın ən ucqar ərazisində yerləşən mənbələrdəki suyun keyfiyyət göstəricilərini də daim nəzarətdə saxlamaq mümkündür.

"Azərsu" ASC-də informasiya və kommunikasiya texnologiyalarının beynəlxalq standartlara uyğun inkişaf etdirilməsi, texnoloji proseslərin avtomatlaşdırılması, yeni elektron xidmətlərin yaradılması istiqamətində zəruri tədbirlər həyata keçirilir.

Bir neçə ildir uğurla tətbiq olunan Azərsu CİS (Azərsu ci-ay-es) coğrafi informasiya sistemi istehsalatda müsbət nəticələr verməkdədir. "Azərsu" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinə aid

nin xidmət bölmələrinin fəaliyyəti tam təmin edilib. Ümumilikdə 2014-cü ildən indiyədək bütün xidmət mərkəzlərinə vətəndaşlar tərəfindən 220 mindən çox müraciət daxil olub.

Beynəlxalq əlaqələrini genişləndirən Cəmiyyət ölkə daxilində və xaricdə keçirilən sərgi-konfransların, beynəlxalq əhəmiyyətli tədbirlərin fəal iştirakçısı çevrilib.

Ölkəmizdə su sektorunda həyata keçirilən layihələr beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən yüksək dəyərləndirilir. "Azərsu" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin 2015 və 2018-ci illərdə Dünya Su Şurasının idarə heyətində, 2017-ci ildə Beynəlxalq Su Ehtiyatları Assosiasiyasında təmsil olunmasında bu amil həlledici rol oynayıb.

14-18 mart 2017-ci il tarixlərində Bakı şəhərində 1-ci Bakı Beynəlxalq Su Həftəsi keçirilib. Həftə çərçivəsində dünyanın unikal su təchizatı sistemlərindən sayılan Şollar-Bakı su təchizatı qurğularının 100 illik yubileyi, Dünya Su Şurasının İdarə Heyətinin 61-ci Toplantısı və digər tədbirlərdə 37 ölkədən olan 200-dən çox qonaq iştirak edib. 1-ci Bakı Beynəlxalq Su Həftəsinin yekununda Bakı Bəyannaməsi qəbul edilib.

Səhmdar Cəmiyyətdə insan resurslarından səmərəli istifadə məqsədilə kompleks tədbirlər həyata keçirilir. 2014-cü ildə Fransanın "Suez Environnement" (Envayrment) şirkəti ilə Praktiki təlim, nou-hau ötürülməsi və texniki yardıma dair müqavilə imzalanıb və təlim sisteminin beynəlxalq standartlara uyğunlaşdırılması istiqamətində işlər aparılıb. Eyni zamanda, Hövsan Aerasiya Stansiyasının ərazisində yeni Təlim-Tədris Mərkəzi yaradılıb. Mərkəzdə beynəlxalq və regional təlimlərin keçirilməsi üçün lazımi şərait təmin olunub. Mütəxəssislərin praktiki biliklərinin artırılması məqsədilə burada təcrübə poliqonu-

samal rayonunda yerləşən mərkəzi su anbarının ərazisində 6 hektardan artıq sahədə müasir park yaradılıb. Yasamal parkında yaşıllıq zolaqları, fəvvarələr, seyrəngahlar, uşaq meydançaları və idman qurğuları inşa edilərək paytaxt sakinlərinin istifadəsinə verilib.

Su təsərrüfatı işçilərinin əməyi hər zaman ölkə rəhbərliyi tərəfindən yüksək qiymətləndirilib. "Azərsu" ASC-nin əməkdaşlarının fəxri ad və medallarla təltif olunması, icrasına başlanan və istismara verilən bir çox layihələrin təməl və açılış mərasimlərində Prezident İlham Əliyevin şəxsən iştirakı, 14 may 2014-cü ildə imzalanmış sərəncamla iyun ayının 5-nin "Su təsərrüfatı və meliorasiya işçiləri günü" peşə bayramının təsis edilməsi bunun bariz nümunəsidir.

"Azərsu" ASC-nin çoxmimli kollektivi ölkə Prezidenti cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən və Azərbaycan vətəndaşlarının sosial rifahının yüksəlməsinə hesablanmış içməli su və kanalizasiya layihələrinin vaxtında və keyfiyyətlə icrası məqsədilə bundan sonra da var qüvvəsi ilə çalışacaq. Bir sözlə, su təsərrüfatı işçiləri istehlakçılara göstərilən içməli su təchizatı və kanalizasiya xidmətlərinin keyfiyyətinin daha da yaxşılaşdırılması, bu xidmətlərdən daha çox insanın yararlanması ilə bağlı layihələrin icrasını davam etdirməklə Azərbaycanda həyata keçirilən sosial siyasətə öz töhfəsini verəcəklər.

Orxan Vahidoğlu,
"iki sahil"

P.S. "iki sahil" qəzeti redaksiyasının kollektivi də "Azərsu" ASC-nin çoxmimli kollektivini su təsərrüfatı və meliorasiya işçilərinin peşə bayramı münasibətilə təbrik edir, fəaliyyətlərində uğurlar arzulayır.

4 iyun 1993-cü il: Heydər Əliyev xilaskarlıq missiyasını qətiyyətlə yerinə yetirdi

GƏNCƏ HADİSƏLƏRİ AXC-MÜSAVAT İQTİDARININ AZƏRBAYCAN XALQINA XƏYANƏTİ İDİ

“1992-ci ilin yay aylarından 1993-cü ilin iyun ayına qədərki dövr biabırçılıq, rüsvayçılıq, fəlakət dövrü idi. Hakimiyyəti qanunsuz olaraq zəbt etmiş AXC-Müsavat qruplaşması ölkəmizi uçuruma aparırdı. Kəlbəcər rayonunun 1993-cü ilin aprel ayında işğal altına düşməsindən sonra Dağlıq Qarabağla Ermənistan arasında coğrafi əlaqə yaranırdı. Azərbaycanın daxilində gedən proseslər ölkəmizi çökdürürdü. İqtisadi böhran yaşanır, sənaye demək olar ki, iflic vəziyyətə düşmüşdü. O vaxtkı hakimiyyət ancaq öz maraqlarını təmin etmək üçün çalışırdı. O vaxt korrupsiya, rüşvət-xorluq son həddə çatmışdı. Ölkəmizdə qanunsuz silahlı birleşmələr meydan oxuyurdu. Bakının küçələrində əlilərlə adamlar dəstə-dəstə gəzirdi, insanların incidirdi... AXC-Müsavat qruplaşması Azərbaycanda öz hakimiyyətini saxlamaq üçün vətəndaş müharibəsinə başlamışdı. Gəncə şəhəri onlar tərəfindən bombalanmışdı, qardaş qanı axıdılmışdı və bunun nəticəsində biz daha da böyük itkilərlə üzləşdik.”

Müstəqilliyimizə real təhlükə olan, ölkədə vətəndaş müharibəsi xofu yaradan Gəncə hadisələrini bu sözləri ilə xarakterizə edən Prezident İlham Əliyev respublikanı dağılmaq təhlükəsi ilə üz-üzə qoyan Gəncə hadisələrinin yaranmasında günahkar olan AXC-Müsavat qruplaşmasının yarıtmaz fəaliyyətini xalqa xəyanət adlandırır.

Hakimiyyətə tankların üstündə gəldiklərini etiraf edən AXC-Müsavat cütliyünün yarıtmaz, siyasətdən bixəbər “iqtidarları” ilk günlərdən ölkəni öz şəxsi maraqları nəminə “idarə edirdilər.” Onları Ermənistan tərəfindən elan olunmamış müharibəyə cəlb edilən Azərbaycanın taleyi, müstəqilliyinin qorunması düşündürmürdü. İllərdən bəri rəqib kimi biri-birinə düşmən olan cəbhəçilərlə müsavatçılar hakimiyyəti birgə idarə etdiklərini düşünsələr də Krilovun təmsilinin qəhrəmanları olan xərçəng, balıq, quş kimi “arabanı” hərsi öz tərəfinə çəkirdi.

Əslində o dövrdə Azərbaycanda real vəziyyəti belə xarakterizə etmək olar: Surət Hüseynov kimi cinayətkar “Milli Qəhrəman” adına layiq görülür, sırayı elmi işçi baş nazir təyin edilir, texniki-peşə məktəbinin komso-

mol təşkilat katibi Əli Kərimli cəbhəçilərin bərbad hala saldıqları Prezident Aparatında kadr siyasəti ilə məşğul olur, institut müəllimi xarici siyasət idarəsinə başçılıq edir, “vəzifəsini dondurur”, müharibə şəraitində yaşayan Azərbaycanın müdafiəsi Rəhim Qaziyev kimi hərbi elminin əlifbasını bilməyənə tapşırılır... Bir sözlə, yerləri səhv düşənlərin cılız iddiaları Azərbaycanı parçalanmaq, uçurum təhlükəsi qarşısında qoyurdu. Hakimiyyəti zorla ələ keçirən cəbhəçilər meydanlarda fit çalanları, qanunsuz hərəkət edib insanları hədələyənləri, “xalq hərəkatının öncülləri” kimi mükafatlandıraraq yüksək vəzifələrə yerləşdirdilər. Hətta vaxtilə məhkum olunmuşlar rütbəli polislər kimi poqon gəzdirdi, qanunlardan xəbərsiz “qanun keşikçiləri” cinayətkarlar üçün münbit şərait yaradırdılar. Bakının küçələrində avtomatla silahlanmış kamuflyaj geyimli yekpərə, saqqallılardan ibarət dəstələr gəzirdi. Əbülfəz Elçibəyin ölkəni idarəetmə bacarığının olmamasından istifadə edən o dövrdə Ali Sovetin sədri İsa Qəmbər, dövlət katibi Əli Kərimli kimi satqınlar öz adamlarını nüfuzlu dairələrdə yerləşdirmək üçün biri-biri ilə rəqabət aparırdılar. Elçibəyin komandasında demək olar ki, yuxarı postları zəbt edənlərin öz dəstəsi, komandası vardı. Buna görə də tez-tez toqquşmalar, atışmalar olurdu...

Xalqı birləşdirmək, Ermənistanın təcavüzünə qarşı birgə mübarizə aparmaq əvəzinə ölkədə daxilində qarşıdurma yaradan, hətta xarici dairələrlə əməkdaşlıq edən ayrı-ayrı qüvvələr ölkədə yaranan xaosu daha da dərinləşdirirdilər. Özünün də qeyd etdiyi kimi hamıdan çox qışqırsa da hakimiyyətdə “lazımınca təmsil olunmadığı” üçün “iqtidardan narazı olan” Surət Hüseynov AXC-Müsavat iqtidarına etirazını Gəncədə qiyam qaldırmaqla bildirdi.

Azərbaycan vətəndaş müharibəsinin astandasında idi. Qan tökülmüşdü. Hadisə zamanı 35 nəfərin, o cümlədən 1 uşağın qətlə yetirilməsi, 56 dinc sakinin müxtəlif dərəcəli bədən xəsarəti alması, o dövrün məzənnəsi ilə dövlətə 50 milyard rubl həcmində ziyan vurulması, külli miqdarda dağıntının olması kimi dəhşətli hallara insanlar bığanə qala bilmirdilər. AXC-Mü-

savat cütliyünün danışıq üçün Gəncəyə göndərdiyi nümayəndə heyətini belə girov götürən 709 sayılı hərbi hissəsinin korpus komandiri Surət Hüseynov dövlət büdcəsini son qəpiyinə qədər atalarının malı kimi mənimləyən, iqtisadiyyatı iflic vəziyyətinə salan “iqtidar cütliyündən” payını tələb edirdi.

İstək və məqsədləri daha çox varidat toplamaq, şəxsi büdcələrini artırmaq olanlar sənaye müəssisələrini “özəlləşdirilmə” adı ilə dağıdır, avadanlıqları xarici dövlətlərə “yararsız xammal” kimi satırdılar. Belə “bölgüden” pay umsa da kənarda qalan, vaxtilə İsa Qəmbər və Əli Kərimliyə yaxınlığı ilə seçilən Surət Hüseynov kimi “silahdaşları” onları ölümlə hədələyərkən, vəzifələrindən istefalarını tələb edirdilər.

“Əslində isə o dövr tarixə hakimiyyətsizlik illəri kimi yazılıb. Ermənilərin torpaqlarımıza təcavüzü ilə eyni vaxta təsadüf edən, məsuliyyətli bir dövrdə baş verənləri dəhşətli hadisə kimi qiymətləndirən Heydər Əliyevə Bakının münasibəti xoş deyildi. Qan tökülməməsi, vətəndaş müharibəsinin başlanmaması üçün müdriklik göstərən Heydər Əliyevin ölkəyə rəhbərliyini tələb edən milyonların istəyinin əksinə olaraq xalqın sevimlisi Ulu Öndərin aradan götürülməsi üçün Naxçıvana silahlı dəstələr göndərildi. Amma haqq, ədalət zəfər çaldı. Heydər Əliyevin müdrikliyi sayəsində müstəqilliyimizə qısqancılıqla yanaşanların Azərbaycanı parçalamaq kimi bədənliyyətlərinin qarşısı alındı” sözləri ilə o dövrdəki hadisələrə qiymət verən cənab İlham Əliyev ulu öndər Heydər Əliyevin Azərbaycanın xilaskarı olduğunu bildirir.

Səriştəsiz iqtidar vahimə içərisində idi. Surət Hüseynovun tanklarının qarşısını heç nə və heç kim saxlaya bilməzdi. Elçibəy bilirdi ki, bunu yalnız bir nəfər bacarar. O, artilleriya, aviasiya və raket tətbiq etmədən bu işin öhdəsindən gələ bilər. Qiyamçı korpusun komandiri yalnız onun sözüne qulaq asa bilərdi. O şəxs ulu öndər Heydər Əliyev idi.

Həqiqət bu idi ki, əgər o vaxt xalqın tələbi ilə ulu öndər Heydər Əliyev hakimiyyətə gəlməsəydi Azərbaycanın taleyi çox ağır, acınacaqlı ola bilərdi.

Ulu öndər Heydər Əliyevi Naxçıvanda devirmək üçün silahlı desant göndərən AXC-Müsavat qruplaşması ağır vəziyyətə düşəndən sonra ulu öndər Heydər Əliyevi Bakıya çağırmağa məcbur idi. Naxçıvana üç dəfə təyərə göndərildi. Ölkənin ağır vəziyyətindən narahat olan ulu öndər Heydər Əliyev Bakıya gəlməklə, ilk növbədə, Azərbaycan xalqının iradəsinə öz hörmətini göstərdi. Böyük dövlət adamı, vətənpərvər insan kimi o ağır anlarda Bakıya gəldi. Bu, Ulu Öndərin siyasətə tarixi qayıdışı idi.

1993-cü il 9 iyununda Bakıya gələn Ulu Öndər Gəncə hadisələrinin səbəblərini öyrənmək üçün hadisə yerində oldu. Milli Məclisdə hadisə ilə bağlı müzakirələr aparıldı. Milli Məclisin 15 iyun 1993-cü il sessiyasında çoxsaylı təkliflər nəzərə alınaraq ulu öndər Heydər Əliyev parlamentin sədri seçildi. Heç kimə xəbərdarlıq etmədən Bakını tərk edən Əbülfəz Elçibəy “gəmini ən son tərk edən kapitan olur” hikmətinin əksinə içdiyi anda xilaf çıxaraq səlahiyyətlərini dayandırdı. Azərbaycan-

da yaranan vəziyyətin ağırlığından istifadə edən Ermənistan isə torpaqlarımızın işğalını davam etdirirdi. 24 iyun 1993-cü ildə parlamentdə Konstitusiyanın tələblərinə əsasən Prezident səlahiyyətlərinin Ali Sovetin sədri Heydər Əliyevə verilməsi barədə qərar qəbul olundu. Bu birlik 1994-1995-ci illərdəki dövlət çevrilişlərinə cəhdlər zamanı da qaragüruhçuların qarşısında siper oldu.

Ümumxalq etimadı qazanan Ulu Öndər Prezident seçildikdən sonra Azərbaycanın inkişaf yolu, bazar iqtisadiyyatına keçidin prioritetləri müdrikcəsinə, uzaqgörənliklə müəyyənləşdirildi. Aparılan hər işlahat, baş verən yeniliklər, “Əsrin müqaviləsi” kimi global enerji layihələrinin imzalanması “Azərbaycan dünyaya günəş kimi doğacaq” söyləyən Ulu Öndərin arzusunun reallaşması üçün önəmli addım oldu. Bu gün isə Azərbaycan həqiqətən dünya birliyində öz nüfuzu, mövqeyi, qazandığı uğurları ilə fərqlənir, yüksək pillələrdə yer alır. Bu inkişafın müəllifi ümummilli lider Heydər Əliyev olmuşdur. İnkişaf strategiyasına varislik missiyasını isə Prezident İlham Əliyev eyni qətiyyətlə, daha geniş miqyasda davam etdirir.

“Biz müstəqillik şəraitində yaşayırıq. Müstəqilliyimizin banisi Heydər Əliyev bütün sahələrdə olduğu kimi, müstəqil Azərbaycanın ideoloji əsaslarını da qoymuşdur. 1993-cü ildə bütün istiqamətlər üzrə strateji xətt müəyyən edilmişdir” söyləyən Prezident İlham Əliyev vurğulayı ki, Azərbaycan bütün istiqamətlər üzrə inkişaf edir, strategiyamız dəyişməz olaraq qalır. Milli ideologiyamız möhkəm əsaslar üzərində təkmilləşdirilir. Müstəqillik, azərbaycançılıq, müasirlik, vətənpərvərlik, milli və dini dözümlülük əsas ideoloji dayaqlarımızdır. Müstəqil Azərbaycanın uğurlu inkişafı onu göstərir ki, taleyi öz əlində olan Azərbaycan xalqı böyük zirvələrə çatmışdır.

✍ Xuraman İsmayılqızı,
“iki sahil”

Azərbaycan XİN: Ermənistan uydurma səbəb axtarmamalı, münafişənin həllində nəticəyə yönəlik addımlar atmalıdır

Ermənistan Xarici İşlər Nazirliyinin Ermənistan və Azərbaycan qoşunlarının təmas xəttindəki sonuncu vəziyyətlə bağlı olduqca emosional və bir o qədər ziddiyyətli bəyanatla çıxış etməsinin səbəblərini anlamaq olar. Bu, böyük ehtimalla Ermənistan rəhbərliyinin hazırda ölkədəki daxili vəziyyətə reaksiyasına uyğundur.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu fikirlər Azərbaycan Respublikası Xarici İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətinin açıqlamasında yer alıb.

Açıqlamada bildirilib ki, Ermənistan xarici işlər nazirləri səviyyəsində növbəti görüşə razılıq verib. Reallıqlar isə dəyişilməz olaraq qalır: Ermənistan silahlı qüvvələri Azərbaycanın işğal edilmiş torpaqlarından çıxmalıdır. Gələcəkdə Ermənistan kimin rəhbərlik etməsindən asılı olmayaraq, bölgənin gələcək inkişafı üçün digər alternativ mövcud deyil.

“Ermənistan tərəfi etiraf etməlidir ki, insan itkisinin, fəlakətlərin və qarşılıqlı nifaqın səbəbi, məhz Ermənistanın təcavüzkar siyasəti və Azərbaycan ərazilərini işğal altında saxlaması və bu ərazilərdə yaşayan yerli azərbaycanlıların etnik təmizlənməsi siyasətidir. Ermənistan hər hansı digər uydurma səbəb axtarmağa vaxt sərf etməməli və beynəlxalq ictimaiyyətin də tələblərinə uyğun olaraq münafişənin həllində nəticəyə yönəlik addımlar atmalıdır”, - deyə açıqlamada qeyd edilib.

Bakı və Madrid realıqlarına beynəlxalq baxış

BAKIDA AVROLİQANIN VƏ MADRIDDƏ ÇEMPİONLAR LIQASININ FİNAL OYUNLARINA FƏRQLİ BAXIŞLAR DÜNYANIN İKİLİ SİYASƏTİNƏ BİR DAHA İŞIQ SALDI

Bakı - 2019

Madrid - 2019

Ölkəmizin ev sahibliyi etdiyi hər bir beynəlxalq əhəmiyyətli tədbir Azərbaycan realıqlarının təqdimatına böyük töhfədir. Öncə bu məqamı xüsusi qeyd edək ki, Azərbaycanın sabitlik adası, ən əsası təhlükəsiz ölkə kimi tanınması və nüfuz qazanması mühüm tədbirlər üçün ideal məkan kimi qəbul olunmasını şərtləndirir. Bu günlərdə ölkəmizin ev sahibliyi etdiyi UEFA Avropa Liqasının final oyunu bir daha bu kimi məqamlara işıq saldı. UEFA-nın rəhbərliyi, idman ictimaiyyəti final görüşünün yüksək səviyyədə təşkilinə görə azərbaycanlı təşkilatçıları alqışlayaraq, onlara minnətdarlıqlarını ifadə etmişdilər.

Təbii ki, hər bir tədbirin yüksək səviyyədə təşkilində təhlükəsizliyin təminatı əsas yer tutur. Avroliqanın finalı bu baxımdan xüsusi diqqət çəkən oldu. Həyata keçirilən təhlükəsizlik tədbirləri hər hansı xoşagəlməz hadisənin baş verməməsinə təmin etdi. Nəzərə alaq ki, oyunu izləmək üçün ölkəmizə gələnlər təkcə azarkeşlər deyil, eyni zamanda, davakarlığı ilə dünyada tanınmış ingilis fanatları idilər. Kənardan adı futbol oyunu kimi görünərsə də, təhlükəsizlik tədbirlərinin görülməsinə əsas verən çox məqamlar mövcuddur. Düşünmək olar ki, futbolçu oynamaq, azarkeş futbolu izləmək, dəstəklədiyi komandanın qalib gəlməsinə əlindən gələni köməkliyi göstərmək üçün oyuna maraq göstərir. Bu, məsələnin hər kəsə məlum olan tərəfidir. Amma bu məqamı da unutmayaq ki, hansısa arzuolunmaz hadisənin baş verməsi də qaçılmazdır. Avropa Liqasının final görüşündən əvvəl və sonra cərəyan edən proseslərə diqqət yetirmək kifayətdir. Futbol adı ilə ölkəmizə gələn bəzi şəxslərin sözün əsl mənasında əsas məqsədləri onların oyun zamanı gerçəkləşdirmək istədikləri ssenarilərdən də aydın görünür.

Bir məqamı da nəzərə alsaq ki, UEFA turnirləri - Çempionlar Liqası və Avropa Liqasının final matçları hər il Avropanın müxtəlif ölkələrində keçirilir, bu halda ev sahibliyi edən ölkənin beynəlxalq münasibətlər sisteminə yeri və rolu nə qədər diqqətçəkən olursa, bir o qədər də ona qarşı hansı təbliğat kampaniyasının həyata keçirildiyi maraq doğurur. Ədalət meyarının zamanla və məkana görə dəyişdiyi dünyada bu məqama diqqət yetirməmək mümkünsüzdür. Bu gün Bakıda Avroliqanın və Madriddə Çempionlar Liqasının final oyunlarını müqayisəli şəkildə təhlil etsək, realıqların hansı səviyyədə dəyərləndirildiyini, ən əsası ədalət meyarının necə qorunduğunu daha aydın görmüş olarıq.

Azərbaycan daim dünyanın ikili siyasəti ilə üz-üzə qalan ölkələrdən biridir. Matçdan öncə ingilis və digər Qərb KİV-lərinin apardığı təbliğata diqqət yetirmək kifayətdir. Amma realıqlar "yalançı" mənzilinədək qovdular." Ölkəmiz barədə qarayaxma kampaniyalarının iştirakçıları və onlara dəstək olan KİV-lər fərziyyələrinin realıqdan tamamilə uzaq olduğunu fərqləndirirlər. Azərbaycan bu günə qədər biri-birindən mühüm əhəmiyyət kəsb edən xeyli sayda beynəlxalq tədbirlərə ev sahibliyi edib. Hər bir tədbir dünya mətbuatının səhifələrində Azərbaycanın yüksək təşkilatçılıq bacarığının təqdimatı kimi yer alıb.

İlk Avropa Oyunları, IV İslam Həmrəyliyi Oyunları, "Eurovision" mahnı yarışması və s. kimi tədbirlərin açılış və bağlanış mərasimləri dünyanı heyrləndirəcək şəkildə təşkil olunmuşdu. UEFA Avropa Liqasının final görüşü də bu sıraya yüksək təşkilatçılığı ilə daxil oldu. Hər bir tədbirin açılış və bağlanış mərasimləri Azərbaycanın tarixini, mədəniyyətini, milli mənəvi dəyərlərini təqdim etməklə yanaşı, eyni zamanda, ölkəmizin müxtəlif mədəniyyətlərin, dinlərin qovşağında yerləşən, birliyə, həmrəyliyə davamlı töhfələr verən ölkə imicinə də aydınlıq gətirir. UEFA Avropa Liqasının final oyunu ərəfəsində ingilis və Qərb KİV-lərin çirkin və yalana söykənən anti-Azərbaycan kampaniyası növbəti dəfə onların qərəzli, yalançı və qa-

rayaxma təbiətini sübut etdi, idmanı siyasiləşdirdiklərini açıqladı. Bütün bunlar göstərdi ki, Qərb həmişə olduğu kimi, ikili standartlardan istifadə edir. Ədalət meyarının unudulduğu, bu prinsipin zamana və məkana görə təbii olduğu dünyada belə yanaşmaların mövcudluğu qaçılmazdır.

Dünyanın ikili siyasətini təsdiqləyən bəzi məqamlara diqqət yönəltməklə Avroliqanın finalına görə Bakıya hücum edənlərin əsassız ittihamlarını cavablandırmış olur.

Çempionlar Liqasının Madriddə keçirilən finalına qara bazarda saxta biletlər satılıb. Hətta saxta biletlərdən bəziləri saxlanılıb. UEFA saxta bileti olanların stadionla buraxılmayacağı haqqında xəbərdarlıq edib.

Hələ oyundan əvvəl CNN xəbər verirdi ki, Madriddə keçirilən Çempionlar Liqasının finalı ilə bağlı ciddi problemlər yaşanır. Xüsusilə biletlərin bahalıq, ingilis azarkeşlərin Madridə getmək üçün ciddi problemlərlə üzləşməsi, otellərdə yaşanan çətinliklər sadalandı. Finalda oynayacaq komandalardan - "Liverpool" və "Totenhem"-in hər birinə 17 min biletlə verilib. Lakin biletlər artıq qara bazara düşüb. Qara bazarda bir biletin qiyməti 10 min dollardan 31 min dollara qədərdir. Bununla yanaşı, azarkeşlərin Madridə səfəri 12 saatdır və ən azı 9

min dollar xərc tələb edir. Azarkeşlər baş verənlərdən ciddi şəkildə narazıdır.

Saxta biletlə satanlar polis tərəfindən həbs edilib, çox sayda fanat, təy-yarə bileti çox baha olduğu üçün qatlarla gəlib. Təyyarə reyslərinin sayı artsa da çox sayda insan nəqliyyat çətinliyi ilə üzləşib.

IRISHMIRROR saytı yazır ki, iyunun 1-də Madriddə keçirilən Çempionlar Liqasının final matçını izləməyə gəlmiş ingilis fanat qeyri-etik hərəkətlər, italyan turistə həqarət və polisə hücum ittihamı ilə həbs olunub. Bundan əlavə, daha 5 ingilis fanatı həbs edilib. "Tottenhem" klubunun azarkeşləri iddia edirlər ki, qarşıdurma ispan polisinin pabda 50-dək ingilis fanatına qarşı zorakılıq tətbiqinə cavab olaraq baş verib. Bildirilir ki, polis paba daxil olaraq "heç bir səbəb olmadan" ingilis azarkeşləri döyməyə başlayıb. IRISH MIRROR yazır ki, "Liverpool" klubunun sahibi Con Henri və klubun əfsanələri Kenni Dalqlışla fanatların tərk edərək Çempionlar Liqasının

finalının keçirildiyi Madrid stadionuna piyada gəlməli olublar. Qəzetin məlumatına görə, stadionla gedən yollar-dakı dəhşətli tıxaca görə əsas avtomagistralarda hərəkət dayanıb. Avtomobil tərk edən "Üçlük" "Liverpool" azarkeşlərinə qoşularaq qalan yolu piyada qət etmək məcburiyyətində qalıblar.

İspaniyanın nüfuzlu "EL MUNDO" qəzeti yazır ki, qeyri-etik hərəkətlər edən və italyan turisti yaralayan ingilis azarkeş saxlanılarkən 3 polis əməkdaşına xəsarət yetirib. Məqalədə deyilir ki, polis hadisə yerinə mümkün iştirakçıları qarşısını almaq və saxta biletlə satışına imkan verməmək üçün gətirilmişdi. Çünki Madridin küçələri oyuna gələn minlərlə biletsiz azarkeşlə doludur. Bir müddət əvvəl şəhərdə saxta biletlə satmaq istəyən bir qrup italyan həbs olunub. Azarkeşlər biletləri olmasına baxmayaraq stadionla buraxılmayıblar. Polis onlara qarşı zor tətbiq edərək geri qaytarıb. Bir fanat isə digərinin bileti-ni oğurlayarkən yaxalanıb. Çox sayda fanat hava limanında, gecikməyə görə yeddi saat gözləməli olub.

"Radio Galler"-in aparıcısı Vinn Evans Çempionlar Liqasının finalına biletlə almaq üçün pul ödəsə də, aldanıb. BBC yazır ki, aparıcı iki biletlə 7 min funtsterlinq ödəyib. "Biletləri onlayn aldım, pulunu ödədik, lakin daha sonra artıq biletlərin mövcud olmadığını dedilər. 14 yaşlı oğlum çaşqınlıq içində idi. Mən pulu ödədikdən sonra agentlik sifarişini yerinə yetirə bilmədiklərini söylədi. Onlar mənim aldığı bileti daha baha qiymətə satmaq imkanını yarandığı üçün başqasına satdılar",- deyir Evans bildirib. O, sonra daha çox pul ödəyərək, iki biletlə alıb. Lakin əvvəl ödədiyi pulu geri ala bilməyəcəyindən qorxur.

UEFA xəbərdarlıq edib ki, bir qrup şəxs Çempionlar Liqası üçün biletlər oğurlayaraq baha qiymətə satıblar. UEFA-nın rəsmi saytında qiymətlər 70-600 avro olsa da, oğurluq biletlər minlərlə avroya satılıb. Madridin bələdiyyə polisi "yaxşı keyfiyyətli" olan saxta biletlə satanları həbs edib, sosial şəbəkədə paylaşıb. Polis qeyd edib ki, 2 dolandırıcı biletin qiyməti 8.400 avro olub.

Bu fakt da açıqlanır ki, Madriddəki stadionun tutumu 68 min nəfərlik olmasına baxmayaraq, "Liverpool" və "Tottenhem"-ə cəmi 16.613 biletlə ayrılıb. Buna görə fanatların çoxu oyuna gedə bilmədikləri üçün məyus olub, biletlər qara bazarda çox baha qiymətə satılıb. "Liverpool" rəhbəri Aleksandr Ceferi illə bu baredə görüşüb danışıqlar aparsa da, heç bir nəticə və dəyişiklik olmayıb.

İngiltərənin ən məşhur futbol ekspertlərindən biri Brayan Uirli BBC-yə verdiyi açıqlamasında belə deyib: "Bakı uzaq olsa da, oradakı matçın təşkili əla idi. Şəhər çox təmiz, təhlükəsiz, stadionla gediş rahat. Madrid əsl cəhənnəm oldu. Çempionlar Liqası tarixində ən pis təşkil olunmuş matçdır. Mən və İngiltərədən "Çelsi"- "Arsenal" matçını seyr etmək üçün Bakıya gəlmiş on minlərlə fanat qarşılaşmaya ev sahibliyi edən Azərbaycanın paytaxtındakı hazırlıq və təşkilat səviyyəsindən, infrastrukturadan, təhlükəsizliyin təminatından və sairədən razılığını ifadə edib."

Göründüyü kimi, artıq geniş şərhə ehtiyac yoxdur. Əsas budur ki, realığa düzgün dəyər vermək üçün ikili standartdan uzaq olub, ədalətə ədalət gözü ilə yanaşasan. Azərbaycana beynəlxalq baxış daim yüksək səviyyədə olub. Baxmayaraq ki, bəzi dairələr öz qısqıncılıq hissini gizlədə bilməyərək əks təbliğat kampaniyası həyata keçirərək, ölkəmizi gözəndə salmağa, realıqlarımızı inkar etməyə cəhd edirlər. Hər dəfə bu cəhdlərin əsassızlığı hadisələrin gedişindən aydın olub. Çünki Azərbaycan addımlarını hansısa dövlətə, təşkilata xoş gəlmək deyil, uğurlu gələcəyi üçün atır. Bu baxımdan ölkəmizin hər sahədə təcrübəsi nümunədir, kompleks şəkildə hərtərəfli inkişafa xidmət edir. Azərbaycanın yüksək təşkilatçılıq bacarığını ortaya qoyan UEFA Avropa Liqasının final görüşü dünyanın idman tarixinə daha bir möhtəşəm səhifəni yazdı. Bu səhifənin müəllifi olan Azərbaycan hələ bundan sonra daha biri-birindən önəmli tədbirlərə ev sahibliyi edəcək, ən əsası dünyanın ən təhlükəsiz ölkəsi imicini möhkəmləndirəcək.

Yeganə Əliyeva,
"iki sahil"

Vüqar Rəhimzadə: Bakı Avropanın "futbol şəhərlərindən" daha üstündür

Ötən ay paytaxt Bakı dünya idman tarixinin daha bir möhtəşəm hadisəsinə ev sahibliyi etdi. Özü də yüksək səviyyədə. UEFA Avropa Liqasının final qarşılaşması kifayət qədər yüksək təşkilatçılıq və təhlükəsizlik şəraitində keçdi. Ölkəmizə gələn qonaqlar, futbol azarkeşləri bu idman bayramını böyük coşqu ilə qeyd etdilər. Ayrı-ayrı turistlər müsahibələrində Bakıda keçirilən final oyununun əhəmiyyətindən danışaraq Azərbaycanın qonaqpərvərliyini, ölkəmizdəki isti, səmimi və xoş münasibəti xüsusi olaraq vurğuladılar. İstər final oyununun keçirildiyi vaxt, istərsə də digər günlərdə Bakıda lazım olan bütün tədbirlər görülmüşdü. Bakı Olimpiya Stadionuna gediş-gəliş, turistlərin sərbəst hərəkəti, otellərdəki qiymətlər və xidmət səviyyəsi ilə bağlı yalnız xoş fikirlər ifadə edilirdi. Bir sözlə, Bakının UEFA Avropa Liqasının final qarşılaşmasına yüksək səviyyədə ev sahibliyi etdiyi vurğulandı.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu fikirləri KİV-ə açıqlamasında YAP Siyasi Şurasının üzvü, "iki sahil" qəzetinin baş redaktoru Vüqar Rəhimzadə deyib.

Vüqar Rəhimzadə bildirib ki, ötən həftə UEFA Çempionlar Liqasının Madriddə keçirilən final

qarşılaşmasında ciddi nöqsanlar qeydə alınıb. Belə ki, oyun ərəfəsində saxta biletlə satanlar peyda olub və ispan polisi bu şəxsləri həbs edib. Qara bazarlarda biletin qiyməti 10 min dollardan 31 min dollar arasında qədər dəyişib. Bununla yanaşı, turistlər otellərdə qiymətlərin bahalıqından şikayətləniblər, hətta bəzi insanlar başqa bölgələrdə kirayə ev tutmaq məcburiyyətində qalıblar. Müşahidə olunan nöqsanlar bununla bitmir. Oyun ərəfəsində Madriddə böyük tıxaclar yaşanmış və insanlar məhdudiyyətlərlə qarşılaşıblar. Hətta bəzi bileti olanlar belə stadionla daxil ola bilməyiblər. Bir sözlə, UEFA Çempionlar Liqasının finalı gözlənilməli kimi, yüksək təşkilatçılıq şəraitində baş tutmayıb.

"İki sahil" qəzetinin baş redaktoru vurğulayıb ki, Qərb mediasının UEFA Çempionlar Liqasının finalı ilə bağlı yaydığı xəbərlər bu və digər neqativ məqamlarla zəngindir. Hətta bir sıra tanınmışlar ayrı-ayrılıqda Madriddə baş verən nöqsanları, çatışmazlıqları dilə gətiriblər.

Vüqar Rəhimzadə əlavə edib ki, sadalanan bu və digər faktlar UEFA Avropa Liqasının Bakıda keçirilən final qarşılaşmasını qalalamağa çalışanlar üçün əsaslı cavab oldu. Azərbaycanın uğurla-

rını gözə götürməyən, erməni və ermənipərəst qüvvələrin dəstəyi ilə hərəkət edən, hər fürsətdə bizi ləkələməyə cəhd edən bəzi "qüvvələr" nədənsə, "Madrid finalı" ilə bağlı baş verən neqativ hadisələr qarşısında susqunluq nümayiş etdirlər. Bakıda keçirilən möhtəşəm finalı gözəndə salmaq üçün dəridən-qabıqdan çıxan bu ünsürlər görünür, Madriddə baş verənlərə heç cür bəraət qazandıra bilmirlər. Bütün bunlara rağmen dünya ictimaiyyəti gördü ki, Bakı Avropanın "futbol şəhərlərindən" heç də geri qalmır, hətta onlardan daha üstündür.

Heydər Əliyev Fondunun dəstəyi ilə İslamabadda uşaqlar üçün tədbir keçirilib

Pakistan Prezidenti Arif Alvi və birinci xanım Samina Alvi tədbirdə iştirak ediblər

Pakistan Prezidentinin Sarayında Heydər Əliyev Fondunun dəstəyi ilə Uşaqların Beynəlxalq Müdafiəsi Günü və müqəddəs Ramazan ayı ilə əlaqədar tədbir keçirilib.

Səfirlikdən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, tədbirdə Pakistan Prezidenti Arif Alvi və birinci xanım Samina Alvi, dövlət rəsmiləri, deputatlar, tanınmış ictimai-siyasi xadimlər, bir sıra xarici ölkələrin Pakistandakı səfirləri və diplomatlar iştirak ediblər.

Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban Əliyevanın adından tədbir iştirakçılarını salamlayaraq Uşaqların Beynəlxalq Müdafiəsi Günü və müqəddəs Ramazan ayı münasibətilə təbrik edən Azərbaycanın Pakistandakı səfiri Əli Əlizadə uşaqların hüquq və azadlıqlarının qorunmasının, onların rifah halının yaxşılaşdırılmasının, eləcə də bu sahədə dövlət siyasətinin koordinasiya edilməsinin Azərbaycan hökumətinin əsas vəzifələrindən biri olduğunu deyib. Səfir bununla yanaşı, qeyri-hökumət təşkilatlarının da Azərbaycanda uşaqların hüquqlarının müdafiəsində fəal iştirak etdiyini diqqətə çatdırıb.

Diplomat Heydər Əliyev Fondunun Azərbaycanda və ölkəmizdən kənarda uşaqların müdafiəsi istiqamətində həyata keçirdiyi layihələr barədə danışib. O, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban Əliyevanın təşəbbüsü ilə Fondun Pakistanın

bir çox əyalətində səhiyyə, təhsil, sosial və humanitar sahələrdə müxtəlif layihələr həyata keçirdiyini və bu layihələrin bu gün də davam etdirildiyini bildirib.

Səfir uşaqların hüquq və maraqlarının qorunmasının zərurliyini qeyd edərək bir çox sosial göstəricilərin Pakistanın da son illər ərzində uşaq hüquqlarının qorunmasında qazandığı uğuru əks etdirdiyini, Pakistan Prezidentinin tədbirə təşrif buyurmasının uşaqların müdafiəsi ilə bağlı dövlətin səylərinin və qərarlılığının bariz nümunəsi olduğunu vurğulayıb.

Azərbaycan ilə Pakistan arasında ortaq mənəvi dəyərlərdən irəli gələn və yüksələn xətlə inkişaf edən dostluq və qardaşlıq münasibətlərinin olduğunu ifadə edən Əli Əlizadə Heydər Əliyev Fondu tərəfindən Beynəlxalq Uşaqlar Günü'nün və müqəddəs Ramazan ayının xüsusi qayğıya ehtiyacı olan uşaqlarla birgə Prezidentin Sarayında qeyd edilməsinə verilən razılığı, habelə Pakistan Prezidenti və birinci xanımının tədbirdə iştirakını iki ölkə arasında dostluq və qardaşlığın, eyni zamanda, uşaqların müdafiəsinə diqqətin təzahürü kimi qiymətləndirib, Pakistan Prezidenti və birinci xanımına, həmçinin Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban Əliyevaya daimi dəstəyə görə təşəkkür edib.

Tədbirin xüsusi ali qonağı, Pakistan Prezidenti Arif Alvi 2005-ci ildən başlayaraq Pakistanda baş verən zəlzələdən sonra Heydər Əliyev Fondunun Pa-

kistanda həyata keçirdiyi sosial və humanitar layihələrə görə Fondun prezidenti, Azərbaycanın birinci xanımı Mehriban Əliyevaya təşəkkürlərini ifadə edib. Prezident Azərbaycan və Pakistanın tarixdən gələn birgə mədəni və mənəvi dəyərlərə əsaslanan çox yaxın dostluq münasibətlərinə malik olduğunu vurğulayıb. Prezident, həmçinin Fondun Pakistanın müvafiq xeyriyyə təşkilatlarına, məktəblərinə, mərkəzlərinə göstərdiyi yardımın səmimi xeyirxahlıq duyğularının təzahürü olduğunu qeyd edib. O, eyni zamanda, xüsusi qayğıya ehtiyacı olan uşaqlara yardımın, onları sevindirməyin yalnız dövlətin deyil, eləcə də cəmiyyətin imkanlı insanların vəzifəsi olduğunu bildirib, humanitar sahədə insanların fəallığının önəmini diqqətə çatdırıb.

Mərasimdə Xüsusi Təhsil üzrə Baş Direktorluğun müxtəlif məktəblərini, Talassemiya Mərkəzinə və Xüsusi uşaqlar üzrə Hərbi Akademiyaya və hərbi məktəbləri təmsil edən xüsusi qayğıya ehtiyacı olan 400-dən çox uşaq iştirak edib. Tədbirdə uşaqların müxtəlif əlillik kateqoriyalarına mənsub bir qismi öz məharətlərini sərgiləyib, müxtəlif səhnəciklər və mahnılar təqdim edib, əlilliyin bacarıqsızlıq olmadığını nümayiş etdiriblər.

Tədbirin rəsmi hissəsindən sonra xüsusi uşaqlar və məktəblərin kollektivləri üçün Pakistanın Prezidenti və birinci xanımının iştirakı ilə iftar süfrəsi açılıb və uşaqlara Heydər Əliyev Fondunun hədiyyələri təqdim olunub.

Mübariz Qurbanlı: Tolerantlıq Azərbaycan xalqının ruhundadır

İyunun 3-də Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Mübariz Qurbanlı Argentina Respublikasının ölkəmizə yeni təyin olunmuş fövqəladə və səlahiyyətli səfiri Serxio Osvaldo Perez Qunella ilə görüşüb.

Səfirə yeni diplomatik missiyasında uğurlar arzulayan Mübariz Qurbanlı qonağa Azərbaycandakı nümunəvi dövlət-din münasibətləri, Konstitusiyada təsbit edilmiş vicdan azadlığı, dinlərarası harmoniya, ayrı-ayrı dinlər və konfessiyalar arasında qarşılıqlı hörmət və etimada əsaslanan əməkdaşlıq münasibətləri haqqında, eləcə də bu münasibətlərin tənzimlənməsi sahəsində fəaliyyət göstərən Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsi barədə məlumat verib.

Dövlət Komitəsinin sədri əsaslı ulu öndər Heydər Əliyev tərəfindən qoyulan müstəqil Azərbaycanın dövlət-din modelini bu gün Prezident İlham Əliyevin uğurla davam etdirməsi nəticəsində multikulturalizmin respublikamızda dövlət siyasətinə və həyat tərzinə, tolerantlığın isə xalqımız üçün yüksək mədəni dəyərə çevrildiyini bildirib.

Komitə sədri tolerantlığın Azərbaycan xalqının ruhunda olduğunu deyərək bu dəyərin ölkəmizin siyasi və ictimai həyatında da özünü göstərdiyini söyləyib. Roma Papaları II İohann Pavel və Fransiskin ölkəmizə tarixi səfərlərini xatırladan Mübariz Qurbanlı qeyd edib ki, ölkəmizdə yəhudi sinaqoqları, pravoslav, katolik və lüteran kilsələri fəaliyyət göstərir. Azərbaycanda 33 qeyri-müsəlman dini icmanın qeydiyyatı alındığını vurğulayan DQDK sədri dini mənsubiyyətindən asılı olmayaraq bütün dini icmalara dövlət tərəfindən diqqət və qayğı göstərildiyini, İslam və qeyri-islam dini ibadətqahların təmir və inşa edildiyini səfirin nəzərinə çatdırıb.

Söhbət zamanı qarşı tərəfə Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsi, Ermənistanın Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərdə maddi-mədəni və dini irsin talan və məhv edilməsi siyasəti haqqında da ətraflı məlumat verilib.

Səmimi qəbula görə təşəkkürünü bildiren səfir Serxio Osvaldo Perez Qunella respublikamızın sürətli inkişaf yolunda olduğunu bildirib. Ölkələrarası oxşarlıqdan bəhs edən səfir Azərbaycanda qısa müddət ərzində fəaliyyət göstərməsinə baxmayaraq, gündəlik həyatında ölkəmizdəki tolerant və multikultural mühitin şahidi olduğunu diqqətə çatdırıb. Azərbaycanın multikulturalizm ənənələrinin qorunmasına yönəlməmiş çoxşaxəli siyasətinin təqdirəlayiq hal olduğunu vurğulayıb.

Qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlərin də müzakirə edildiyi görüşün sonunda qonağa DQDK-nın ölkəmizdəki dini tolerantlıq mühiti və maddi-mədəni irsimizə qarşı törədilən erməni vandalizmi haqqında ingilis dilində nəşr etdirdiyi kitablar təqdim edilib.

Azərbaycan Milli Paralimpiya Komitəsi müsabiqə elan edir

22 iyul - Milli Mətbuat Günü münasibətilə Azərbaycan Milli Paralimpiya Komitəsi və Mətbuat Şurası jurnalist yazıları müsabiqəsi elan edib.

AMPK-dan AZƏRTAC-a bildiriblər ki, müsabiqənin məqsədi Azərbaycanda Paralimpiya hərəkatının və dəyərlərinin təbliği, əlilliyi olan şəxslərin idman vasitəsilə cəmiyyətə inteqrasiya

olunması, bu sahənin inkişafı istiqamətində dövlət qurumlarının, o cümlədən özəl şirkətlərin fəaliyyətinin stimullaşdırılması, müvafiq sahələrdə qazanılan müəhüm irəliləyişlər barədə ictimaiyyətin məlumatlandırılmasında jurnalistlərin həvəsləndirilməsidir.

Jurnalistlər "Əlilliyi olan şəxslərin idman vasitəsilə cəmiyyətə inteqrasiyası", "Əlil idmanına dəstək və korporativ sosial məsuliyyət" mövzularında müsabiqəyə yazılar təqdim edə bilərlər.

Müsabiqədə birinci yerin sahibi üçün 1000, ikinci yer üçün 500, üçüncü yere layiq görülenlər (iki nəfər) üçün isə 300 manat məbləğində mükafat nəzərdə tutulub.

“Bakcell” 1 iyunu uşaqlarla birgə qeyd edib

“Bakcell” şirkəti Uşaqların Beynəlxalq Müdafiəsi Günü'nü Azərbaycana Birgə Yardım (UAFA) təşkilatı və “SOS Uşaq Kəndləri Azərbaycan” Assosiasiyasının himayəsindəki xüsusi qayğıya ehtiyacı olan və valideyn himayəsindən məhrum olmuş uşaqlarla birgə keçirib.

200 nəfərə yaxın uşağın iştirakı ilə “SOS Uşaq Kəndi”ndə keçirilən bayram tədbirində uşaqlar maraqlı əyləncə və müsabiqələrdə iştirak ediblər.

“Bakcell” artıq 10 ildir ki, ölkənin ən genişmiqyaslı Korporativ Sosial Məsuliyyət (KSM) proqramlarından biri olan “Bakcell Stars” proqramını həyata keçirir. Xüsusi qayğıya ehtiyacı olan və valideyn himayəsindən məhrum

olmuş uşaqların inkişafına hərər edilmiş layihələr çərçivəsində inkişafı kimi minlərlə uşaq və gənc “Bakcell” şirkətindən dəstək alıb.

“SOS Uşaq Kəndləri-Azərbaycan” Assosiasiyası İB və “Azərbaycana Birgə Yardım” (UAFA) təşkilatı ilə birgə həyata

keçirilən onlarla layihə vasitəsilə xüsusi qayğıya ehtiyacı olan uşaqlar üçün bərabər hüquq və imkanların təmin edilməsi, onların asudə vaxtlarının səmərəli təşkili və cəmiyyətə inteqrasiya olunmaları istiqamətində işlər görülüb.

Bakıdakı uşaq evlərinin sakinləri Moskvaya gəliblər

Bakının Nizami rayonundakı 1 sayılı və Xətai rayonundakı 3 sayılı uşaq evlərinin bir qrup sakini Rusiya Uşaq Fondunun 1 iyun - Uşaqların Beynəlxalq Müdafiəsi Günü münasibətilə təşkil etdiyi bayram tədbirlərində Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyevanın təşəbbüsü ilə iştirak edir.

AZƏRTAC xəbər verir ki, iyunun 1-də Uşaqların Beynəlxalq Müdafiəsi Günü təsis edilməsindən 70 il ötür. Rusiya Uşaq Fondu bu münasibətlə ölkənin müxtəlif regionlarından, eləcə də xarici ölkələrdən 10 min uşağı Moskvaya dəvət edib. Heydər Əliyev Fondunun dəstəyi ilə Bakının Nizami rayonundakı 1 sayılı və Xətai rayonundakı 3 sayılı uşaq evlərinin sakinləri Rusiya paytaxtının qonağıdılar. Bir neçə gün ərzində uşaqlar Moskvanın

məşhur teatrlarının onlar üçün hazırladığı tamaşalara baxacaq, Kremlə, muzeylərə, heyvanxanada olacaqlar.

Bayram proqramının təntənəli açılış mərasimi isə Rusiya Böyük Teatrında keçirilib. Uşaqlar teatrlaşdırılmış konsert proqramına tamaşa ediblər. Tamaşadan əvvəl Rusiya Uşaq Fondunun rəhbəri Albert Lixanov Prezident Vladimir Putinin tədbir iştirakçılmasına təbrik məktubunu oxuyub.

Rusiya Təhsil Akademiyası-

nın akademiki, Rusiya Uşaq Fondunun və Uşaq Fondları Beynəlxalq Assosiasiyasının prezidenti Albert Lixanov AZƏRTAC-ın müxbirinə müsahibəsində Heydər Əliyev Fondunun uşaqların müdafiəsi sahəsində Azərbaycanda həyata keçirdiyi tədbirlərin əhəmiyyətindən danışdı. Heydər Əliyev Fondunun Azərbaycanda kimsəsiz, xüsusi qayğıya ehtiyacı olan uşaqlara qayğısı barədə çox eşitdiyini vurğulayan Albert Lixanov deyib: "Bilirəm ki, Azərbaycan bütün sahələrdə böyük nailiyyətlər əldə edib. Ölkəinizdə hər şey insanların rifahı, firavanlığı naminə edilir. Uşaqlara, əl-əlxüs də xüsusi qayğıya ehtiyacı olan uşaqlara Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban Əliyevanın və vitse-prezidenti Leyla Əliyevanın səyləri sayəsində böyük diqqət ayrılır. Zənnimcə, bu, çox vacibdir".

Nizami rayonundakı 1 sayılı uşaq evinin nümayəndəsi Rövşən Məmmədov uşaqların Moskvada keçirilən maraqlı bayram proqramında iştirak etməsi üçün yaradılan şəraitə görə Heydər Əliyev Fonduna minnətdarlığını bildirib. O qeyd edib ki, uşaq evinin sakinləri Heydər Əliyev Fondunun təşkilatçılığı ilə tez-tez dünyanın bir çox ölkələrinə səfərlər edirlər. Uşaq evində tərbiyə alan balacalar bu günlərdə Türkiyədə keçirilən beynəlxalq festivalın və Rusiyanın Volqoqrad şəhərində təşkil edilən tədbirlərin də iştirakçısı olublar.

Öz işğalçılıq siyasətinin girovuna çevrilən Ermənistan: addım-addım sonuna doğru...

Məlum olduğu kimi, bu yaxınlarda ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrləri növbəti dəfə Azərbaycanda səfərdə olublar və bir sıra mühüm görüşlər keçiriblər.

Xatırladaq ki, ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrlərinin bölgəyə səfəri zamanı Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən növbəti qanlı təxribat törədilib. Belə ki, Ermənistan-Azərbaycan qoşunlarının təmas xəttinin Ağdam rayonu istiqamətində Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən atəşkəs rejimi kobud şəkildə pozulub və snayperdən açılan atəş nəticəsində Azərbaycan Ordusunun zabiti Aqil Omarov şəhid olub.

İşğalçı Ermənistan bu qanlı addımla bir daha beynəlxalq hüquq prinsiplərini, eləcə də regionda səfərdə olan ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrlərini heçə sayaraq növbəti dəfə Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin sülh və danışıqlar yolu ilə həllində maraqlı olmadığını sübut etdi.

Görünür, hər fürsətdə qan axıtmağa həris olan təcavüzkar Ermənistanın yeni rəhbərliyi, eləcə də baş nazir Nikol Paşinyan öz işğalçı sələflərinin yolu ilə getməyə üstünlük verərək əslində öz quyusunu qazdığının fərqində deyil. Tarixdən də bəlli olduğu kimi, terroru və işğalçılığı özünə yol seçən nə dövlətlər, nə də rəhbərlər çox uzağa gedə bilməyiblər...

Bəllidir ki, münaqişənin həllində Azərbaycanın sülh və danışıqlar yolunu israrla davam etdirməsi fonunda Ermənistanın aqressiyası yalnız cəbhə bölgəsində vəziyyəti daha da gərginləşdirmək, danışıqlar prosesini hər vaxtla əngəlləmək və uzun illərdir davam edən status-kvonu qoruyub saxlamaq məqsədi daşıyır.

Nəzərə alsaq ki, münaqişənin həlli prosesində "xalqların sülhə hazırlanması" məsələsi də hələ gündəmdə ikən Ermənistan tərəfinin həm dinc sakinlərə, həm də Azərbaycan hərbiçilərinə tuşladığı və vaxtaşırı işə saldığı snayperlər işğalçıların xislətinin dəyişməyəcəyindən xəbər verir. Bu məqamda Azərbaycanın xarici işlər naziri Elmar Məmmədovun Brüsseldə erməni jurnalistlərin suallarını cavablandırarkən söylədiyi kəskin fikirlər yada düşür. E.Məmmədov o zaman bildirmişdi ki, xalqların sülhə hazırlanması dedikdə, ilk növbədə Ermənistanda sülhə hazırlıq nəzərdə tutulur.

Nazirin sözlünə qüvvət olaraq onu da vurğulamaq yerinə düşər ki, işğala məruz qaldığına baxmayaraq Azərbaycan az qala 30 ilə yaxındır ki, həm dövlət, həm xalq olaraq sülhün tərəfində olduğunu problemin danışıqlar yolu ilə həllinə üstünlük verməsi ilə sübut edir. Azərbaycan xalqının sülhə hazırlanmasına ehtiyac yoxdur, çünki sülh və əmin-amanlıq istəyi onsuz da Azərbaycan xalqının qanında-canındadır. Məhz buna görədir ki, Azərbaycan dövləti öz hərbi potensialına görə dünyanın 50 ən güclü ordusu sırasında yer alan möhtəşəm orduya malik olmasına baxmayaraq, qan tökülməməsi üçün hələ də sülhün tərəfini tutur, münaqişənin danışıqlar yolu ilə nizamlanmasına ümidini itirmir. İşğalçı Ermənistan tərəfi isə hər dəfə danışıqlar prosesini qanlı təxribatlarla pozmağa çalışır.

Ancaq əlbəttə ki, hər səbrin də daşan nöqtəyə çatdığı bir məqam olur. Ermənistan hakimiyyəti yaxşı bilir ki, gec-tez bu kimi təxribatlara Azərbaycan tərəfindən adekvat cavab veriləcək. İşğalçı tərəf bunun bariz nümunəsini üç il əvvəl aprel müharibəsində görmüşdü. Öz miskin ordusu ilə dördgünlük müharibədə darmadağın olan Ermənistan tərəfi işğalçı siyasətini davam etdirərək sadəcə öz rəzil sonuna yaxınlaşmaqdadır...

Sülh olmasını istəyən beynəlxalq ictimaiyyət, ilk növbədə isə həmsədr ölkələr Ermənistanın bu təxribatını pisləməli və iki ölkənin substantiv danışıqlarının tezliklə başlanmasına nail olmalıdır. Yalnız bu halda onlar dünyanın qəbul etmədiyi status-kvonu ancaq Ermənistana ciddi şəkildə təzyiq edərək dəyişmək, sülh prosesinə və erməni işğalının nəticələrinin aradan qaldırılmasına böyük töhfə vermiş olarlar.

"Xalqların sülhə hazırlanması"na gəldikdə isə, Azərbaycan xalqı yalnız və yalnız Ermənistan öz işğalçılıq siyasətinə tamamilə son verəndən sonra sülhə hazır olacaq. Ermənistanın yeni rəhbərliyi sülhün bərqərar olması üçün azacıq başını işlətə, başa düşər ki, bu işğal təkə Azərbaycanca yönəlməyib. Bu işğalçılıq siyasəti ilə Ermənistan əslində öz xalqının gələcək rifahını, inkişafını da işğal edib.

Azərbaycan danışıqlar prosesinin müsbət nəticə verməyəcəyi təqdirdə öz müzəffər ordusu ilə istənilən an öz torpaqlarını işğaldan azad edəcək. Ancaq regional layihələrdən, dolayısı ilə də inkişafdan təcrid olunmuş Ermənistan bundan sonra hələ uzun müddət öz xalqının rifahını və dövlətinin gələcəyini elə öz işğalçılıq siyasətinin girovluğundan azad edə bilməyəcəkdir...

✍ **Sevinc Abdullayeva, "iki sahil"**

Heydər Əliyev Fondu Lənkəranda iftar süfrəsi açıb

Lənkəran rayonunda Heydər Əliyev Fondu tərəfindən Ramazan bayramı ilə əlaqədar iftar süfrəsi açılıb.

AZƏRTAC-ın bölgə müxbiri xəbər verir ki, iftar süfrəsində rayonda yaşayan şəhid ailələrinin üzvləri, əlillər, müharibə veteranları, din-darlar və din xadimləri, ümumilikdə 350 nəfər iştirak edib.

Mərasimdə xeyriyyəçilik aksiyalarının keçiril-

məsində və sosial qayğıya ehtiyacı olan insanlara köməliyin göstərilməsində Heydər Əliyev Fondunun prezidenti, Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevanın həyata keçirdiyi layihələr yüksək dəyərləndirilib.

İftar süfrəsində Ramazan ayının fəzilətləri barədə söhbət açılıb, bu ayın insanlar arasında birlik, bərabərlik və həmrəyliyin tərənnümçüsü olduğu qeyd olu-

nub. Həmçinin ölkəmizə əmin-amanlıq və sülh arzulanıb, ulu öndər Heydər Əliyevin, öl-

kəmizin suverenliyi və ərazi bütövlüyü uğrunda şəhid olanların ruhu-na dualar oxunub.

Ermənistan atəşkəsi 28 dəfə pozub

Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri cəbhənin müxtəlif istiqamətlərində iriçaplı

Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, Ermənistan Respublikası Noyemberyan rayonu ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən Qazax rayonunun Quşçu Ayrım kəndində, Krasnoselsk rayonu ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən Gədəbəy rayonunun Zamanlı kəndində və adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqələrimiz

atəşə tutulub.

Tərtər rayonunun işğal altında olan Göyarx, Çiləbürt, Ağdam rayonunun Tağıbəyli, Yusifcanlı, Mərzili, Xocavənd rayonunun Kuropatkino kəndləri yaxınlığında, həmçinin Göygöl, Goranboy, Tərtər, Ağdam və Xocavənd rayonları ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən də orduumuzun mövqeləri atəşə tutulub.

BƏHREYNDƏ QAZMA ƏMƏLİYYATLARINA İCAZƏ VERİLİB

Xarici enerji şirkətləri Bəhreynə təcrübə məqsədilə neft və qaz qazma əməliyyatları həyata keçirə biləcəklər. Ölkənin baş naziri Xəlifə ibn Salman Əl Xəlifə imzaladığı fərmanla buna icazə verib.

"Bəhreyn" xəbər agentliyinin yaydığı məlumatda bildirilir ki, hökumətin yeni qaydalarına əsasən, xarici şirkətlər neft və qaz qazma əməliyyatlarında 100% iştirak hüququ əldə edəcəklər.

Xatırladaq ki, Bəhreyn hökuməti ötən il ölkənin qərb sahillərində 80 milyard barrel neft və 10-20 trilyon kubfut qaz resursları kəşf edilməsi barədə məlumatı yaymışdı.

MEKSİKA KÖRFƏZİNDƏ REKORD HASILAT PROQNOZLAŞDIRILIR

ABŞ-ın Meksika körfəzində yaxın gələcəkdə rekord hasilat göstəricilərinin qeydə alınacağı proqnozlaşdırılır.

"Royal Dutch Shell" şirkəti bu aydan etibarən körfəzdə "Appomattox" platformasında dərinisulu əməliyyatlara başlayıb və hasilata start verib. "Appomattox" platformasında planlaşdırılan vaxtdan daha tez hasilata başlanılması ABŞ-ın Meksika körfəzində hasilatda cari ilin sonundakı yeni rekord əldə etməsinə başlıca rol oynayacaq,-deyə "Rystad Energy" şirkətinin analitiki Joachim Milling Gregersen bildirib.

Qeyd edək ki, 2013-cü ildə Meksika körfəzinin gündəlik hasilatı 1,28 milyon barrel təşkil etmişdi, 2018-ci ildə isə bu göstərici 1,79 milyon barreledək artmışdı. "Rystad Energy"-nin proqnozlarına görə, 2019-cu ildə hasilat göstəricisi günə 1,95 milyon barreledək artacaq, hətta bəzi aylarda 2 milyon barrele qədər yüksələcək.

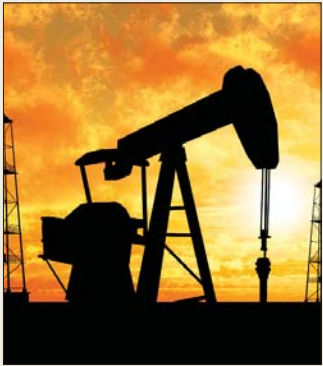

XƏRCLƏR ARTACAQ

Rusiyanın "Lukoil" enerji şirkətinin maliyyə xərcləri gələn il 8 milyard dolları ötə bilər. Məlumatı şirkətin vitse-prezidenti Pavel Zhdanov açıqlayıb.

O bildirib ki, "Lukoil"-un cari il üçün maliyyə xərcləri 475-500 milyard rubl təşkil edir. "Lukoil"-un və ümumiyyətlə Rusiyanın enerji şirkətlərinin xərcləri "OPEC" və onun müttəfiqləri arasında imzalanan global neft müqaviləsindən asılı olacaq,- deyə Pavel Zhdanov bildirib.

SIZAN NEFT ÇİMƏRLİYİ ÇİRKƏNDİRİB

Haskel çimərliyinin yaxınlığında yerləşən "Pier 421" quyuunda mayın 28-də sızma baş verib və sızmanın qarşısını almaq üçün vahid bir qurum yaradılıb.

"İki sahil" noozhawk.com saytına istinadən xəbər verir ki, hadisə qazmaçıların quyunu bağlayaraq tərk etdiyi zaman baş verib və ilkin hesablamalara görə, 80-125 qalon neft sızaraq ətrafa yayılıb.

İlkin baxış zamanı əraziyə gələn mütəxəssislər çimərlikdə neft aşkar ediblər. Hazırda ərazidə təmizləmə işləri aparılır. Sızmanın digər ərazilərə əks təsiri müşahidə olunmayıb. Sızmanın baş verdiyi ərazidən isə ölmüş 10 quşun cəsədi tapılaraq götürülüb.

Qeyd edək ki, baş verən hadisənin çimərliyə təsiri böyük olmadığına görə, əraziyə giriş qadağan olunmayıb.

RUSİYANIN VYETNAMDAKI YENİ PAYI

"İki sahil" "af.reuters.com" saytına istinadən xəbər verir ki, Rusiyanın "Zarubezhneft və Petrovietnam Exploration Production Corporation" (PVEP) şirkəti Vyetnamın ofşor hissəsində yerləşən 09-2/09 sayılı blokunda 30% payı alıb. Bu barədə şirkətin sözcüsü məlumat verib. O bildirib ki, "PVEP Corporation" şirkətinə məxsus sözügedən blokdakı karbohidrogenlə zəngin 30% pay şirkət tərəfindən alınıb.

Azərbaycan Avrasiyanın enerji xəritəsinin zənginləşməsinə strateji töhfələr verir

MİLLİ MƏCLİSİN DEPUTATI, YAP SİYASİ ŞURASININ ÜZVÜ
AYDIN HÜSEYNOVUN WWW.YAP.ORG.AZ SAYTINA MÜSAHİBƏSİ

- Aydın müəllim, bildiyiniz kimi, Bakıda XXVI Beynəlxalq "Xəzər Neft və Qaz-2019" sərgi və konfransı, həmçinin IX Xəzər Beynəlxalq Energetika və Alternativ Enerji Sərgisi keçirilir. Ümumiyyətlə, Azərbaycanın həyata keçirdiyi enerji siyasətinin əhəmiyyəti nədən ibarətdir?

-Bu gün Azərbaycan Respublikası özünün zəngin enerji ehtiyatlarından səmərəli istifadə etməklə beynəlxalq miqyasda enerji təhlükəsizliyinin təmin edilməsində mühüm rol oynayan başlıca faktorlardan birinə çevrilib. Ölkəmiz milli maraqlara müvafiq olaraq həyata keçirilən pragmatik siyasət nəticəsində miqyasına görə regional, əhəmiyyətinə görə isə global xarakterli transmilli layihələrin mərkəzi oyunçusu kimi çıxış edir. Təsəvvüfi deyil ki, Azərbaycanın iştirakı olmadan bu gün regionda heç bir layihə gerçəkləşdirilmir.

Azərbaycanın enerji siyasəti regionda təhlükəsizliyin möhkəmlənməsində strateji faktor kimi çıxış edir. Qarşılıqlı investisiya qoyuluşunun artması, yeni əməkdaşlıq platformalarının gündəmə gətirilməsi, enerji resurslarının, karbohidrogen ehtiyatlarının əlverişli və təhlükəsiz marşrutlarla daşınması regional miqyasda hazırkı əməkdaşlığın səmərəli nəticələridir.

Şübhəsiz ki, regionda bu günə qədər həyata keçirilən və əməkdaşlığa təkan verən layihələrdə Azərbaycanın siyasi iradəsi və qətiyyəti öz sözünü deyib. Digər tərəfdən, Azərbaycan enerji ehtiyatlarının ixracında çoxvariantlı nəqliyyat sistemində - diversifikasiya edilmiş təchizata üstünlük verir və dünyanın aparıcı dövlətləri tərəfindən etibarlı strateji tərəfdaş kimi qiymətləndirilir. Müstəqil enerji siyasəti ölkəmizin beynəlxalq arenadakı mövqeyini, həmçinin regionun və regionətrafı coğrafiyanın geostrateji təhlükəsizliyini daha da gücləndirir. Eyni zamanda, Azərbaycanın səmərəli enerji siyasəti yeni əməkdaşlıq platformaları müəyyənləşdirməklə yanaşı, Avrasiyanın enerji xəritəsinin zənginləşməsinə strateji töhfələr verir.

-Ölkəmizlə enerji sahəsində tərəfdaşlıq nə kimi dividendlər vəd edir? Məlumdur ki, Azərbaycanın təşəbbüsü və iştirakı ilə reallaşdırılan enerji layihələri mühüm geostrateji əhəmiyyətə malikdir...

-Bütövlükdə, regional və beynəlxalq təhlükəsizliyə mühüm töhfələr verən Azərbaycanla enerji sahəsində tərəfdaşlıq əhəmiyyətli strateji dividendlər vəd edir və çoxşaxəli tərəfdaşlıq nöqtəyindən yüksək qiymətləndirilir. Çünki Azərbaycanın pragmatik enerji siyasəti regional və global miqyasda enerji təhlükəsizliyinə xüsusi əhəmiyyət verən aparıcı dövlətlər üçün mühüm önəm daşıyır. Digər tərəfdən, Azərbaycanın balanslaşdırılmış xarici siyasət strategiyası regionun siyasi və iqtisadi, həmçinin enerji təhlükəsizliyinin təmin olunmasına birbaşa töhfələr verməkdədir. Təsəvvüfi deyil ki, bu gün dünyanın aparıcı dövlətləri və təşkilatları Azərbaycanı Cənubi Qafqazın təhlükəsizlik qaranlıq və inkişaf mənbəyi adlandırırlar. Beləliklə, dünya dövlətləri Azərbaycanın siyasi əhəmiyyətini yüksək qiymətləndirir, ölkəmizin Cənubi Qafqaz və Xəzər dənizi regionunda enerji təhlükəsizliyi sahəsində əvəzolunmaz tərəfdaş kimi böyük dəyərə malik olduğunu qəbul edir. Məhz XXVI Beynəlxalq "Xəzər Neft və Qaz-2017" sərgi və konfransında ifadə olunan fikirlər də bunu deməyə əsas verir.

Onu da qeyd edim ki, Azərbaycanın təşəbbüsü və iştirakı ilə reallaşdırılan enerji layihələrinin geostrateji - siyasi və iqtisadi əhəmiyyəti beynəlxalq miqyasda olduqca yüksək qiymətləndirilir. Çünki Azərbaycanın bu sahədə həyata keçirdiyi strateji kurs həm də ölkəmizlə əməkdaşlıq edən dövlətlərin enerji təhlükəsizliyinin, milli maraqlarının təmin olunması baxımından müstəsna əhəmiyyət kəsb edir. Bu baxımdan, hazırda reallaşdırılan Cənub Qaz Dəhlizi layihəsi böyük önəm kəsb edir. Prezident İlham Əliyev XXVI Beynəlxalq "Xəzər Neft və Qaz-2017" sərgi və konfransının, həmçinin IX Xəzər Beynəlxalq Energetika və Alternativ Enerji Sərgisinin açılışında çıxışı zamanı bildirib ki, Cənub Qaz Dəhlizinin reallaşması tarixi hadisədir: "Bu, nəhəng infrastruktur layihəsi həm ölkəmiz, həm də digər ölkələr üçün böyük əhəmiyyət daşıyır. Cənub Qaz Dəhlizinin reallaşması üçün bir çox önəmli addımlar atılmışdır və əlbəttə ki, burada beynəlxalq əməkdaşlıq xüsusi yer tutur. Çünki genişmiqyaslı beynəlxalq əməkdaşlıq olmasaydı, bu nəhəng layihəni icra etmək mümkün olmazdı. 2012-ci ildə Azərbaycan ilə Türkiyə arasında imzalanmış TANAP layihəsi Cənub Qaz Dəhlizinin önəmli hissəsidir. Keçən il - düz bir il bundan əvvəl mayın 29-da Səngəçal terminalında Cənub Qaz Dəhlizinin rəsmi açılışı olmuşdur. Beləliklə, bu böyük layihənin icrası istiqamətində çox önəmli addımlar atılmışdır. Bildiyiniz kimi, Cənub Qaz Dəhlizi dörd hissədən ibarətdir. Onlardan üçü artıq reallaşmış, dördüncü layihə də uğurla icra edilir".

Göründüyü kimi, Cənub Qaz Dəhlizi layihəsinin reallaşdırılması fonunda Azərbaycanın Avropanın enerji təhlükəsizliyində rolu daha da artacaq. Bütövlükdə, Cənub Qaz Dəhlizi layihəsi Avropanın enerji təhlükəsizliyinə sanbalı töhfədir.

-Dünyanın bir çox dövlətləri, o cümlədən ABŞ Azərbaycanın enerji siyasətini yüksək qiymətləndirir. Bu baxımdan, bugünlərdə Birləşmiş Ştatların Prezidenti Donald Trampın Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevə ünvanladığı məktubda qeyd olunan məqamlar nə kimi önəm kəsb edir?

- Azərbaycanın müstəqil strateji kursu, eləcə də uğurlu enerji siyasəti dünya siyasətinin başlıca tendensiyalarını müəyyənləşdirən güc mərkəzləri tərəfindən yüksək qiymətləndirilir. Son bir neçə gündə ABŞ Prezidenti Donald Trampın Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevə iki məktub ünvanlaması Birləşmiş Ştatların Azərbaycana yüksək önəm verdiyini və bölgədə liderlik rolunu aydın göstərir.

ABŞ Prezidenti 28 May - Respublika Günü münasibətilə Prezident İlham Əliyevə ünvanladığı məktubda qeyd edir ki, dövlətlərimiz arasında bir çox ortaqlar maraqlar üzərində qurulmuş güclü tərəfdaşlıq mövcuddur. Məktubda Azərbaycanın beynəlxalq təhlükəsizliyə verdiyi töhfələrin və Cənub Qaz Dəhlizi təşəbbüsünü irəli sürməklə Avropanın enerji təhlükəsizliyinin gücləndirilməsində Prezident İlham Əliyevin liderliyi dəyərləndirilir. Cənab Trampın məktubunda Azərbaycanda islahatlar istiqamətində, xüsusilə də qanunun aliliyi sahəsində Azərbaycan xalqının mənafeyinə xidmət edəcək və əməkdaşlığımızın dərinləşməsi üçün imkanlar yaradacaq bütün addımlar alqışlanır. ABŞ Prezidenti, həmçinin iki ölkə arasında tərəfdaşlığın gələcək illərdə də inkişaf etməsini arzulayır.

ABŞ Prezidenti Donald Trampın Beynəlxalq Xəzər Neft və Qaz Sərgisinin keçirilməsinin 26-cı ildönümü ilə əlaqədar Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevə ünvanladığı məktubda isə qeyd edir ki, Azərbaycan özünün tarixində bugünkü qədər firavan və global iqtisadiyyata bağlı olmayıb. Bildirilir ki, Cənub Qaz Dəhlizi daxil olmaqla, Azərbaycanda hasil olunan neft və qaz dünya enerji bazarlarında sabitliyi artırmaqda davam edir. Məktubda daha sonra deyilir: "Türkmənistan və Şərqi Aralıq dənizi hövzəsi ölkələri kimi digər potensial təchizatçılarla tərəfdaşlıq quraraq Azərbaycan daha böyük liderlik rolu oynaya bilər. Ölkənin uğurlarını genişləndirməyin əsl vaxtıdır". Amerika Birləşmiş Ştatları xarici sərmayələrin cəlb edilməsi və innovasiyaların təşviqinə xidmət edəcək iqtisadi islahatların davam etdirilməsində Azərbaycanın səylərini dəstəkləyir. ABŞ Prezidenti, eyni zamanda, Azərbaycanın iqtisadi uğurlarının bütün regiona sabitliyin gətirilməsindəki rolunu da vurğulayır.

Bir sözlə, Donald Tramp Azərbaycanla qarşılıqlı faydalı əməkdaşlığa əsaslanan tərəfdaşlıq münasibətlərinin inkişaf etdirilməsi tərəfdarıdır. Bu isə onu deməyə əsas verir ki, ikitərəfli münasibətlər yaxşı perspektivə malikdir, tərəflər arasında əməkdaşlığın uğurla davam və inkişaf etdirilməsi həm iki ölkə, həm də region üçün strateji əhəmiyyət kəsb edir.

“SOCAR AQŞ” beynəlxalq konfransda uğurla iştirak edib

“SOCAR AQŞ” Bakıda keçirilən 26-cı Beynəlxalq “Xəzər Neft və Qaz” konfransında iştirak edib. Bu il “SOCAR AQŞ” beynəlxalq konfransın bürünc sponsoru qismində tədbirə dəstək verib. Konfrans hər il aparıcı şirkətlərin mütəxəssisləri arasında əsas neft-qaz layihələrinin müzakirəsi xüsusunda fikir mübadiləsi üçün müstəsna imkanlar yaradır.

Konfransın ikinci günündə müəssisənin baş direktorunun müavini, baş geoloq İftixar Qasımov geoloji nöqtəyi-nəzərdən öz mürəkkəbliyi ilə seçilən “Bulla-dəniz” qaz yatağında yeni texnika və texnologiyaların tətbiqi sayəsində ağırçəkili aralıq kəmərlərin birdəfəyə endirilməsi və sementləşməsi mövzusunda maraqlı təqdimatla çıxış edib. İ.Qasımov çıxışının əvvəlində qeyd edib ki, “Bulla-6” sayılı dəniz stasionar özülündə yüksək temperaturlu və yüksək təzyiqli quyuların qazılması üçün nəzərdə tutulan yeni nəsil qazma qurğusunun və avadanlıqlarının seçilməsi və işlərin optimallaşdırılması istiqamətində müəssisə rəhbərliyi sifarişçi ilə mütəmadi olaraq sıx

əməkdaşlıq edib. Potensial risklərin minimuma endirilməsi və əvvəlki layihələrdən toplanmış təcrübələrdən sistemli şəkildə istifadə edilərək “DWOP” (əməliyyatlara hazırlıq ərəfəsində bütün tərəfdaşlarla birgə Quyu tikintisinin kağız üzərində tərtibi) tədbirləri həyata keçirilib.

Hazırlıq işləri çərçivəsində qüllənin və qurğunun digər elementlərinin daşınmasında iri modullardan istifadə olunduğuna görə yükdaşınmaların müddəti xeyli azalmış və risklər minimuma endirilib. Həmçinin ilk dəfə olaraq “SOCAR AQŞ” mütəxəssislərinin təklifləri əsasında “Bulla-6” sayılı özülün layihələndirilməsində texnoloji proseslərin tələbatına uyğun müxtəlif təyinatlı məhlulların saxlanması üçün vertikal tipli çənlərdən istifadə olunub və nəticədə özülə daha az sahədə iri həcmli quraşdırma işlərini görmək mümkün olub.

Daha sonra müəssisə tərəfindən “Bulla-6” sayılı özülə qazılmış 78 və hazırda qazılmaqda olan 113 nömrəli quyularda həyata keçirilən illərdən danışan nətiq qeyd edib ki, yüksək təzyiqli

“Bulla-dəniz” yatağından 78 nömrəli kəşfiyyat quyusunun yüksək keyfiyyətlə, bir sıra illərə imza atmaqla qazılaraq sifarişçiyə təhvil verilməsi Azərbaycan qazmaçılarının növbəti uğuru olub: “Belə ki, ümumi çəkisi havada 530 ton olan 13 3/8” qoruyucu kəmərin 4938 metr dərinliyə, çəkisi 380 ton olan 9 5/8” qoruyucu kəmərin isə 5400 metr dərinliyə birdəfəyə endirilməsinə və uğurla sementləşməsinə nail olmuşuq. Bununla da qoruyucu kəmərin dərin quyularda iki mərhələdə endirilməsi ənənəsinə son qoyulub. Bu texniki həll variantı, həmçinin quyuların qazılmasında vaxta xeyli qənaət olunmasında və xərclərin optimallaşdırılmasında xüsusi əhəmiyyətə malikdir. Həmçinin quyu tikintisi zamanı layların litoloji və kollektor xüsusiyyətlərini müəyyən etmək üçün 5-ci və 7-ci horizontlardan süxur nümunələri uğurla götürülüb. 3000 at gücünə malik olan Drill-mec yeni nəsil qazma avadanlığından uğurla istifadə edən müəssisə “Bulla-dəniz” yatağının 6 sayılı dəniz stasionar özülündə 113 nömrəli quyuda ağırçəkili

aralıq kəmərinin birdəfəyə endirmək cəhdini də uğurla həyata keçirib. Belə ki, ümumi çəkisi havada 546 ton olan ikinci 13 3/8” aralıq kəmərin 5093 metr dərinliyə, çəkisi 393 ton olan texniki 9 5/8” kəmərin isə 5620 metr dərinliyə 26 dərəcə ayrılıq bucağı altında birdəfəyə endirilməsi və sementləşməsi uğurla həyata keçirilib.

Xəzər dənizinin Azərbaycan sektorunda yüksək təzyiqli və temperaturlu quyuların qazılması zamanı və o cümlədən “Bulla-dəniz” yatağı üzrə V və VII horizont-

lardan beynəlxalq standartlara cavab verən süxur nümunələrinin götürülməsini ilk dəfə olaraq “SOCAR AQŞ” həyata keçirib.

Qeyd etmək istəyirəm ki, 113 sayılı quyuda həyata keçirilən bütün əməliyyatlarla (kəmərlərin endirilməsi, sementləşmə və s.) bağlı əsas sifarişçimiz olan “Azneft” İstehsalat Birliyi ilə vaxtaşırı müzakirələr aparılır, müvafiq qərarlar qəbul edilir və sifarişçinin təyin etdiyi bütün texnoloji parametrlərə uyğun quyunun keyfiyyətlə qazılması üçün peşəkar komandamız var gücü ilə səfərbər olub. Əminəm ki, bizim müəssisəyə qazılması həvalə olunan digər quyuları da mürəkkəbləşməyə yol vermədən, nəzərdə tutulan vaxtda və iqtisadi səmərəli şəkildə tikərək sifarişçiyə təhvil verəcəyik.”

Müəssisənin Xəzər dənizinin Azərbaycan sektorunda “Bulla-dəniz” yatağında həyata keçirdiyi əməliyyatlara dair hazırlanmış təqdimat konfrans iştirakçıların böyük marağına səbəb olub. Milli müəssisədə qabaqcıl standartlaşdırma üsullarının tətbiqi konfransın moderatoru - SOCAR-ın Geologiya və geofizika məsələləri üzrə vitse-prezidenti Bəhram Hüseynov tərəfindən yüksək qiymətləndirilib və bu dəyər “SOCAR AQŞ”nin milli qazma sənayesindəki yenilikçi statusunu bir daha təsdiqləyib.

Orxan Vahidoğlu,
“İki sahil”

Çoxmərtəbəli binalar üzrə 7814 mənzildə təbii qazın açılması təmin olunub

“Azəriqaz” İstehsalat Birliyi çoxmərtəbəli binalara təbii qazın verilməsi istiqamətində fəaliyyətini davam etdirir. Görülmüş işlərin nəticəsidir ki, Birlik 2019-cu ilin yanvar-may ayları ərzində hüquqi və fiziki şəxslərin müraciətlərini araşdıraraq, müvafiq sənədləri təqdim olunan çox-

mərtəbəli binalar üzrə təbii qazın verilməsini təmin etmişdir. Qeyd edək ki, həmin binalarda ümumilikdə 7min 814 ailə yaşayır.

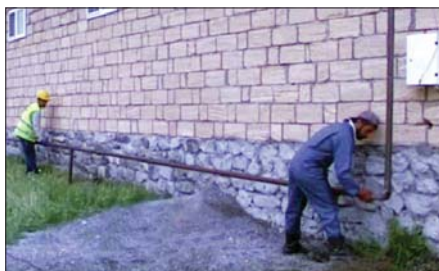
“Azəriqaz” İB təbii qazın satışı ilə məşğul olan bir qurum kimi zəruri sənədləri təqdim etmiş, bütün normativ-texniki və təhlükəsizlik tələblərinə cavab verən istənilən çoxmərtəbəli binanın ən qısa müddətdə “mavi yanacaq”la təmin olunmasında maraqlıdır.

Şəkidə yeni massiv qazlaşdırılır

Dövlət başçısının müvafiq sərəncamları ilə qəbul olunan Azərbaycan Respublikası regionlarının sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət proqramlarına uyğun olaraq bu gün ölkəmizin ən ucaq ərazilərinə belə qaz xətti çəkilir, əhalinin “mavi yanacaq”dan istifadəsi üçün lazım olan bütün gərəklər addımlar atılır. Respublikanın bütün yaşayış məntəqələrində olduğu kimi, Şəki şəhəri də inkişaf etməkdədir. Burada yaradılan şərait nəticəsində mənzillərin sayı durmadan artmaqda davam edir və yeni yaşayış massivləri salınır.

Cari ilin qazlaşdırma proqramında qazlaşdırılmış yaşayış məntəqələrinin genişlənməsi hissələrindəki yeni massivlərin qazlaşdırılması əsas yer tutur. Aparılan işlər çərçivəsində hazırda Şəki şəhəri 98-ci kvartal adlanan yeni massivin qazlaşdırılması uğurla icra edilir. Tərtib edilmiş layihəyə uyğun olaraq, yeni massivə mavi yanacaq təmin olunması məqsədi ilə ümumi uzunluğu 9 min metr müxtəlif diametrlə daşıyıcı və paylayıcı qaz xətlərinin çəkilməsi və 128 evdə sayğac, eləcə də fərdi tənzimləyici quraşdırılması nəzərdə tutulur. Yeni qazlaşdırılan yaşayış sahələrində qaz şəbəkəsinin qurulmasında “bir pilləli” tənzimləmə sistemi tətbiq edilir ki, bu da hər bir abonentin fərdi qaz tənzimləyicidən istifadə etməsinə və istehlakçılara ötürülən qazın sabit rejimdə saxlanılmasına zəmin yaradır.

Artıq görülmüş işlərin 70 faizi yerinə yetirilib, tezliklə ərazinin qazlaşdırılması tam yekunlaşacaq. Qeyd olunan yaşayış məntəqəsinə təbii qazın çəkilişi əhalinin sosial rifahının yaxşılaşdırılmasına və ekoloji təhlükəsizliyinə xidmət edəcək.

Güclü dövlət, yüksək rifah

YAP Astara rayon təşkilatı Gənclər Birliyinin V konfransı keçirildi

Yeni Azərbaycan Partiyasının şəhər və rayon təşkilatları Gənclər birliklərinin konfransları davam edir. YAP Astara rayon təşkilatı Gənclər Birliyinin V konfransı da bu qəbildəndir. Konfrans iştirakçıları öncə ulu öndər Heydər Əliyevin şəhərin mərkəzində ucaldılan abidəsini ziyarət edərək, önünə qızılqul dəstələri qoydular.

Sonra YAP Astara rayon təşkilatının qərargahında davam edən tədbiri giriş sözü ilə açan təşkilatın sədri Firudin Əhmədov bildirdi ki, bu gün Azərbaycan ulu öndər Heydər Əliyevin siyasi kursunu uğurla davam etdirən ölkə Prezidenti, Yeni Azərbaycan Partiyasının Sədri İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə biri-birindən önəmli uğurlara imza atır. Uğurlarımızda Yeni Azərbaycan Partiyasının öz payı vardır. “Güclü dövlət, yüksək rifah” prinsipini fəaliyyətinin əsasında saxlayan Yeni Azərbaycan Partiyası Azərbaycanın daha da qüdrətlənməsinə, çiçəklənməsinə davamlı töhfələr verir.

F.Əhmədov qeyd etdi ki, bu gün Yeni Azərbaycan Partiyasının sıraları kəmiyyət və keyfiyyət baxı-

mından daha da zənginləşir. Partiyanın üzvlərinin 40 faizdən çoxunu gənclər təşkil etməsi onlara təşkilatda öz potensial imkanlarını ortaya qoymaq üçün geniş imkanlar yaradıldığını göstəricisidir. Hər bir vətənpərvər gənc qüdrətli Azərbaycanla qürur duyur, üzünə düşən vəzifəni layiqincə yerinə yetirmək üçün səylər göstərir.

YAP Astara rayon təşkilatı Gənclər Birliyinin sədri Tural Eyvazov gündəliyə uyğun olaraq hesabat məruzəsi ilə çıxış etdi. Məruzə ətrafında çıxış edən Nuriyə Əsədullayeva, Əhliman Müqəddəsoy, Vüsal Bayramov, Asiman Qasımlı və başqaları təşki-

latin ötən dövr ərzində fəaliyyətini qənaətbəxş hesab etdilər.

Sonra təşkilatı məsələlərə baxıldı. YAP Astara rayon təşkilatı Gənclər Birliyinin sədr və müavinləri, Şura və İdarə Heyətinin üzvləri, həmçinin YAP Gənclər Birliyinin respublika konfransına nümayəndələr seçildi. Asiman Qasımlı YAP Astara rayon təşkilatı Gənclər Birliyinin sədri seçildi.

Astara Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Qəzənfər Ağayev

Gənclər Birliyinin yeni seçilmiş tərkibini təbrik etdi, onlara uğurlar dilədi. O, ulu öndər Heydər Əliyevin yaradıcısı olduğu, hazırda Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə uğurla inkişaf edən Yeni Azərbaycan Partiyasının keçdiyi şərəfli yoldan bəhs etdi.

Sonda partiya sıralarına yeni qəbul olunanlara üzlük vəsiqəsi, rayonun ictimai-siyasi, sosial həyatında xüsusi fəallıq göstərən gənclərə Fəxri fərmanlar təqdim edildi.

Zəfər Orucoğlu,
Azərbaycan Jurnalistlər Birliyinin üzvü

SOCAR-ın TENDERLƏRİ

Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin (SOCAR)

“Azneft” İstehsalat Birliyi

ışığılandırıcılara olan tələbatını təmin etmək məqsədi ilə
açıq satılma müsabiqəsi (11065AM-19) elan edir.

I. Müsabiqədə iştirak etmək üçün təqdim edilməli sənədlər:

- * Müsabiqədə iştirak haqqında müraciət (forma əlavə olunur);
- * İştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi (ödənişin təyinatında iştirak ediləcək müsabiqənin nömrəsi və iddiaçının tam adı göstərilməlidir);
- * Müsabiqə təklifinin təminatı (forma əsas şərtlər toplusunda verilecekdir);
- * Müsabiqə təklifi.

Müسابiqədə iştirak haqqında müraciət (imzalanmış və möhürlənmiş) və iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi ən gec 28.06.2019-cu il, Bakı vaxtı ilə saat 17:30-a qədər Azərbaycan, ingilis və ya rus dilində Satınalan təşkilatın elanda göstərilmiş ünvanında təqdim olunmalıdır. Göstərilmiş tarixdən gec edilmiş ödəniş və müraciətə baxılmayacaqdır.

Tələb olunan sənədlərin surətləri (müسابiqə təklifi istisna olmaqla) Satınalan təşkilatın əlaqələndirici şəxsinin elanda göstərilmiş elektron ünvanına göndərilə bilər. Belə halda sənədlərin əsl müسابiqə təkliflərinin təqdim edilməsinin son gününədək Satınalan təşkilata təqdim edilməlidir.

II. Müsabiqə təklifinin təqdim edilməsinin son tarixi və vaxtı:

- * Müsabiqə təklifi bir əsl və 2 surəti olmaqla 04.07.2019-cu il, Bakı vaxtı ilə saat 11:00-a qədər zərflərin açılış zalında Satınalmalar qrupuna təqdim olunmalıdır. İddiaçının nümayəndələri müvafiq etibarnamə və şəxsiyyəti təsdiq edən sənədlə birlikdə qeydiyyatdan keçmələri üçün ən az yarım saat öncədən Satınalan təşkilata gəlməlidirlər.
- * Göstərilən tarixdən və vaxtdan sonra təqdim olunan təklif zərfləri açılmadan geri qaytarılacaqdır.
- * İştirakçının inzibati binaya buraxılışını təmin etmək üçün müraciət məktubunda iddiaçı şirkəti təmsil edəcək şəxsin adı, soyadı, vəzifəsi mütləq qeyd olunmalıdır.

III. İştirak haqqı və əsas şərtlər toplusunun əldə edilməsi:

- * Müsabiqənin əsas şərtlər toplusunu Azərbaycan və ya rus dilində əldə etmək istəyənlər 236 AZN (ƏDV daxil) və ya ekvivalent məbləğdə sərbəst dövrəli valyuta ilə iştirak haqqını qeyd olunan hesaba ödədikdən sonra elektron və ya çap formasında əlaqələndirici şəxsə elanın I qrafasında göstərilmiş tarixədək həftənin istənilən iş günü saat 09:30-dan 17:30-a kimi ala bilərlər.

Hesab nömrəsi:

Azərbaycan Beynəlxalq Bankı ASC,
AZ38IBAZ38010019449306332120,
VÖEN: 9900003871,
Müştəri Xidməti Departamenti,
Kod: 805250,
Müxbir hesab: AZ03NABZ0135010000000002944,
VÖEN: 9900001881,
SWIFT BIK: İBAZAZ2X

İŞTİRAK HAQQI HEÇ BİR HALDA GERİ QAYTARILMIR.

- * Müsabiqələr üzrə iştirak haqqı ödənilərkən ödəniş tapşırığında müsabiqənin nömrəsi, Lot nömrəsi, iddiaçı şirkətin tam adı mütləq qeyd olunmalıdır.

IV. Müqavilənin icra müddəti:

- * Satılma müqaviləsinin şərtlər toplusunda qeyd olunan 90 gün ərzində yerinə yetirilməsi tələb olunur.

V. Müsabiqə təklifinin təminatı:

- I. İddiaçının müsabiqə təklifinin ümumi qiymətinin 1%-i miqdarında təminat tələb olunur. (ayrı zərfdə təqdim olunmalıdır)

- II. Bank qarantiyalarının əsl müسابiqə zərfində müsabiqə təklifi ilə birlikdə təqdim edilməlidir. Əks təqdirdə satınalan təşkilat belə təklifi rədd etmək hüququnu özündə saxlayır.

- III. Qarantianı vermiş maliyyə təşkilatı Azərbaycan Respublikasında və/və ya beynəlxalq maliyyə əməliyyatlarında qəbul edilən olmalıdır. Satınalan təşkilat etibarlı hesab edilməyən bank qarantiyaları qəbul etməmək hüququnu özündə saxlayır.

- IV. Əgər satılma müsabiqəsində iştirak etmək istəyən şəxslər digər növ təminat (akreditiv, qiymətli kağızlar, satınalan təşkilatın müsabiqəyə dəvət sənədlərində göstərilmiş xüsusi hesabına pul vəsaitinin köçürülməsi, depozitlər və digər maliyyə aktivləri) təqdim etmək istədikdə təminat növünün mümkünlüyü barədə elanda göstərilmiş əlaqələndirici şəxsə əvvəlcədən sorğu verməlidir və razılıq əldə etməlidir.

- V. Avans ödənişin təminatının məbləği ən azı ödəniləcək avans məbləğinə bərabər olacaqdır.

- VI. Müqavilənin yerinə yetirilməsi təminatı satılma müqaviləsinin qiymətinin 5 (beş) %-i məbləğində tələb olunur.

- VII. Hazırkı satılma əməliyyatı üzrə Satınalan təşkilat tərəfindən ən çoxu 30%-ə qədər avans ödənişinin yerinə yetirilməsi nəzərdə tutulur.

VI. Satınalan təşkilatın ünvanı:

AZ1000, Bakı şəhəri, Səbail rayonu; Neftçilər prospekti 73; SOCAR, “Azneft” İB
Əlaqələndirici şəxs:

Əsgərov Kamil

Satınalmalar və Təchizat şöbəsi, ekspert

korporativ telefon nömrəsi: +99412 521 00 00 - 11 381 (daxili)

korporativ mobil nömrəsi: +99450 841 13 81

korporativ faks nömrəsi: +99412 521 11 72

korporativ elektron ünvanı: kamil.asgerov@socar.az

- VII. Elanın, satılma predmeti haqqında geniş məlumatın və əsas şərtlər toplusunun əldə edilməsi üçün müraciət formasının yerləşdirildiyi internet ünvanı:

www.socar.az (<http://www.socar.az/socar/az/company/procurement-supply-chain-management/procurement-notices>)

VIII. Müsabiqə təklif zərflərinin açılış tarixi, vaxtı və yeri:

Zərflərin açılış 04.07.2019-cu il tarixdə, Bakı vaxtı ilə saat 11:00-da elanın VI qrafasında göstərilmiş Satınalan təşkilatın ünvanında baş tutacaqdır.

IX. Müsabiqənin nəticəsi haqqında məlumat:

Müسابiqənin yekun nəticəsi haqqında məlumat aşağıdakı internet linkdən əldə edilə bilər:

<http://www.socar.az/socar/az/company/procurement-supply-chain-management/contract-awards>

“Azneft”İstehsalat Birliyinin Satınalmalar qrupu

Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin (SOCAR)

“Azneft” İstehsalat Birliyi

bentonit tozuna olan tələbatını təmin etmək məqsədi ilə
açıq satılma müsabiqəsi (11080AM-19) elan edir.

I. Müsabiqədə iştirak etmək üçün təqdim edilməli sənədlər:

- * Müsabiqədə iştirak haqqında müraciət (forma əlavə olunur);
- * İştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi (ödənişin təyinatında iştirak ediləcək müsabiqənin nömrəsi və iddiaçının tam adı göstərilməlidir);
- * Müsabiqə təklifinin təminatı (forma əsas şərtlər toplusunda verilecekdir);
- * Müsabiqə təklifi.

Müسابiqədə iştirak haqqında müraciət (imzalanmış və möhürlənmiş) və iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi ən gec 28.06.2019-cu il, Bakı vaxtı ilə saat 17:30-a qədər Azərbaycan, ingilis və ya rus dilində Satınalan təşkilatın elanda göstərilmiş ünvanında təqdim olunmalıdır. Göstərilmiş tarixdən gec edilmiş ödəniş və müraciətə baxılmayacaqdır.

Tələb olunan sənədlərin surətləri (müسابiqə təklifi istisna olmaqla) Satınalan təşkilatın əlaqələndirici şəxsinin elanda göstərilmiş elektron ünvanına göndərilə bilər. Belə halda sənədlərin əsl müسابiqə təkliflərinin təqdim edilməsinin son gününədək Satınalan təşkilata təqdim edilməlidir.

II. Müsabiqə təklifinin təqdim edilməsinin son tarixi və vaxtı:

- * Müsabiqə təklifi bir əsl və 2 surəti olmaqla 04.07.2019-cu il, Bakı vaxtı ilə saat 11:00-a qədər zərflərin açılış zalında Satınalmalar qrupuna təqdim olunmalıdır. İddiaçının nümayəndələri müvafiq etibarnamə və şəxsiyyəti təsdiq edən sənədlə birlikdə qeydiyyatdan keçmələri üçün ən az yarım saat öncədən Satınalan təşkilata gəlməlidirlər.
- * Göstərilən tarixdən və vaxtdan sonra təqdim olunan təklif zərfləri açılmadan geri qaytarılacaqdır.
- * İştirakçının inzibati binaya buraxılışını təmin etmək üçün müraciət məktubunda iddiaçı şirkəti təmsil edəcək şəxsin adı, soyadı, vəzifəsi mütləq qeyd olunmalıdır.

III. İştirak haqqı və əsas şərtlər toplusunun əldə edilməsi:

- * Müsabiqənin əsas şərtlər toplusunu Azərbaycan və ya rus dilində əldə etmək istəyənlər 177 AZN (ƏDV daxil) və ya ekvivalent məbləğdə sərbəst dövrəli valyuta ilə iştirak haqqını qeyd olunan hesaba ödədikdən sonra elektron və ya çap formasında əlaqələndirici şəxsə elanın I qrafasında göstərilmiş tarixədək həftənin istənilən iş günü saat 09:30-dan 17:30-a kimi ala bilərlər.

Hesab nömrəsi:

Azərbaycan Beynəlxalq Bankı ASC,
AZ38IBAZ38010019449306332120,
VÖEN: 9900003871,
Müştəri Xidməti Departamenti,
Kod: 805250,
Müxbir hesab: AZ03NABZ0135010000000002944,
VÖEN: 9900001881,
SWIFT BIK: İBAZAZ2X

İŞTİRAK HAQQI HEÇ BİR HALDA GERİ QAYTARILMIR.

- * Müsabiqələr üzrə iştirak haqqı ödənilərkən ödəniş tapşırığında müsabiqənin nömrəsi, Lot nömrəsi, iddiaçı şirkətin tam adı mütləq qeyd olunmalıdır.

IV. Müqavilənin icra müddəti:

- * Satılma müqaviləsinin şərtlər toplusunda qeyd olunan qrafik üzrə yerinə yetirilməsi tələb olunur.

V. Müsabiqə təklifinin təminatı:

- I. İddiaçının müsabiqə təklifinin ümumi qiymətinin 1%-i miqdarında təminat tələb olunur. (ayrı zərfdə təqdim olunmalıdır)

- II. Bank qarantiyalarının əsl müسابiqə zərfində müsabiqə təklifi ilə birlikdə təqdim edilməlidir. Əks təqdirdə satınalan təşkilat belə təklifi rədd etmək hüququnu özündə saxlayır.

- III. Qarantianı vermiş maliyyə təşkilatı Azərbaycan Respublikasında və/və ya beynəlxalq maliyyə əməliyyatlarında qəbul edilən olmalıdır. Satınalan təşkilat etibarlı hesab edilməyən bank qarantiyaları qəbul etməmək hüququnu özündə saxlayır.

- IV. Əgər satılma müsabiqəsində iştirak etmək istəyən şəxslər digər növ təminat (akreditiv, qiymətli kağızlar, satınalan təşkilatın müsabiqəyə dəvət sənədlərində göstərilmiş xüsusi hesabına pul vəsaitinin köçürülməsi, depozitlər və digər maliyyə aktivləri) təqdim etmək istədikdə təminat növünün mümkünlüyü barədə elanda göstərilmiş əlaqələndirici şəxsə əvvəlcədən sorğu verməlidir və razılıq əldə etməlidir.

- V. Avans ödənişin təminatının məbləği ən azı ödəniləcək avans məbləğinə bərabər olacaqdır.

- VI. Müqavilənin yerinə yetirilməsi təminatı satılma müqaviləsinin qiymətinin 5 (beş) %-i məbləğində tələb olunur.

- VII. Hazırkı satılma əməliyyatı üzrə Satınalan təşkilat tərəfindən ən çoxu 30%-ə qədər avans ödənişinin yerinə yetirilməsi nəzərdə tutulur.

VI. Satınalan təşkilatın ünvanı:

AZ1000, Bakı şəhəri, Səbail rayonu; Neftçilər prospekti 73; SOCAR, “Azneft” İB
Əlaqələndirici şəxs:

Əsgərov Kamil

Satınalmalar və Təchizat şöbəsi, ekspert

korporativ telefon nömrəsi: +99412 521 00 00 - 11 381 (daxili)

korporativ mobil nömrəsi: +99450 841 13 81

korporativ faks nömrəsi: +99412 521 11 72

korporativ elektron ünvanı: kamil.asgerov@socar.az

- VII. Elanın, satılma predmeti haqqında geniş məlumatın və əsas şərtlər toplusunun əldə edilməsi üçün müraciət formasının yerləşdirildiyi internet ünvanı:

www.socar.az (<http://www.socar.az/socar/az/company/procurement-supply-chain-management/procurement-notices>)

VIII. Müsabiqə təklif zərflərinin açılış tarixi, vaxtı və yeri:

Zərflərin açılış 04.07.2019-cu il tarixdə, Bakı vaxtı ilə saat 11:00-da elanın VI qrafasında göstərilmiş Satınalan təşkilatın ünvanında baş tutacaqdır.

IX. Müsabiqənin nəticəsi haqqında məlumat:

Müسابiqənin yekun nəticəsi haqqında məlumat aşağıdakı internet linkdən əldə edilə bilər:

<http://www.socar.az/socar/az/company/procurement-supply-chain-management/contract-awards>

“Azneft” İstehsalat Birliyinin Satınalmalar qrupu

Bədənində 5 qəlpə gəzdiren Qarabağ qazisinin hekayəti

Səxavət Dərviş oğlu Salmanov hərbi sənəti-ni seçəndə bilirdi ki, onu qarşıda çətin sınaqlar gözləyir. Buna baxmayaraq, o, bu yolla getdi, çətinliklərə sinə gərdi və Vətən naminə müəyyən uğurlara imza atdı. Bu günlərdə Aprel döyüşlərinin iştirakçısı olmuş Səxavət Salmanovla görüşüb ona bir neçə suallarla müraciət etdik.

Müsahibimiz əvvəlcə müşahidələrinə əsasən, bu gün bütün vətəndaşlarımızda, xüsusilə yeniyetmə və gənclərimizdə vətənpərvərlik hisslərinin yüksək olduğunu söylədi: “Fikrimcə, gənclərimizin hərbi xidmətə böyük həvəslə getmələri ordumuzun əldə etdiyi uğurların nəticəsidir. Şübhəsiz, bütün bunlar Azərbaycan Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin ordu quruculuğuna göstərdiyi diqqət və qayğının nəticəsində mümkün olub”.

Aprel döyüşləri göstərdi ki...

Aprel döyüşlərindən 3 il keçdiyini vurğulayan 29 yaşlı Qarabağ qazisi bildirdi ki, həmin döyüşlərdə hər bir əsgərdə, zabitdə çox yüksək döyüş ruhu var idi. Məhz bu yüksək ruh bizə qələbə qazandırdı.

Onun fikrincə, aprel döyüşləri Azərbaycan Ordusunun işğal altındakı torpaqlarımızı azad etməyə qadir olduğunu bir daha göstərdi: “Azərbaycan bu döyüşlərlə bir daha sübut etdi ki, son hədəfə çatmaq üçün onun bütün imkanları var. Bu döyüşlər həm

də ordumuzun peşəkarlığını nümayiş etdirdi. Müdafiə Nazirliyinin Xüsusi Təyinatlı Qüvvələrinin “N” sayılı hərbi hissəsində hərbiçilərlə görüşdə Prezident İlham Əliyev Aprel döyüşlərini böyük tarixi qələbə adlandıraraq deyib ki, bu, bizim böyük tarixi qələbəmizdir, müasir tariximizdə ən uğurlu hərbi əməliyyatlardan biridir”.

Qarabağ qazisi Ermənistan ordusundan da söz açdı: “Şəxsən mən müşahidələrimə əsasən bildirim ki, düşmənin ordusu zəif, onun canlı qüvvəsi isə olduqca qorxaqdır. Onların döyüş zamanı postları qoyub qaçmaları da dediklərimə sübutdur. Bu mənada işğalçı ölkənin ordusu ilə regionun ən güclü ordusu sayılan ordumuz müqayisə etmək istəməzdim”.

“O qəlpələri heç vaxt çıxartdırmayacağam”

Öz döyüş yoldaşlarını həm sevinclə, həm də kədərlə yad edən müşahibimiz bildirdi ki, Mühit Orucov, Murad Mirzəyev, Samid İmanov, Pəncəli Teymurov Talış yüksəkliyinin alınması uğrunda ilk döyüş tapşırığını uğurla yerinə yetirdilər: “Elə ilk həmlələrindən bir neçə postu azad edərək, heyəti arxalarınca apardılar. Bu mənada azad edilən ərazilərimizin hər qarışında onların əməyi var. Onları, eləcə də digər şəhidlərimizi unutmamqı olar?”

Mən xüsusi təyinatlı tabor komandiri, ermənilərin kabusuna çevrilmiş və “kəşfiyyatın Mixaylosu” kimi tanınan kapitan Mühit Orucov haqqında bir neçə kəlmə danışmaq istədim. O, yaralı olmasına baxmayaraq, yaralı dostlarını, əsgərləri döyüş bölgəsindən çıxararaq yenidən döyüşlərə atıldı. Hər zaman döyüşə hamıdan birinci girib, döyüşün sonunda qayıdan Mühit bu son döyüşündən qayıda bilmədi. O, ermənilərin atdığı minaatanın qəlpələrinə tuş gəldi və şəhid oldu”.

2012-ci ildən 2016-cı il aprelin 4-nə qədər bir neçə döyüş tapşırığının yerinə yetirilməsində iştirak etdiyini vurğulayan Səxavət Salmanov özünün yaralanmağını isə belə xatırladı: “Həmin gün səhər tezdən həm vuruşurduq, həm də şəhid olmuş döyüş yoldaşlarımızı ərazidən uzaqlaşdırırdıq. Elə onda mən minomiot qəlpəsinə tuş gəldim. Həmin an yerə yıxıldım. Elə oradaca döyüş yoldaşlarım mənə ilk tibbi yardım göstərdilər. Uzun sözün qısası... yaralanandan sonra ilayım hospitalarda müalicə olundum. Həkimlər ciyərimdəki qəlpələrdən birini bir ildən sonra çıxardılar. Onu da deyim ki, hazırda ciyərimdə 5 xırda qəlpə var. O qəlpələri heç vaxt çıxartdırmayacağam. Həkimlər də deyirlər ki, onlar çıxarılarsa bir şey deyil. Məncə, elə qalsa yaxşıdır. Çünki həmin qəlpələr mənə daim qisas hissi ilə yaşamağa sövq edir”.

“...döyüşməyə hazıram”

“Ali Baş Komandanın verəcəyi növbəti döyüş əmrinə hazırsınız mı” sualına isə müsahibimiz belə cavab verdi: “Doğrudur, mən hazırda ehtiyatda olan zabitem. Amma bunun, əgər belə demək mümkünse, mətləbə dəxli yoxdur. Yeni cənab Ali Baş Komandan əmr edərsə, səhhətimdə problemlər olmasına baxmayaraq, yenə də torpaqlarımızın azadlığı uğrunda döyüşməyə hazıram. Mən tam əminəm ki, şanlı Azərbaycan Ordusu Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə yaxın gələcəkdə işğal altında olan torpaqlarımızı düşməndən tamamilə azad edəcəkdir”.

S.Salmanov Prezident İlham Əliyevin, Birinci vitse-prezident, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban Əliyevanın Azərbaycan Ordusuna, o cümlədən əsgər, zabit heyətinə göstərdiyi diqqət və qayğıdan da danışdı: “Şəxsən mən bir qazi kimi şəhid ailələrinə, qazilərə dövlət səviyyəsində göstərilən qayğıyı yüksək qiymətləndirirəm”.

Qazax rayonunun Aşağı Salahlı kəndində dünyaya göz açmış Səxavət Salmanov, həmçinin bildirdi ki, uşaqlıqdan saza marağı olub: “Bir neçə il bu alətin sirlərinə yiyələnməyə çalışmışam. İnsafən, pis də alınmayıb. Hətta müəllimim mənə hər dəfə tərifləyər, üstəlik, yaxşı səsim olduğunu bildirirdi. Amma könlümdən hərbiçi olmaq keçirdi. Hərbi xidmətə yola düşəndən sonra isə bu arzum reallaşdı. Belə ki, hərbi xidmətimi başa vurandan sonra Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin Təlim-Tədris Mərkəzinin gizir hazırlığı kursunda təhsil aldım. Bir müddət Azərbaycan Ordusunda hərbi xidmətimi davam etdirdim. Bu illərdə məndə kəşfiyyata xüsusi maraq yarandı. Odur ki, 2010-cu ildə Xüsusi Təyinatlı Qüvvələrin kursuna qəbul olundum və burada kəşfiyyatçı kimi formalaşdım. Onu da deyim ki, asudə vaxtlarımda sazı sinəmə basıb özümü böyük qələbəyə kökləyirəm”.

✍ Qvami Məhəbbətoğlu, “iki sahil”

Narkomaniya ilə mübarizə sağlam həyata təminatdır

Fəaliyyətə başladığı gündən həyata keçirdiyi biribirindən əhəmiyyətli sosial layihələri ilə diqqət çəkən “Ədalət və İnkişaf Naminə” Uşaq və Gənclərə Dəstək İctimai Birliyi milli donor təşkilatı olaraq Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Şurasının elan etdiyi qrant müsabiqələrində dəfələrlə iştirak edərək qalib olub. Gerçəkləşdirilən hər bir layihədə məqsəd maarifləndirmə işini daha da gücləndirmək, əhatə etdiyi sahəyə uyğun olaraq gənclərin fəallığını daha da artırmaq, asudə vaxtlarının normal təşkilinə dəstək olmaq, eyni zamanda, onları zərərli vərdişlərdən uzaqlaşdırmaqdır.

Təşkilat növbəti qrant müsabiqəsinin qalibi olub. Buna uyğun olaraq Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Şurasının elan etdiyi 2019-cu ilin I qrant müsabiqəsində iştirak edərək qalib olan “Ədalət və İnkişaf Naminə” Uşaq və Gənclərə Dəstək İctimai Birliyi ilə Şura arasında maliyyə dəstəyinin göstərilməsi haqqında 09.04.2019-cu il tarixli müqavilə imzalanıb.

Müqavilənin şərtlərinə görə bu il mayın 1-dən “Sağlam gənclik işıqlı gələcəkdir” və “Narkomaniya ilə bağlı maarifləndirmə tədbirlərinin həyata keçirilməsi” adlı layihənin icrasına başlanıb. Layihənin müddəti 3 aydır. Layihə Xətai və Xəzər rayonlarında yaşayan, fəaliyyət göstərən, təhsil alan yeniyetmə və gənclərin narkomaniya və QİÇS, onların dəhşətli fəsadları, insan orqanizminə, cəmiyyətə vurduğu zərərli ilə bağlı məlumatlandırılması və könlü müayinəsi məqsədilə həyata keçirilir. Bu məqsədlə 25.05.2019-12.06.2019 tarixlərində 500-ə yaxın yeniyetmə və gəncin iştirakı ilə 7 tədbirin keçirilməsi nəzərdə tutulur.

Bu günümüzün əsas çağırışlarından biri “ağ ölüm” adlanan narkomanlıqla mübarizədir. Bu, ümumbəşəri problem olmaqla cəmiyyətin hər bir üzvünü düşündürən məsələdir. Narkomanlığın cəmiyyətə və insanların sağlamlığına ziyanı, bu sahədə görülən tədbirlər və onların nəticələrinə bərdə əhəlinin məlumatlandırılması istiqamətində aparılan təbliğat işlərinin gücləndirilməsində də məqsəd beynəlxalq səviyyədə həyata keçirilən narkomanlığa qarşı mübarizədə Azərbaycanın töhfələrinə dəstək olmaqdır. Problemin həllinə xidmət edən mühüm addımlardan biri hər zaman qeyd edildiyi kimi, maarifləndirmə işinin lazımı səviyyədə qurulmasıdır. Maarifləndirmə işi elə səviyyədə qurulmalıdır ki, gənclərimizin belə zərərli vərdişlərdən uzaq olmasına kömək göstərməsi mümkün olsun.

Azərbaycan dövləti gənclərə diqqət və qayğını həyata keçirdiyi siyasətin əsas tərkib hissəsinə çevirib. Həyata keçirilən bu kimi layihələr gənclərin və yeniyetmələrin sağlam ruhda öz gələcəyini qurmasına, heç bir təsirə düşmədən düzgün seçim etmələrinə, müstəqil dövlətin vətəndaşları olaraq öz potensial imkanlarını ölkənin gələcəyi üçün təhsillərini lazımı səviyyədə almalarına, elmin sirlərinə dərinlən yiyələnmələrinə öz müsbət təsirini göstərir.

✍ Yeganə Əliyeva, “iki sahil”

“Fitch”: Azərbaycanda qaz hasilatı artacaq

Bu il neft qiymətlərinin 65 dollar səviyyəsində olacağı gözlənilir.

Bunu “Fitch Ratings” agentliyinin Avropada suveren fondlar üzrə direktoru Marina Stefani deyib.

Onun sözlərinə görə, 2020-ci ildə neftin qiyməti 62,5 dollar səviyyəsində olacaq.

Ekspert onu da qeyd edib ki, Azərbaycanda qaz hasilatı “Şahdəniz” yatağının işlənməsinin ikinci mərhələsi sayəsində artacaq.

Qeyd edək ki, “Şahdəniz” yatağının işlənməsi ilə

bağlı müqavilə 1996-cı ilin iyununda imzalanıb.

SÖZ SƏNƏTİNİN DAHİSİ

Dağlar diyarı Lerik rayonunun Daster kənd kitabxanasında “Söz sənətinin dahisi” mövzusunda keçirilən tədbirdə əbədi söz sənətində kamilləşən, millətin adına şərəf gətirən İmadəddin Nəsiminin irsinə olan sonsuz hörmətdən, ehtiramdan xəbər verirdi.

Tədbirdə kənd məktəbinin müəllimi çıxış edərək vurğuladı ki, Arzu Hüseynova Nəsimi böyük kökə malik xalqımızın ümumbəşəri mə-

dəniyyətinə verdiyi söz aləmində ilahi bir qüdrət sahibidir. Qeyd etdi ki, Nəsimi irsinin öyrənilməsi, təbliği və xatirəsinin əbədiləşməsi istiqamətində mühüm addımlar məhz ümummilli rəfəndən atılıb. Ulu Öndərin təşəbbüsü ilə Nəsiminin 600 illik yubileyi UNESCO-nun tədbirlər siyahısına salınıb. Təntənəli şəkildə şairin yubileyi keçirilir. Şərəfinə abidə ucaldılır. İndi isə bütün bu xeyirxah

işlər Prezident İlham Əliyev tərəfindən olduqca yüksək səviyyədə davam edir.

Daster kənd klubunun müdiri Adil Əmənov, fəallardan Zəhid Cabbarov, Elman Babayev öz çıxışlarında Nəsiminin şeirlərinin insanın mənəvi dünyasına fəlsəfi təsirindən geniş söz açdılar. Sonda şairin zəngin xəzinəsindən şeirlər də səsləndi.

✍ Zəfər Orucov, Azərbaycan Jurnalistlər Birliyinin üzvü

Gəncliyimiz gələcəyimizdir

Bir ömür xoşbəxt olmaq istəyirsənsə, sevdiyin işlə məşğul ol

MÜSAHİBİMİZ XƏZƏR UNIVERSİTETİNİN MAGİSTRANTİ NİŞANƏ XƏLİLOVADIR

-Nişanə, ilk olaraq özün haqqında danış.

- 23 yaşım var. 2013-cü ildə 220 sayılı məktəb-lisəyin humanitar bölməsi üzrə məzun oldum. Elə həmin ildə 527 balla dövlət sifarişə əsasən Milli Aviasiya Akademiyasının Kompüter mühəndisliyi ixtisasına qəbul olundum. Bakalavr təhsilimi fərqləndirən diplomu ilə bitirdim. Milli Aviasiya Akademiyasının Elmi-Tədqiqat Nəqliyyat və Aviakosmik Problemləri İnstitutunda çalışdığım müddətdə magistraturaya hazırlaşdım. 2017-ci ildən Xəzər Universitetinin Kompüter mühəndisliyi ixtisası üzrə magistratura pilləsinə daxil oldum. Hal-hazırda həm işləyirəm, həm də diplom müdafiəm üçün hazırlaşıram.

-Sənin fikrincə, ixtisas seçimində müstəqillik nə dərəcədə önəmlidir?

qrafik dizayna maraq və həvəsinin yaranacağına səbəb olacağını düşünürdüm. Hal-hazırda dissertasiya ilə əlaqədar çox vaxtım olmur deyə bu sahə ilə məşğul ola bilmirəm. Diplom müdafiəm bitdikdən sonra işə qaldığım yerdən davam edəcəyəm. Bu sahədə əlimdən gələni edəcəm, bilik və gücüm çatdığı qədər çalışacağam ki, qrafik dizaynda, sözün yaxşı mənasında, seçilənlərdən olum.

-Texnoloji vasitələr və sosial medianın aktuallığı haqqında fikirlərini bilmək maraqlı olardı

- Təbii ki, texnoloji alətlərdən, sosial mediadan faydalı və normal istifadə olunmasının tərəfdarıyam. İnternet çox lazımlı bir kəşfdir. Mən də sosial mediadan istifadə edirəm. Sosial media dövrün nəbzinə çevrilib. Maariflənmək, əylənmək, ünsiyyət qurmaq üçün, ixtisasla əlaqədar sosial media mənbə çox lazım olur.

-Nişanə, kitablara münasibətin necədir? Mütaliə etməyə vaxtın olurmu?

- Çox sevirem kitabları. İçində kitablar və mən olan öz dünyam var. Bu sevgim məktəb vaxtından yaranıb. 6-cı sinifdən 11-ci sinfə qədər həftədə bir dərs saatı mütaliə üçün hazırlaşırıdım. Bu təşəbbüs isə Azərbaycan dili və ədəbiyyat fənnini bizə tədris edən Xanım müəllimədən gəlmişdi. Bizə mütaliəni bu qədər sevdirdiyi üçün Xanım müəlliməyə ayrıca təşəkkürümü bildirirəm. İnsanın inkişafı üçün mütaliə çox önəmlidir. Kitablarda insana empati hissi aşılayır və inkişaf etdirir. Kitab oxuduqca dünyagörüşü, düşüncə tərz, sözün yaxşı mənasında, dəyişir və inkişaf edir.

-Ən son oxuduğun kitab hansı olub? Həmin kitab haqqında fikirlərin?

- Cek Londonun "Martin İden" romanı. Bu kitab həyatın gerçəkliklərini adamın üzünə sille kimi vurur. Təsirindən çıxmağım uzun müddətimi aldı. Cek Londonun kitabı öz avtobiografiyası əsasında yazdığı da deyil. Martin İden obrazı qarşısına əl çatmaz görünən məqsədlər qoyur və bununla da xoşbəxtlik qazanacağını düşünür. O istədiyi hər şeyi əldə edir. Amma təəssüf ki, heç bir şey xəyallardakı kimi gözəl deyil. Sonda o öz əvvəlki kasıb həyatına qayıdıb, dostları ilə birgə yaşaya bilmir, hansı ki, o vaxtlar daha xoşbəxt idi. Çünki o insanlarla ayaqlaşma bilmir. Gəldiyi mövqedəki yüksək zümrenin insanları isə onun düşündüyü qədər də müqəddəs deyilmiş. Ən böyük zərbəsini isə sevgisindən alır, hansı ki, bütün bu uzun yolu məhz sevgisi naminə qət etmişdi.

- Vacib deməzdim, amma üstünlükdür. Mənim ixtisasım üçün xarici dil çox önəmlidir. Azərbaycan dilində isə məlumatlar çox azdır. Xarici dildə məlumatlar isə həm moderndir, həm dolğundur, həm də daha faydalıdır. Xarici dil bilikləri həm də kommunikasiya və peşəkar karyera üçün gərəklidir.

-Nişanə, asudə vaxtlarını necə dəyərləndirirsən?

-İlk olaraq, asudə vaxtlarımı kitab oxumağa həsr edirəm. Kitab ən mükəmməl seçimdir. Həftədə ən azı bir kitab oxumalıyam.

günümüz, gələcəyimizdir. Elm daim inkişafda, yenilənməkdə, dəyişməkdədir. Elm öyrənilməli və öyrədilməlidir. Elmin ancaq faydasını gördüm. Yəqinə elmdir ki, ziyalı yox, sənə yalnız xeyri dəyərlər. Elm, incəsənət, mədəniyyət azad düşüncə və təfəkkürün olmadığı yerdə inkişaf edə bilməz. Müasir inkişaf mərhələsində ictimai həyatda elmin xüsusi çəkisi getdikcə artır. İndi ictimai həyatın elə bir sahəsi yoxdur ki, burada elmin ən son nailiyyətlərinə istinad etmədən uğur qazanmaq mümkün olsun. Azərbaycanda elmin təbii

-Kiminsə fikirlərini, məsləhətlərini öyrənmək, qərar verərkən nəzərə almaq olar. Amma müstəqil qərar vermək məsuliyyəti öz üzərinə götürmək üçün 18 yaş çox münasib dövrdür. Ətrafındakılar da seçiminə hörmətlə yanaşmalı, sənə bir şəxsiyyət olduğunu anlamalıdır. Çinlilərin çox gözəl atalar sözü var: "Bir saat xoşbəxt olmaq istəyirsənsə, yat. Bir gün xoşbəxt olmaq istəyirsənsə, sahilə balıq tut. Bir ay xoşbəxt olmaq istəyirsənsə tətillə çıx. Bir il xoşbəxt olmaq istəyirsənsə evlən. Bir ömür xoşbəxt olmaq istəyirsənsə, sevdiyin işlə məşğul ol." Mənim ixtisasım kompüter mühəndisliyi olsa da, hal-hazırda qrafik dizaynerəm. İxtisasımı da, hazırkı işimi də özüm seçmişəm.

-Qeyd etdin ki, qrafik dizaynla da maraqlanırsan. Bunu rəssamlıq istedadınla əlaqələndirirsənmi?

-Uşaq vaxtı rəsm çəkməyə çox marağım var idi. Amma bunun gələcəkdə

-Hansı musiqilər, ifaçılar sənin musiqi dünyana daha yaxındır?

-İncəsənət mənim üçün sərhəd tanımır. İstənilən janrda musiqi dinləmişəm. Sevimli ifaçım isə Maykl Ceksondur. Təkcə müğənni kimi yox, mən onun həm də humanizminin, tolerantlığının vurğunuyam. Bu iki prinsipi ifalarına da ötürməyi, yansıtmayı bacarıb.

-Xarici dil biliyini vacib hesab edirsənmi?

Bundan başqa, xarici dildə filmlər izləməyi sevirem. Bununla həm də xarici dil səviyyəmi, biliyimi inkişaf etdirdiyimi düşünürəm. Səyahət etməyi sevirem. Təbiət qoynunda ruhumun, beynimin yorğunluğunu çıxarıb, dincəlirəm. Azərbaycan təbiətini qarış-qarış kəşf etməkdən, gəzməkdən xüsusi zövq alıram.

-Sənin üçün elmin önəmi nədir?

-Elm həm də həyat deməkdir. Keçmişimiz, bu

qi istiqamətlərinin inkişafı üçün böyük sosial tələbat yaranmış, yeni texnologiyalar və müasir texniki avadanlıqlardan istifadə üzrə milli kadrların yetişdirilməsi sahəsində nəzərəçarpan uğurlar əldə olunub.

-Vətən sənin üçün hansı anlamı ifadə edir?

- Mənim fikrimcə, vətənpərvərlik ana laylaları ilə başlayır. Körpə böyükdəkə onun torpağa, eləobaya bağlılığı, Vətənə əs-

gər olmağın ülviliyi haqqında düşüncələri daha da dolğunlaşır. Vətənpərvərlik tərbiyəsi, hər şeydən əvvəl, Vətəni dərin məhəbbətlə sevmək və onun mənafeyini qorumaqdır. Vətən məhəbbəti Vətəni sevmək ən ülvili hissidir. Vətənim və xalqımı sevirəm. Əvvəllər xaricdə təhsil almaq, orada yaşamaq haqqında düşüncəm də, indi Vətənimdən uzaq qala bilməyərəm, Vətən həsrətinə dözməyə gücüm çatmaz. Fikrimcə, gəzməyə də, ölməyə də elə Vətənim yaxşıdır. Vətənimə, xalqıma, ailəmə layiqli bir vətəndaş olmaq üçün də gücüm çatdır hər şey edəcəyəm.

-Dövlətimizin gənclər siyasəti haqqında fikirlərini bilmək istərdik?

- Bu gün respublikamızda gənclərə çox böyük qayğı göstərilir. Keçən müddət ərzində gənclərimizin ölkənin ictimai-siyasi, iqtisadi və mədəni həyatında fəal iştirakı, sosial problemlərin həlli və hüquqlarının müdafiə edilməsi, gənc istedadlara dövlət qayğısının artırılması və bütövlükdə dövlət gənclər siyasətinin həyata keçirilməsi istiqamətində çox böyük işlər görülmüşdür. Bu işlər cənab Prezident İlham Əliyevin adı və fəaliyyəti ilə bağlıdır. İstərdim Azərbaycan gəncləri daha yüksək təhsilli, yüksək mədəniyyətə sahib olan, bacarıqlı, işində peşəkar və ölkəsini qoruyan gənclər olsunlar.

-Gənclərimizə nələri tövsiyə edərdin?

-Gənclər üçün əsas istiqamət, əlbəttə ki, təhsildir. Mən bütün gənclərə öz tutub deyirəm ki, təhsilə çox böyük fikir versinlər. Çünki bugünkü dünyada bilik, savad ön plandadır. Bu gün dünya o qədər sürətlə inkişaf edir, texnologiyalar o qədər sürətlə irəliləyir ki, bilik, savad olmadan həyatda öz layiqli yerini tapmaq çox çətindir. Gənclər peşəkar olmalıdırlar. İstənilən sahədə işləyən gənclər çalışmalıdırlar ki, öz peşəkarlıqlarını artırınsınlar. Bizim gənclərimiz milli ruhda, vətənpərvərlik ruhunda tərbiyə almalıdırlar. Biz həmişə öz dəyərlərimizə bağlı olmuşuq və bugünkü gənclər elmin bu məsələyə çox böyük diqqət yetirməlidir. Azərbaycan dəyərləri bizim üçün ən başlıca dəyərlərdir. Bizi bir xalq kimi, millət kimi qoruyan məhz bizim dəyərlərimiz, ana dilimiz, mədəniyyətimiz, ədəbiyyatımız, incəsənətimiz olub. Azərbaycan gəncləri mütləq milli ruhda tərbiyə almalıdırlar ki, gələcəkdə dövlət maraqlarını, xalqımızın milli maraqlarını layiqincə qoruya bilsinlər. Gənclərimizin vicdanlı və ədalətli olmalarını, vaxtlarının dəyərini bilmələrini, faydasız, yararsız işlərə zaman ayırmamalarını istərdim. Çalışqan, əzmkar olsunlar, məqsədləri üçün mübarizə aparmağı bacarsınlar.

Yaqut Ağasahqızı, "iki sahil"

SOCAR-ın TENDERLƏRİ

Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin (SOCAR)

“Azəriqaz” İstehsalat Birliyi

Xüsusi geyim və fərdi mühafizə vasitələrinə olan tələbatını təmin etmək məqsədi ilə açıq satınalma müsabiqəsi (29020-19) elan edir.

I. Müsabiqədə iştirak etmək üçün təqdim edilməli sənədlər:

- * Müsabiqədə iştirak haqqında müraciət (forma əlavə olunur);
- * İştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi;
- * Müsabiqə təklifi (müsabiqə təklifləri zərflərinin açıldığı tarixdən sonra ən azı 60 təqvim günü qüvvədə olmalıdır).

Müsabiqədə iştirak haqqında müraciət (imzalanmış və möhürlənmiş) və iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi ən gec 27.06.2019-cu il, Bakı vaxtı ilə saat 17:30-a qədər Azərbaycan, ingilis və ya rus dilində Satınalan təşkilatın elanda göstərilmiş ünvanında təqdim olunmalıdır.

Tələb olunan sənədlərin surətləri (müsabiqə təklifi istisna olmaqla) Satınalan təşkilatın əlaqələndirici şəxsinin elanda göstərilmiş elektron ünvanına göndərilə bilər. Belə halda sənədlərin əsl müsabiqə təkliflərinin təqdim edilməsinin son gününədək Satınalan təşkilata təqdim edilməlidir.

II. Satınalanın mallar üzrə müsabiqə təkliflərinin təqdim edilməsinin son tarixi və vaxtı:

- * Müsabiqə təklifləri bir əsl və iki surəti olmaqla 04.07.2019-cu il, Bakı vaxtı ilə saat: 10:30-a qədər Satınalan təşkilata təqdim olunmalıdır.

III. Satınalanın mallar üzrə iştirak haqqı və əsas şərtlər toplusunun əldə edilməsi:

- * Müsabiqənin əsas şərtlər toplusunu Azərbaycan, rus və ya ingilis dilində əldə etmək istəyənlər satınalanın mallar Lot 1və Lot 2 üzrə 590 AZN (ƏDV daxil), Lot 3 üzrə 118 AZN (ƏDV daxil) və ya ekvivalent məbləğdə sərbəst dövrəli valyuta ilə iştirak haqqını qeyd olunan hesaba ödədikdən sonra elektron və ya çap formasında əlaqələndirici şəxsə elanın I bəndində göstərilmiş tarixədək həftənin istənilən iş günü saat 09:30-dan 17:30-a kimi ala bilərlər.

- * 1-ci lot üzrə 590 (ƏDV-ilə)
- * 2-ci lot üzrə 590 (ƏDV-ilə)
- * 3-cü lot üzrə 118 (ƏDV-ilə)

* Hesab nömrəsi:

Azərbaycan Beynəlxalq Bankı ASC,
AZ38IBAZ38010019449306332120 (AZN),
VÖEN: 9900003871,
Müştəri Xidməti Departamenti,
Kod: 805250,
Müxbir hesab: AZ03NABZ0135010000000002944,
VÖEN: 9900001881,
SWIFT BIK: IBAZAZ2X

* Xaricdən və valyuta ilə edilən ödənişlər üçün hesab nömrələri:

TAX ID: 9900003871
- AZ08IBAZ38110019789306332120 (EURO)
Vasitəçi bank: Commerzbank AG, Frankfurt am Main
S.W.I.F.T: COBADEFF
ACC # 400 88 660 3001
- AZ28IBAZ38110018409306332120 (USD)
Vasitəçi bank: Deutsche Bank Trust Company Americas, New York
S.W.I.F.T: BKTRUS33
ACC # USD 04-164-504
- AZ23IBAZ38110018269306332120 (GBP)

İŞTİRAK HAQQI HEÇ BİR HALDA GERİ QAYTARILMIR.

IV. Təminatlar: (lot1və lot2)

Müsabiqə təklifinin təminatı:

- I. İddiəçinin müsabiqə təklifinin ümumi qiymətinin 1%-i miqdarında təminat tələb olunur.
- II. Bank qarantiyalarının əsl müsabiqə zərflərində müsabiqə təklifi ilə birlikdə təqdim edilməlidir. Əks təqdirdə satınalan təşkilat belə təklifi rədd etmək hüququnu özündə saxlayır.
- III. Qarantianı vermiş maliyyə təşkilatı Azərbaycan Respublikasında və/və ya beynəlxalq maliyyə əməliyyatlarında qəbul edilən olmalıdır. Satınalan təşkilat etibarlı hesab edilməyən bank qarantiyaları qəbul etməmək hüququnu özündə saxlayır.

- IV. Əgər satınalma müsabiqəsində iştirak etmək istəyən şəxslər digər növ təminat (akreditiv, qiymətli kağızlar, satınalan təşkilatın müsabiqəyə dövlət sənədlərində göstərilmiş xüsusi hesabına pul vəsaitinin köçürülməsi, depozitlər və digər maliyyə aktivləri) təqdim etmək istədikdə təminat növünün mümkünlüyü barədə elanda göstərilmiş əlaqələndirici şəxsə əvvəlcədən sorğu verməlidir və razılıq əldə etməlidir.

Avans ödənişinə görə təminat:

Avans ödənişin təminatının məbləği ən azı ödəniləcək avans məbləğinə bərabər olacaqdır.

Müqavilənin yerinə yetirilməsi təminatı:

Müqavilənin yerinə yetirilməsi təminatı satınalma müqaviləsinin qiymətinin 5 (beş) %-i məbləğində tələb olunur.

V. Müqavilənin icra müddəti:

Satınalma müqaviləsinin hər üç lot üzrə 60 təqvim günü müddətində yerinə yetirilməsi tələb olunur.

VI. Təltif olunacaq müqavilə üzrə icazə verilən maksimum avans həddi müqavilə dəyərinin 30%-dən çox olmamalıdır.

VII. Satınalan təşkilatın ünvanı:

AZ1025; Bakı şəhəri; Xətai rayonu; Yusif Səfərov küçəsi, 23
Əlaqələndirici şəxs: Nuriyeva Aytən
“Azəriqaz” İB-nin Satınalmaların təşkili şöbəsinin mühəndisi
+994 12 521-00-00 (daxili 29 490)
ayten.e.nuriyeva@socar.az

VIII. Elanın, satınalma predmeti haqqında geniş məlumatın və əsas şərtlər toplusunun əldə edilməsi üçün müraciət formasının yerləşdirildiyi internet ünvanı:

www.socar.az (http://www.socar.az/socar/az/company/procurement-supply-chain-management/procurement-notice)

IX. Satınalanın mallar üzrə müsabiqə təklif zərflərinin açılış tarixi, vaxtı və yeri:

Zərflərin açılışı 04.07.2019-cu il tarixdə, Bakı vaxtı ilə Lot 1 üzrə 11:00-da, Lot 2 üzrə 11:30-da və Lot 3 üzrə 12:00-da elanın VII qrafasında göstərilmiş Satınalan təşkilatın ünvanında baş tutacaqdır.

X. Satınalanın mallar üzrə müsabiqənin nəticəsi haqqında məlumat:

Müsabiqənin yekun nəticəsi haqqında məlumat aşağıdakı internet linkdən əldə edilə bilər:

http://www.socar.az/socar/az/company/procurement-supply-chain-management/contract-awards

Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin (SOCAR)

Geofizika və Geologiya İdarəsi

Kəşfiyyat və istismar quyularında lay təzyiqinin ölçülməsi işlərinin satın alınması üzrə (12006-19/S) AÇIQ MÜSABIQƏYƏ DƏVƏT

I. Müsabiqədə iştirak etmək üçün təqdim edilməli sənədlər:

- * Müsabiqədə iştirak haqqında müraciət;
- * İştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi;
- * Müsabiqə təklifi.

Müsabiqədə iştirak haqqında müraciət (imzalanmış və möhürlənmiş) və iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi ən gec 24.06.2019-cu il, Bakı vaxtı ilə saat 17:30-a qədər Azərbaycan və ya ingilis dilində Satınalan təşkilatın elanda göstərilmiş ünvanında təqdim olunmalıdır.

Tələb olunan sənədlərin surətləri (müsabiqə təklifi istisna olmaqla) Satınalan təşkilatın əlaqələndirici şəxsinin elanda göstərilmiş elektron ünvanına göndərilə bilər. Belə halda sənədlərin əsl müsabiqə təkliflərinin təqdim edilməsinin son gününədək Satınalan təşkilata təqdim edilməlidir.

II. Müsabiqə təklifinin təqdim edilməsinin son tarixi və vaxtı:

- * Müsabiqə təklifi bir əsl və iki surəti olmaqla 01.07.2019-cu il, Bakı vaxtı ilə saat 10:30-a qədər Satınalan təşkilata təqdim olunmalıdır.

* Göstərilən tarixdən və vaxtdan sonra təqdim olunan təklif zərfləri açılmadan geri qaytarılacaqdır.

III. İştirak haqqı və əsas şərtlər toplusunun əldə edilməsi:

- * Müsabiqənin əsas şərtlər toplusunu Azərbaycan və ya ingilis dilində əldə etmək istəyənlər

* LOT-1 üzrə 472.00 manat (ƏDV daxil olmaqla),

Ödəniş edərəkən ödənişi təsdiq edən bank tapşırığında açıq satınalma prosedurunun nömrəsi qeyd olunmalıdır.

və ya ekvivalent məbləğdə sərbəst dövrəli valyuta ilə iştirak haqqını qeyd olunan hesaba ödədikdən sonra elektron və ya çap formasında əlaqələndirici şəxsə elanın I qrafasında göstərilmiş tarixədək həftənin istənilən iş günü saat 09:30-dan 17:30-a kimi ala bilərlər.

Hesab nömrəsi:

Azərbaycan Beynəlxalq Bankı ASC,
AZ38IBAZ38010019449306332120,
VÖEN: 9900003871,
Müştəri Xidməti Departamenti,
Kod: 805250,
Müxbir hesab: AZ03NABZ0135010000000002944,
VÖEN: 9900001881,
SWIFT BIK: IBAZAZ2X
AZ28IBAZ38110018409306332120 USD
Vasitəçi bank: Deutsche Bank Trust Company Amerika, Nyu-York
S.W.I.F.T: BKTRUS33
ACC # USD 04-164-504
AZ08IBAZ38110019789306332120 EUR
Vasitəçi bank: Commerzbank AG, Frankfurt am Main
S.W.I.F.T: COBADEFF
ACC # 400 88 660 3001
* AZ23IBAZ38110018269306332120 GBP

İŞTİRAK HAQQI HEÇ BİR HALDA GERİ QAYTARILMIR.

IV. Müsabiqə təklifinin təminatı:

Müsabiqə təklifinin təminatı üzrə bank qarantiyasının etibarlılıq müddəti müsabiqə təklifləri zərflərinin açıldığı tarixdən sonra ən azı 40 bank günü olmalıdır.

- * Müsabiqə təklifinin təminatı üzrə bank qarantiyası - tətbiq olunmur

V. Müqavilənin icra müddəti:

* Satınalma müqaviləsinin 365 təqvim günü sifariş əsasında yerinə yetirilməsi tələb olunur.

VI. Satınalan təşkilatın ünvanı:

Azərbaycan Respublikası, Bakı şəhəri, N.Nərimanov rayonu, Heydər Əliyev pr-ti 83 A AZ1033 (index),

Əlaqələndirici şəxs: Tural Mustafazadə

Satınalmaların təşkili şöbəsi, mühəndis

Telefon: (+99 412) 521-04-17

Faks: (+99 412) 521-04-17

tural.mustafazade@socar.az

ilyas.Baqiyev@socar.az

VII. Elanın, satınalma predmeti haqqında geniş məlumatın və əsas şərtlər toplusunun əldə edilməsi üçün müraciət formasının yerləşdirildiyi internet ünvanı:

www.socar.az (http://www.socar.az/socar/az/company/procurement-supply-chain-management/procurement-notice)

VIII. Müsabiqə təklif zərflərinin açılış tarixi, vaxtı və yeri:

Zərflərin açılışı 01.07.2019-cu il tarixdə, Bakı vaxtı ilə saat 11:00-da elanın VI qrafasında göstərilmiş Satınalan təşkilatın ünvanında baş tutacaqdır.

IX. Müsabiqənin nəticəsi haqqında məlumat:

Müsabiqənin yekun nəticəsi haqqında məlumat aşağıdakı internet linkdən əldə edilə bilər:

http://www.socar.az/socar/az/company/procurement-supply-chain-management/contract-awards

Geofizika və Geologiya İdarəsinin Satınalmalar qrupu

1000 ildən sonrakı bəşəriyyət

Dünya sürətlə dəyişməkdə davam edir və texnologiyalar həyatımızın ayrılmaz hissəsi olur. 50 il bundan qabaq heç kəs təsəvvür belə edə bilməzdi ki, elektronika və qadjetlər bu qədər güclü şəkildə həyatımıza daxil olacaq. 100 il bundan qabaq insanlar nəinki kosmosa, heç havada uçmağa inamırdılar.

Gəlin genetikə tərəfə baxaq: cəmi 150 il müddətində orta ömür müddəti 45 yaşdan 65 yaşa qədər yüksəlib. İnsanın boyu 10 - 15 santimetr artıb. Bəs 1000 ildən sonra necə olacaq? Rəqəm nəhəngdir, bizim bütün sivilizasiya artıq 10 min ildir mövcuddur. Gələcək haqqında proqnoz vermək çox

çətindir, lakin 1000 ildən sonra insanların necə olacağı həddindən artıq maraqlıdır.

Tədqiqatçıların proqnozuna görə, artıq 2050-2070-ci illərdə insan beyninə bərabər gücə sahib olan kompyuterlər istehsal etmək mümkün olacaq. Belə bir vasitənin insanlar üçün təhlükəli olub-olmamasını söyləmək çətindir.

Gələcəkdə insan kompyuterlə birlikdə vəhdət təşkil edəcək. Beyinə yerləşdirilən elektron çiplər, ağırlıq qaldıra bilən ekzosketlər, orqanizmdə toxumaları bərpa edə biləcək nanobotlar və s. bütün bu fantaziyalar real olacaq.

Bu gün ən vacib faktorlardan biri maddələr mübadiləsidir. Əgər iki insan eyni qidanı yesə və onlar daha arıq olsalar, maddələr mübadiləsi daha sürətli olsa onlar uzunömürlü olacaqlar. Artıq çəki

sağlamlıqla əlaqədar çoxlu sayda problem deməkdir. Lakin sürətli maddələr mübadiləsi ömrü uzatmaq deməkdir.

Gələcəkdə insanlar təkəcə arıq deyil, həmçinin uzunboylu olacaqlar. Son 150 ildə bizlər 10 santimetr uzun olmuşuq və bu proses həyat şərtlərinin yaxşılaşması ilə əlaqəli olaraq davam edəcək. Biz normal qidalanmağı və xəstəliklərdən müalicə olunmağı öyrənmişik. 180, 200, 120 santimetrlərindən hansının insanların boy ölçüsü olacağını söyləmək çətindir, lakin bu-günkü ölçülərdən artıq olacağı dəqiqdir.

Dünyada təxminən 4000-ə yaxın dil növü var. Onların niyə bu qədər çox olması haqqında alimlərin hələ də bu vaxta qədər məlumatı yoxdur. Əsas variantlardan biri odur ki, yeni ərazilər zəbt etməklə insanlar qruplaşaraq ayrı tayfalar yaratmaq məcburiyyətində qalırdılar. Bu tayfalar biri-birindən uzaq qalmağa məruz qalırdılar və biri-biriləri ilə ünsiyyət qura bilmirdilər. Tayfalar icmaya, icmalar sivilizasiyaya qədər böyüdülər.

Hər şeyi globallaşma dəyişdi. Vacib deyil hansı məsafədə insanlar yaşayır, onlar internet vasitəsilə əlaqə saxlayır və ya telefon ilə danışır. Təyyarələr, qatarlar, gəmilər, avtomobillər planeti bir yere toplayıb.

✍ **Könül Əliyeva,**
"iki sahil"

Traktor yarışlarında insident

Rusiyanın Rostov vilayətində keçirilən "Bizon Trek Şou" zamanı yarışa çıxan traktorlardan biri idarəetməni itirərək jurnalistlərin üstünə gedib. Xoşbəxtlikdən traktor saman bağlamalarına çırpılaraq dayanıb. Videogörüntüləri Telegram-kanal yayıb.

Milli.Az bildirir ki, videoçarxda görüldüyü kimi, qəza nəticəsində ölən və yaralanan olmayıb.

Lakin yarışları işıqlandıran jurnalistlərin kamera və mikrofonlarına ciddi ziyan dəyib.

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN!

SOCAR-ın "Qaz ixrac" İdarəsinin rəhbərliyi, Həmkarlar İttifaqı Komitəsi və əmək kollektivi SOCAR-ın Yataqların işlənməsi üzrə vitse-prezidentin müavini Balamirzə Ağarəhimova, atası **Ağarəhim Ağarəhimovun**

vəfatından kədərli vəziyyətini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

SOCAR-ın "Neftqaztikinti" Trestinin rəhbərliyi, Həmkarlar İttifaqı Komitəsi və əmək kollektivi SOCAR-ın Yataqların işlənməsi üzrə vitse-prezidentin müavini Balamirzə Ağarəhimova, atası

Ağarəhim müəllimin vəfatından kədərli vəziyyətini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

YAP Lerik rayon təşkilatının sədri Cəlil Baxşiyev və rayon təşkilatının kollektivi Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının İctimai-siyasi məsələlər şöbəsinin əməkdaşı Vüqar Hüseynova, həyat yoldaşı, YAP Mərkəzi aparatının əməkdaşı **Afət xanımın**

vəfatından kədərli vəziyyətini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

YAP Kəlbəcər rayon təşkilatının kollektivi YAP Mərkəzi Aparatın sektor müdiri

Afət xanımın vaxtsız vəfatından kədərli vəziyyətini bildirir, mərhumun ailəsinə və yaxınlarına dərin hüznə başsağlığı verir.

SOCAR-ın Kompleks Qazma İşləri Trestinin rəhbərliyi, Həmkarlar İttifaqı Komitəsi və əmək kollektivi Trestin Logistika bölümünün rəis müavini Ağasadıq Muradova, qardaşı **Nizami Muradovun**

vəfatından kədərli vəziyyətini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

SOCAR-ın "Neftqaztikinti" Trestinin rəhbərliyi, Həmkarlar İttifaqı Komitəsi və əmək kollektivi "SOCAR Upstream" MMC-nin direktoru Şaiq Xanbaba oğlu Bəkirova, qardaşı **Sahib Bəkirovun**

vəfatından kədərli vəziyyətini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

SOCAR-ın Kompleks Qazma İşləri Trestinin rəhbərliyi, Həmkarlar İttifaqı Komitəsi və əmək kollektivi "SOCAR Upstream" MMC-nin direktoru Şaiq Xanbaba oğlu Bəkirova, qardaşı **Sahib Bəkirovun**

vəfatından kədərli vəziyyətini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

3 gündə 3 kilo arıqladan pomidor pəhrizi

Sürətlə arıqlamaq istəyənlərə şad xəbər. Milli.Az 3 gündə 3 kilo arıqladan pomidor pəhrizini təqdim edir.

Pomidor vitamin, mineral və lif mənbəyi olan sağlam bir qidadır. Tərkibindəki birləşmələr sayəsində metabolizmanı sürətləndirir və kalorisi çox aşağıdır.

Pəhriz cədvəli:

Səhər naharından 2 saat əvvəl

- 1 stəkan quru nənəli, təzə sıxılmış pomidor suyu

Səhər naharı:

- 2 ədəd pomidor və 1 ədəd bibərdən ibarət salat

Günorta:

- Pomidor, kəmə və bibərdən ibarət 1 kasa salat

Ara yemək:

- 1 stəkan quru nənəli, təzə sıxılmış pomidor suyu

Axşam:

- Pomidor, kəmə və bibərdən ibarət 1 kasa salat

Ara yemək:

- 1 stəkan quru nənəli, təzə sıxılmış pomidor suyu

QEYD: Bu pəhrizi tətbiq etməzdən əvvəl mütləq bir mütəxəssislə məsləhətləşin.

TƏSİSÇİ:

Baş redaktor:
Vüqar RƏHİMZADƏ

Baş redaktorun I müavini:
İsmayıl HACİYEV

Bakı: Kapital Bankın 1 saylı Xətai filialı H/hesab
№AZ19AIB380300194437
00306107
Kod № 200071
VÖEN: 2000157291

TELEFONLAR:

Qəbul otağı: 530-26-46, 430-87-97
Baş redaktorun I müavini: 530-26-36
FAX: 430-87-47
Mühasibatlıq: 430-87-27
e-mail: ikisahil@azdata.net

Ünvan:

AZ1012 Bakı,
H.Zərdabi
prospekti-88

Qəzet "İKİ SAHİL" in kompyuter mərkəzində yığılır və "AZƏRBAYCAN" nəşriyyatında ofset üsulu ilə çap olunur.

Çapa imzalanıb:
04.06.2019-cu il saat 01⁰⁰
Qiyməti: 40 qəpik, Sayı: 8215
İndeks: 0151, Sifariş: 1867

Qəzetdə "AZƏRTAC", "OLAYLAR", "AzadInform", "TREND", SİA, InterFAX informasiya agentliklərinin məlumatlarından istifadə olunub.

Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.